

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY

ODBOR BEZPEČNOSTNÍ POLITIKY A PREVENCE KRIMINALITY

TERMINOLOGICKÝ SLOVNÍK POJMŮ Z OBLASTI KRIZOVÉHO ŘÍZENÍ,
OCHRANY OBYVATELSTVA, ENVIRONMENTÁLNÍ BEZPEČNOSTI
A PLÁNOVÁNÍ OBRANY STÁTU

PRAHA 2016

OBEČNÁ ČÁST

Aditivní účinky

obecné pojmy

Označuje situaci, kdy kombinovaný či opakovaný účinek vyvolaný působením dvou nebo více látek či událostí, se rovná součtu jednotlivých efektů.

AJ – additive effects

FJ – (m) effets additifs

Agrese

plánování obrany státu

Použití ozbrojené síly státu proti svrchovanosti, územní nedotknutelnosti nebo politické nezávislosti druhého státu nebo k jakémukoli jinému účelu neslučitelnému s Chartou OSN.

AJ – aggression

FJ – aggression (f)

Aktivní kybernetická obrana

kybernetická bezpečnost

1) Soubor opatření k detekci, analýze, identifikaci a zmenšení hrozeb v kybernetickém prostoru či z něho vycházejících, v reálném čase, spolu se schopností a zdroji na proaktivní či útočnou činnost proti původcům hrozeb v domovských sítích těchto původců.

2) Proaktivní opatření za účelem detekce či získání informace o kybernetickém průniku, kybernetickém útoku nebo hrozící kybernetické operaci, nebo pro určení původu operace, které v sobě zahrnuje spuštění útočně preventivní, preventivní nebo kontra-operace proti zdroji.

AJ- active cyber defence

FJ – (f) défense de cyber actif

Aktivní střelec/aktivní útočník

obecné pojmy

Nebezpečný pachatel, který zvolí použití zbraně proti jiné osobě/osobám jako nástroj k dosažení svých cílů. Obvykle jde o jednotlivce, může se ale jednat i o skupinu pachatelů. Takovýto útočník většinou nemá zábrany pro jakékoliv chování a jeho úmyslem je zabít nebo zranit co největší počet osob.

AJ- active shooter

FJ- (m) tireur actif

Aktivní zóna záplavového území

environmentální bezpečnost, vodní hospodářství

Území v zastavěných územích obcí a v územích určených k zástavbě podle územních plánů, jež při povodni odvádí rozhodující část celkového průtoku, a tak bezprostředně ohrožuje život, zdraví a majetek lidí.

(Vyhláška Ministerstva životního prostředí č. 236/2002 Sb., o způsobu a rozsahu zpracovávání návrhu a stanovování záplavových území)

AJ – active floodplain zone

FJ – zone (f) active de la zone d'inondation

Aktivum

obecné pojmy

Označuje vše, co má pro organizaci či společnost hodnotu, která může být zmenšena působením hrozby.

Poznámka: Aktiva se dělí na hmotná, např. lidé, nemovitosti nebo peníze, a nehmotná, příkladně informace, předměty průmyslového a autorského práva, morálka pracovníků nebo kvalita personálu. Mezi hmotná aktiva lze zařadit rovněž životní prostředí a technologické systémy. Na straně druhé mezi nehmotná aktiva patří zdraví, což je zase charakteristické pro oblast environmentálních, technologických a zdravotních rizik. Aktivem může být i sám ekonomický subjekt či společnost, neboť hrozba může působit na jejich samotnou existenci.

AJ – asset

FJ – (m) atout

Aliance států

obecné pojmy

Spojenectví na základě uzavření oficiálních smluv mezi dvěma nebo více státy k dosažení společných dlouhodobých cílů zejména v oblasti bezpečnosti. Je sdružením suverénních států na základě přijatého mezinárodního smluvního aktu k naplnění politických, ekonomických nebo obranných cílů. Vyznačuje se předáním části suverenity do rukou společných orgánů aliance a koordinací úsilí v určité oblasti. Účastnické státy mohou své závazky v případě ohrožení svých zájmů zrušit.

AJ – alliance

FJ – alliance (f)

Analýza rizik

krizové řízení

Proces pochopení povahy rizika a stanovení úrovně rizika. Analýzou rizik se rozumí také například zvážení relevantních scénářů hrozeb s cílem posoudit zranitelnost a možný dopad narušení nebo zničení prvků kritické infrastruktury.

management rizik

- b) je proces pochopení podstaty rizika a stanovení jeho úrovně. Poskytuje bázi pro hodnocení rizik a návrh opatření k minimalizaci rizika.

Poznámky: Analýza rizika poskytuje základ pro hodnocení podstaty a rozsahu rizik a pro rozhodnutí o ošetřování rizika.

AJ – risk analysis

FJ - l'analyse (f) des risques

Anexe

plánování obrany státu

Násilné připojení (dobytí, ovládnutí) území patřícího jednomu státu jiným státem, násilné držení části obyvatelstva v rámci hranic cizího státu, protiprávní rozšíření suverenity jednoho státu na území, které patří mezinárodnímu společenství (vesmír, otevřené moře, Antarktida).

AJ – annexation

FJ – annexion (f)

Armáda

obecné pojmy

a) Svaz či vojenský celek větší než armádní sbor, ale menší než skupina armád. Obvykle se skládá ze dvou nebo více sborů.

b) V některých státech je to pozemní složka ozbrojených sil.

c) V některých státech zahrnuje celé ozbrojené síly.

AJ – army, armed forces

FJ – armée (f)

Asanace

obecné pojmy

Soubor opatření sloužících k revitalizaci životního prostředí, činnosti směřující k odstraňování a zneškodňování kontaminantů, obnově společenského života a materiálních hodnot.

Veterinárními asanačními činnostmi jsou:

a) shromažďování (sběr), přeprava (svoz), neškodné odstraňování a další zpracovávání vedlejších živočišných produktů,

b) dezinfekce, deratizace, dezinfekce, popřípadě i dezodorizace,

c) odchyt toulavých a opuštěných zvířat a jejich umístování do karantény nebo izolace

veterinární bezpečnost

Soubor opatření zahrnující shromažďování (sběr), přepravu (svoz), neškodné odstraňování a další zpracování vedlejších živočišných produktů. Dále ničení nebo odstraňování původců nákaz a jejich přenašečů (dezinfekce, dezinfekce, deratizace, popřípadě i dezodorizace).

AJ – clearance

FJ – assainissement (*f*)

Asanační podnik (kafilerie)

veterinární bezpečnost

Zařízení, na určitém území (tzv. svozová oblast), jehož předmětem činnosti je shromažďování, přeprava, neškodné odstraňování a další zpracovávání vedlejších živočišných produktů.

AJ – rendering plant

FJ – établissement (*m*) d' équarrissage

Asistence

krizové řízení

Pomocná (odborná) účast při nějakém výkonu. V krizovém řízení je to zejména účast hlavních a ostatních výkonných složek integrovaného záchranného systému při společném provádění záchranných a likvidačních prací a přípravě na mimořádné události, resp. krize.

AJ – assistance, help, support

FJ – assistance (*f*)

Audit

management rizik

Systematický nezávislý a dokumentovaný proces pro získávání důkazu a jeho objektivní hodnocení za účelem stanovení rozsahu, v němž je rámec managementu rizik nebo jakákoliv jeho vybraná část přiměřená a efektivní.

AJ – audit

FJ – (*m*) audit

Autenticita

kybernetická bezpečnost

Vlastnost vyjadřující, že entita (uživatel, aplikace, data, zpráva atd.) je tím, za co se prohlašuje.

AJ - authenticity

FJ – (*f*) authenticité

Autorizace

kybernetická bezpečnost

Udělení práv, které zahrnuje udělení přístupu na základě přístupových práv. Proces udělení práv subjektu pro vykonávání určených aktivit v systému.

AJ - authorization

FJ – (*f*) autorisation

Azyl

azylová a migrační politika

Forma mezinárodněprávní ochrany osoby nacházející se mimo území země své státní příslušnosti, popř. mimo území země svého posledního trvalého bydliště, jeli osobou bez státní příslušnosti, která je ve své vlasti pronásledována za uplatňování politických práv a svobod nebo má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů.

AJ – asylum

FJ – asile (*m*)

Bakteriologické/biologické a toxinové zbraně

biologická bezpečnost

- zbraně, jejichž ničivý účinek je založen na vlastnostech biologických agens a toxinů, které poškozují zdraví lidí nebo zvířat nebo způsobují jejich smrt nebo poškozují rostliny anebo způsobují hospodářské škody,
- materiály, které obsahují biologická agens nebo toxiny jakéhokoliv původu nebo postupu výroby, a jejich typy a množství, které neodpovídají potřebě jejich použití pro profylaktické, ochranné nebo jiné mírové účely,
- jakákoliv zařízení, vybavení, přístroje nebo způsoby šíření navržené k použití a plněné takovými biologickými agens nebo toxiny, nebo zbraně, které mají speciální konstrukční podobu vhodnou k plnění a použití takových biologických agens nebo toxinů k nepřátelským účelům nebo v ozbrojeném konfliktu; totéž platí pro přenašeče biologických agens záměrně nakažené k nepřátelským účelům nebo k použití v ozbrojeném konfliktu

AJ - bacteriological and toxin weapons

FJ – les armes (*f, p*) biologiques et à toxines (*f, p*)

Bezpečnost

obecné pojmy

Stav, kdy je systém schopen odolávat známým a předvídatelným (i nenadálým) vnějším a vnitřním hrozbám, které mohou negativně působit proti jednotlivým prvkům (případně celému systému) tak, aby byla zachována struktura systému, jeho stabilita, spolehlivost a chování v souladu s cílovostí. Je to tedy míra stability systému a jeho primární a sekundární adaptace. Pro vymezení systému na podmínky státu je obsah bezpečnosti uveden v ústavním zákoně č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky. V tomto případě používáme pojem bezpečnost státu, viz *vnější bezpečnost státu, vnitřní bezpečnost státu*

Poznámka: oba pojmy se s rozlišením smyslu užívají v technických oborech a pojišťovnictví.

AJ – security (ve smyslu zabezpečení), safety (ve smyslu bezpečnost).

FJ – sécurité (*f*), sûreté (*f*) (ve smyslu bezpečnost)

bezpečnost IT

kybernetická bezpečnost

Bezpečnost IT zahrnuje ochranu důvěrnosti, integrity a dostupnosti informací při jejich zpracování, úschově, distribuci a prezentaci.

a) důvěrnost je vlastnost informace, která o ní vypovídá, žení dostupná nebo není odhalena neoprávněným jednotlivcům, entitám nebo procesům.

AJ - confidentiality

FJ - (*f*) confidentialité

b) integrita je vlastnost přesnosti a úplnosti, též jistota, že data nebyla neoprávněně změněna a jsou důvěryhodná / spolehlivá.

AJ - integrity

FJ - (*f*) intégrité

c) dostupnost je vlastnost přístupnosti a použitelnosti na žádost oprávněné entity.

AJ – availability

FJ - (*f*) disponibilité

- *ekonomická bezpečnost*

ekonomická bezpečnost

Stav, ve kterém ekonomika objektu, jehož bezpečnost má být zajištěna (státu, seskupení států, mezinárodní organizace apod.), není ohrožena hrozbami, které výrazně snižují nebo by mohly snížit její výkonnost potřebnou k zajištění obranných i dalších bezpečnostních kapacit, sociálního smíru a konkurenceschopnosti objektu i jeho jednotlivých složek, tj. především jednotlivých podnikatelských subjektů na vnitřních i vnějších trzích.

AJ – economic security

FJ – sécurité (*f*) économique

- *environmentální bezpečnost*

Stav, kdy lidská společnost a ekologický systém na sebe vzájemně působí udržitelným způsobem, jednotlivci mají dostatečný přístup ke všem přírodním zdrojům a existují mechanismy na zvládání krizí a konfliktů přímo či nepřímo spojených s životním prostředím. V tomto stavu jsou minimalizovány hrozby spojené s životním prostředím a způsobené přírodními nebo společností vyvolanými procesy (popř. jejich kombinací) ať už záměrně, nezáměrně nebo následkem nehody. Tyto hrozby mohou zapříčinit nebo zhoršovat již existující sociální napětí nebo ozbrojený konflikt.

AJ – environmental security

FJ – sécurité (f) environnementale

- *surovinová a energetická bezpečnost*

V širším pojetí surovinové a energetické bezpečnosti jde o zajištění přístupu k dostatečnému množství surovin a energie, přičemž tento přístup je podmíněn na zdrojové straně diverzifikací zdrojů, zdrojových teritorií a diverzifikací přepravních cest a na straně výroby a spotřeby zajištěním spolehlivé, kapacitně dostatečné a přiměřeně zálohované technické infrastruktury včetně kvalifikované obsluhy a zásob strategických komodit s cílem eliminovat krizové stavy (odolnost sektoru) a zajistit plynulý rozvoj státu. Vlastní energetickou bezpečností je míněna schopnost státu zajistit si potřebné množství energetických surovin za ekonomicky přijatelnou cenu a vytvářet předpoklady pro stabilní dodávky elektrické energie, zemního plynu a tepla. Potřebné množství energetických surovin je pak takové množství, které za normální situace pokryje potřeby všech subjektů v daném státě a za krizové situace zabezpečí dodávky energie obyvatelstvu v takovém rozsahu, aby nedošlo k zásadnímu zhoršení jeho životní úrovně nebo ohrožení zdraví; průmyslu v takovém rozsahu, aby nedošlo k zastavení jednotlivých výrobních a poškození ekonomiky jako celku; armádě a integrovanému záchrannému systému v rozsahu, aby nedošlo k ohrožení bezpečnosti státu a obyvatelstva; státním institucím v takovém rozsahu, aby nebyl ohrožen chod a správa státu.

AJ – energy and resource security

FJ – sécurité énergétique et sécurité des matières premières

- *vnější bezpečnost státu*

Stav, kdy jsou na nejnižší možnou míru eliminovány hrozby ohrožující stát a jeho zájmy zvnějšku a kdy je tento stát k eliminaci existujících i potenciálních vnějších hrozeb efektivně vybaven a ochoten. Hrozby mohou být vojenské nebo ekonomické povahy, mohou mít charakter migrační vlny apod. Je to také souhrn mezinárodněpolitických, ekonomických a vojenských vztahů státu s okolními státy a koalicemi, jejichž prostřednictvím prosazuje své státní zájmy.

AJ – external security of the state

FJ – sécurité (f) extérieure de l'État

- *vnitřní bezpečnost státu*

Stav, kdy jsou na nejnižší možnou míru eliminovány hrozby ohrožující stát a jeho zájmy zevnitř a kdy je tento stát k eliminaci stávajících i potenciálních vnitřních hrozeb efektivně vybaven a k ní ochoten. Je to rovněž souhrn vnitřních bezpečnostních podmínek a legislativních norem a opatření, kterými stát zajišťuje demokracii, ekonomickou prosperitu a bezpečnost občanů, a jimiž stanoví a prosazuje normy morálky a společenského vědomí.

AJ – internal security of the state

FJ – sécurité (f) intérieure de l'État

Bezpečnostní incident

kybernetická bezpečnost

Porušení nebo bezprostřední hrozba porušení bezpečnostních politik, bezpečnostních zásad nebo standardních bezpečnostních pravidel provozu IT.

AJ - security incident

FJ – (m) incident de sécurité

Bezpečnostní opatření

kybernetická bezpečnost

Ochranná opatření pro zajištění bezpečnostních požadavků kladených na systém. Mohou mít různý charakter (fyzická ochrana zařízení a informace, personální bezpečnost – kontrola pracovníků, organizační opatření –

provozní předpisy apod.)

AJ- security safeguards

FJ- (*f,pl*) mesures de sécurité

Bezpečnostní politika státu

obecné pojmy

Společenská činnost, jejíž základ tvoří souhrn základních státních zájmů a cílů, jakož i hlavních nástrojů k jejich dosažení, směřující k zabezpečení státní svrchovanosti a územní celistvosti státu a jeho demokratických základů, činnosti demokratických institucí, ekonomického a sociálního rozvoje státu, ochrany zdraví a života občanů, majetku, kulturních statků, životního prostředí a plnění mezinárodních bezpečnostních závazků.

Bezpečnostní politiku státu tvoří pět základních komponentů:

- a) zahraniční politika v oblasti bezpečnosti státu,
- b) obranná politika,
- c) politika v oblasti vnitřní bezpečnosti ,
- d) hospodářská politika v oblasti bezpečnosti státu,
- e) politika veřejné informovanosti v oblasti bezpečnosti státu.

AJ – national security policy

FJ – politique (*f*) nationale de sécurité/politique sécuritaire

Bezpečnostní program prevence závažné havárie

environmentální bezpečnost

Zpracovává ho provozovatel objektu zařazeného do skupiny A. Provozovatel zpracuje bezpečnostní program na základě posouzení rizik závažné havárie a uvede v něm:

- a) základní informace o objektu,
- b) posouzení rizik závažné havárie,
- c) popis zásad, cílů a politiky prevence závažných havárií,
- d) popis systému řízení bezpečnosti a
- e) závěrečné shrnutí.

Provozovatel na základě rozhodnutí krajského úřadu zahrne do bezpečnostního programu preventivní bezpečnostní opatření vztahující se k možnému vzniku domino efektu. Provozovatel předloží návrh bezpečnostního programu ke schválení krajskému úřadu do 6 měsíců ode dne nabytí právní moci rozhodnutí krajského úřadu o zařazení objektu do skupiny A, a dále bezpečnostní program přezkoumá nejpozději do 5 let ode dne nabytí právní moci rozhodnutí o jeho schválení a poté vždy nejméně jednou za 5 let.

AJ - safety program for prevention of major accidents

FJ – le programme (*m*) de sécurité pour la prévention (*f*) des accidents (*m, p*) majeurs

Bezpečnostní rada kraje (BRK)

krizové řízení

Bezpečnostní rada kraje je poradním orgánem hejtmana pro přípravu na krizové situace. Předsedou bezpečnostní rady kraje je hejtman kraje, v Praze primátor hlavního města Prahy, který jmenuje členy bezpečnostní rady kraje.

AJ- regional security council

FJ- (m) conseil de sécurité de la région

Bezpečnostní rada obce s rozšířenou působností

krizové řízení

Bezpečnostní rada obce s rozšířenou působností je poradním orgánem starosty pro přípravu na krizové situace. Jejím předsedou je starosta obce s rozšířenou působností, který jmenuje členy bezpečnostní rady obce s rozšířenou působností.

AJ – security council of delegated municipality

FJ – (m) conseil de sécurité municipal

Bezpečnostní rada státu (BRS)

krizové řízení

Stálý pracovní orgán Vlády ČR v oblasti bezpečnostní problematiky. BRS byla zřízena na základě ústavního zákona č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti ČR. Základním úkolem BRS je podílet se na tvorbě spolehlivého bezpečnostního systému státu, zabezpečovat koordinaci a kontrolu opatření k zajištění bezpečnosti ČR a mezinárodních závazků. Stálými pracovními orgány BRS jsou: Výbor pro koordinaci zahraniční bezpečnostní politiky, Výbor pro obranné plánování, Výbor pro civilní nouzové plánování, Výbor pro zpravodajskou činnost a Výbor pro vnitřní bezpečnost. Pracovním orgánem BRS pro řešení krizových situací je Ústřední krizový štáb. BRS tvoří předseda Vlády ČR a další vybraní členové Vlády ČR podle rozhodnutí Vlády ČR.

AJ – National security council

FJ – Conseil (m) de sécurité de l'État

— Výbor pro civilní nouzové plánování (VCNP)

Stálý pracovní orgán BRS pro oblast civilního nouzového plánování a pro koordinaci a plánování opatření k zajištění ochrany vnitřní bezpečnosti státu se zaměřením na plánování opatření k zajištění ochrany, obyvatelstva a ekonomiky, ochrany kritické infrastruktury včetně, zabezpečování opatření pro případ radiační havárie, preventivní opatření proti použití zbraní hromadného ničení včetně řešení odstraňování následků jejich použití a sladění požadavků na věcné zdroje, nezbytné pro zajištění bezpečnosti ČR. Výbor se dále zabývá oblastí bezpečnostního výzkumu ČR.

AJ – Civil emergency planning committee

FJ – Comité (m) de planification d'urgence civile

— Výbor pro koordinaci zahraniční bezpečnostní politiky (VKZBP)

Stálý pracovní orgán BRS pro vnitrostátní koordinaci zahraniční bezpečnostní politiky ČR s důrazem na mezinárodní postavení ČR a na vztahy s mezinárodními bezpečnostními organizacemi.

AJ – Committee for Foreign security policy coordination

FJ – Comité (m) de coordination pour la politique extérieure de sécurité

— Výbor pro obranné plánování (VOP)

Stálý pracovní orgán BRS pro koordinaci plánování opatření k zajištění obrany ČR a k zabezpečení vazeb na orgány obranného plánování NATO.

AJ – Defence planning committee

FJ – Comité (m) de planification de la défense

— Výbor pro vnitřní bezpečnost (VVB)

Stálý pracovní orgán Bezpečnostní rady státu pro koordinaci a plánování opatření k zajištění vnitřní bezpečnosti České republiky a ochrany veřejného pořádku.

AJ – Internal security committee

FJ – Comité (m) de sécurité intérieure

— Výbor pro zpravodajskou činnost (VZČ)

Stálý pracovní orgán Bezpečnostní rady státu pro koordinaci činnosti zpravodajských služeb ČR a plánování opatření k zajištění zpravodajské činnosti a spolupráci státních orgánů, které získávají, shromažďují a vyhodnocují informace nezbytné pro zajištění bezpečnosti ČR.

AJ – Intelligence activities committee

FJ – Comité (m) des activités de renseignement

Bezpečnostní sbor

integrováný záchranný systém

Bezpečnostním sborem se rozumí Policie České republiky, Hasičský záchranný sbor České republiky, Celní správa České republiky, Vězeňská služba České republiky, Generální inspekce bezpečnostních sborů, Bezpečnostní informační služba a Úřad pro zahraniční styky a informace.

AJ - security forces

FJ - corps de sécurité

Bezpečnostní situace

obecné pojmy

Výslednice procesů a vztahů ve sféře nevojenské a vojenské bezpečnosti, je souhrnem vztahů politického, kulturněsociálního, ekonomického, vojenského a ekologického prostředí jako celku. Bezpečnostní situace je spoluurčena vnitrostátními a mezinárodními bezpečnostními poměry: je ovlivňována parametry vnitřní a vnější bezpečnosti státu a celým souborem aktivit zahraniční politiky, ekonomického rozvoje státu, sociální stability, rozvoje demokracie a respektování lidských práv a souborem bezpečnostních důsledků, které vyplývají z mezinárodních smluvních závazků státu.

AJ – security situation

FJ – situation (*f*) de sécurité

Bezpečnostní standardy

kybernetická bezpečnost

Soubor doporučení a obecných principů pro vymezení, udržování a zlepšování bezpečnosti informací v organizaci.

AJ- security standards

FJ- (*m, pl*) normes de sécurité

Bezpečnostní strategie ČR

krizové řízení

Základní koncepční dokument Vlády ČR, který specifikuje na základě bezpečnostních hrozeb a z nich plynoucích rizik bezpečnostní zájmy ČR a stanovuje místo a úlohu správních úřadů, orgánů územní samosprávy, ozbrojených sil, ozbrojených bezpečnostních sborů, záchranných sborů, havarijních, záchranných aj. služeb ČR při naplňování její bezpečnostní politiky. Bezpečnostní strategie ČR stanovuje rovněž strategii prosazování bezpečnostních zájmů ČR.

AJ – The security strategy of the Czech Republic

FJ – Stratégie (*f*) de sécurité nationale de la République tchèque

Bezpečnostní systém státu

obecné pojmy

komplexní hierarchicky uspořádaný bezpečnostní systém, který je propojením roviny politické (domácí a zahraniční), vojenské, vnitřní bezpečnosti a ochrany obyvatel, hospodářské, finanční, legislativní, právní a sociální. Základ tohoto systému je především v legislativním vyjádření působnosti a vzájemných vazeb jednotlivých složek (zákonodárné, výkonné, soudní moci, územní samosprávy a právnických a fyzických osob) a jejich vazeb mimo bezpečnostní systém a ve stanovení jejich povinností. Bezpečnostní systém ČR plní funkci nástroje při tvorbě a realizaci bezpečnostní politiky.

AJ – national security system

FJ – système (*m*) national de sécurité

Bezpečnostní úroveň

kybernetická bezpečnost

Kombinace hierarchické bezpečnostní klasifikace a bezpečnostní kategorie, reprezentující citlivost objektu nebo bezpečnostní prověření jednotlivce.

AJ- security level

FJ - (*m*) niveau de sécurité

Bezpečnostní výzkum

obecné pojmy

Vědecké zkoumání a experimentování, jehož cílem je dosažení takové poznatkové, technické a technologické úrovně, která umožní získat, osvojovat si, udržovat a rozvíjet specifické schopnosti potřebné pro zajištění obrany a bezpečnosti státu a jeho obyvatel. Má výrazně interdisciplinární charakter technických, exaktních, lékařských a společenských věd se vztahem k dlouhotrvajícím potřebám bezpečnosti a ochrany státu.

AJ – security research

FJ – (*f*) recherche dans le domaine de la sécurité

Bezpečnostní zpráva

environmentální bezpečnost

Bezpečnostní zprávu je povinen zpracovat provozovatel objektu zařazeného do skupiny B na základě posouzení rizik závažné havárie. Bezpečnostní zpráva obsahuje:

- a) základní informace o objektu,
- b) technický popis objektu,
- c) informace o složkách životního prostředí v okolí objektu,
- d) posouzení rizik závažné havárie,
- e) popis zásad, cílů a politiky prevence závažných havárií,
- f) popis systému řízení bezpečnosti,
- g) popis preventivních bezpečnostních opatření k omezení vzniku a následků závažné havárie,
- h) závěrečné shrnutí a
- i) jmenovitě uvedené právnické a fyzické osoby, které se podílely na vypracování bezpečnostní zprávy.

V bezpečnostní zprávě provozovatel dále stanoví zásady bezpečnosti a spolehlivosti přiměřené zjištěnému nebezpečí při stavbě, provozu a údržbě jakéhokoli zařízení, jeho vybavení a infrastruktury spojené s jeho provozem, které představují nebezpečí závažné havárie, vypracuje zásady vnitřního havarijního plánu a poskytne informace umožňující vypracování vnějšího havarijního plánu, ve kterých zahrne bezpečnostní opatření vztahující se k možnému vzniku domino efektu, aby bylo možno provést opatření nezbytná v případě vzniku závažné havárie a zajistí odpovídající informování příslušných orgánů veřejné správy a dotčených obcí pro přijetí rozhodnutí z hlediska rozvoje nových činností nebo rozvoje v okolí stávajících objektů.

Provozovatel předloží návrh bezpečnostní zprávy ke schválení krajskému úřadu do 9 měsíců ode dne nabytí právní moci rozhodnutí krajského úřadu o zařazení objektu do skupiny B.

AJ - safety report

FJ – rapport (*m*) de sécurité

Běžný stav

krizové řízení

Situace, kdy není potřeba řešit škodlivé působení sil a jevů vyvolaných činnostmi člověka, přírodními vlivy nebo jinými hrozbami použitím mimořádných nebo krizových opatření podle specifické právní úpravy.

AJ – normal state

FJ – état (*m*) normal

Biologická agens

biologická bezpečnost

Biologickým agens jakýkoliv organismus přírodní i modifikovaný, jehož záměrné použití může způsobit smrt, onemocnění anebo zneschopnění lidí a zvířat, nebo který může způsobit úhyn nebo poškození rostlin. Vysoce rizikovými biologickými agens a toxiny jsou taková biologická agens a toxiny, která mají takové vlastnosti nebo schopnosti, že mohou být aplikována jako zbraň, a jejichž seznam je stanoven vyhláškou. Rizikovými biologickými agens a toxiny jsou biologická agens a toxiny, se kterými je za určitých podmínek možné nakládat a jejichž seznam je stanoven vyhláškou.

AJ - biological agents

FJ - agents (*pl,f*) biologiques

Bioterrorismus

terrorismus

Úmyslné, například politickými pohnutkami motivované, zneužití nebo pohrůžka zneužití biologického prostředku s cílem usmrtit nebo vyvolat zdravotních potíže u lidí nebo zvířat, případně způsobit jiné hospodářské ztráty. Může mít souvislost vojenskou, politickou, náboženskou, nebo mít povahu prostého trestného činu.

AJ – bioterrorism

FJ – bioterrorisme (*m*)

Bojová pohotovost

plánování obrany státu

Schopnost ozbrojených sil přejít k plnění bojových úkolů. Dosahuje se splněním souhrnu velitelských, organizačních, personálních a logistických opatření, která zabezpečují organizovaný a rychlý přechod z mírového na válečný stav výběrově (doplnění výběrovým způsobem) nebo hromadně (částečnou nebo všeobecnou mobilizací).

AJ – combat readiness

FJ – disponibilité au combat

Branná povinnost

plánování obrany státu

Povinnost státního občana ČR plnit úkoly ozbrojených sil ČR. Zahrnuje povinnost podrobit se odvodnímu řízení, vykonávat vojenskou činnou službu a plnit další povinnosti stanovené příslušným zákonem.

AJ – national service

FJ – service (*m*) militaire

Celostátní radiační monitorovací síť

jaderná bezpečnost

Soustava měřicích míst a systém prostředků odborně, technicky a personálně vybavených a organizačně propojených pro potřeby monitorování radiační situace na území ČR.

AJ – National Radiation Monitoring Network

FJ – réseau (*m*) national de surveillance radiologique

Cestovní doklad

azylová a migrační politika

Veřejná listina opravňující občana k překračování státních hranic. Za cestovní doklad se pro účely cizineckého zákona považuje:

- a) veřejná listina, která je jako cestovní doklad uznaná Českou republikou,
- b) veřejná listina vydaná cizím státem za účelem cestování do zahraničí, pokud z hlediska jejího provedení a jazyka, v němž jsou uvedeny údaje, odpovídá mezinárodním zvyklostem, její územní platnost zahrnuje území a lze z ní zjistit údaje o státním občanství cizince, údaje o jeho totožnosti, fotografii držitele, údaj o době platnosti,
- c) průkaz totožnosti občana Evropské unie,
- d) cizinecký pas s územní platností do všech států světa,
- e) cestovní průkaz totožnosti nebo cestovní doklad vydaný Českou republikou na základě mezinárodní smlouvy.

AJ – travel document

FJ – document de voyage

Cestovní průkaz totožnosti

azylová a migrační politika

Cestovní dokument, který vydá policie na žádost cizince za účelem jeho vycestování v případě, že nemá platný cestovní doklad a nemůže si z důvodů nezávislých na jeho vůli opatřit cestovní doklad jiným způsobem, a v dalších případech.

AJ – travel identity card

FJ – carte d'identité de voyage

Civilní nouzové plánování

obecné pojmy

Účelem civilního nouzového plánování v NATO je koordinace národních plánovacích činností členských států za účelem zajištění efektivního využití civilních zdrojů v rámci kolektivní podpory strategických cílů Aliance. Hlavní úkoly zahrnují civilní zabezpečení vojenských operací a operací v rámci reakce na krizové situace, podporu národních orgánů v civilních nouzových situacích a ochranu civilního obyvatelstva. Civilní nouzové plánování musí v těchto oblastech působnosti hrát důležitou roli v řízení použitelnosti civilních prostředků a zařízení a udržování normálního života během mimořádných událostí.

AJ – civil emergency planning

FJ – planification (*f*) civile d'urgence

Civilní obrana

ochrana obyvatelstva

Civilní obrana je plnění některých nebo všech níže uvedených humanitárních úkolů, jejichž cílem je chránit civilní obyvatelstvo před nebezpečím, pomoci mu odstranit bezprostřední účinky nepřátelských akcí nebo pohrom a také vytvořit nezbytné podmínky pro jeho přežití. Těmito úkoly jsou:

- a) hlásné služby;
- b) evakuace;
- c) organizování a poskytování úkrytů;
- d) zatemňování;
- e) záchranné práce;
- f) zdravotnické služby včetně první pomoci a také náboženská pomoc;
- g) boj s požáry;
- h) zjišťování a označování nebezpečných oblastí;
- i) dekontaminace a podobná ochranná opatření;
- j) poskytování nouzového ubytování a zásobování;
- k) okamžitá pomoc při obnově a udržování pořádku v postižených oblastech;
- l) okamžitá oprava nezbytných veřejných zařízení;
- m) bezodkladné pohřební služby;
- n) pomoc při ochraně předmětů nezbytných k přežití;
- o) doplňující činnost nezbytná k splnění výše uvedených úkolů, včetně plánování a organizování, ale neomezuující se pouze na tuto činnost.

AJ - civil defense

FJ - la defence (f) civile

Civilní ochrana

ochrana obyvatelstva

Civilní ochrana je souhrn činností a postupů věcně příslušných orgánů a dalších zainteresovaných orgánů, organizací, složek a obyvatelstva, prováděných s cílem minimalizace negativních dopadů možných mimořádných událostí a krizových situací na zdraví a životy lidí a jejich životní podmínky.

Civilní ochrana se stává za válečného stavu součástí systému obrany státu a zabezpečuje výkon humanitárních úkolů uvedených v čl. 61 Dodatkového protokolu k Ženevským úmluvám o ochraně obětí mezinárodních ozbrojených konfliktů ze dne 12. srpna 1949, přijatého v Ženevě dne 8. června 1977.

AJ – civil protection

FJ – protection (f) civile ; ve francouzštině je také rozlišováno mezi pojmem civilní bezpečnost » (sécurité civile)

Cizinec

azylová a migrační politika

Každá fyzická osoba, která není občanem České republiky. Pro účely zákona o pobytu cizinců se cizincem rozumí fyzická osoba, která není státním občanem České republiky, včetně občana Evropské unie.

AJ – foreigner

FJ - (m) étranger

Cyklus plánování věcných zdrojů – dvouletý

hospodářská opatření pro krizové stavy

Periodicky se opakující součást procesu plánování bezpečnosti ČR navazujícího na alianční plánovací procesy. Slouží k zajišťování věcných zdrojů pro plnění nezbytných dodávek potřebných k řešení krizových situací. Začíná vždy v lichém roce a zahrnuje období formulace potřeb nezbytných dodávek podle krizových plánů, zajištění nezbytných dodávek, předložení požadavků na věcné zdroje k zabezpečení takových nezbytných dodávek, které nelze zajistit existujícími zdroji z civilního sektoru, zhodnocení požadavků podle priorit a vyčleněných finančních limitů, sestavení plánu vytváření a udržování státních hmotných rezerv k zajištění bezpečnosti ČR a jeho projednání a realizaci.

AJ – twoyear cycle of the physical resources planning

FJ – période biennale (f) de la planification des ressources (f, pl) physiques

Částečná mobilizace → mobilizace

Činnosti vedoucí k ozáření

radiační ochrana

a) radiační činnost, kterou je činnost s umělými zdroji ionizujícího záření, při nichž se může zvýšit ozáření fyzických osob, kromě činnosti v případě radiační mimořádné situace, nebo činnost, při které jsou přírodní radionuklidy využívány pro své radioaktivní, štěpné nebo množivé charakteristiky,

b) činnost v souvislosti s výkonem práce, která je spojena se zvýšenou přítomností přírodních radionuklidů nebo se zvýšeným vlivem kosmického záření a vede nebo by mohla vést k významnému zvýšení ozáření fyzických osob.

AJ – radiation practices

FJ – activités (*f, pl*) menant à la radiation

Číselník nezbytných dodávek (CND)

hospodářská opatření pro krizové stavy

Přehled jednotného číselného označení zavedených položek nezbytných dodávek, navazující na číselník standardní klasifikace produkce. Slouží orgánům krizového řízení a právníkům a podnikajícím fyzickým osobám k jednotné identifikaci nezbytných dodávek v rámci plánování a přípravy hospodářských opatření pro krizové stavy s využitím informačního systému pro plánování civilních zdrojů (IS Argis).

AJ – numerical catalogue of necessary (indispensable) deliveries

FJ – catalogue (*m*) numérique des livraisons (*f, pl*) indispensables

Dobrovolná pomoc

krizové řízení

Činnost fyzických osob, které se na základě výzvy oprávněného orgánu krizového řízení nebo z vlastní iniciativy podílejí na řešení krizových situací.

AJ – voluntary assistance

FJ – assistance (*f*) volontaire

Dodavatel nezbytné dodávky

hospodářská opatření pro krizové stavy

Fyzická osoba s trvalým pobytem nebo právnická osoba se sídlem na území ČR a organizační složka právnické osoby se sídlem v zahraničí podnikající na území ČR, která má jako předmět své činnosti nebo podnikání zapsanou činnost umožňující dodat předmět nezbytné dodávky nebo která je schopna dodat předmět nezbytné dodávky.

AJ – necessary (indispensable) delivery supplier

FJ – fournisseur (*m*) de la livraison (*f*) indispensable

Dodavatelský řetězec

hospodářská opatření pro krizové stavy

Finální dodavatel a všichni jeho poddodavatelé, kteří se podílí na kompletaci a plnění mobilizační dodávky podle smlouvy mezi finálním dodavatelem a objednatelům mobilizační dodávky. Dodavatelský řetězec může obsahovat více kooperačních stupňů a vztahuje se vždy k plnění jedné mobilizační dodávky. Vzájemné vztahy mezi jednotlivými kooperačními stupni jsou založeny na smluvním základě.

AJ – suppliers chain

FJ – chaîne (*f*) des fournisseurs

Dohoda o poskytnutí věcné nebo osobní pomoci při záchranných a likvidačních pracích

integrováný záchranný systém

Zvláštní druh písemné příkazní smlouvy, v níž se příkazník zavazuje poskytnout pomoc při záchranných a likvidačních pracích, aniž by se příkazce zavazoval k pravidelným platbám, jestliže nenastala potřeba pomoci.

Dohodami o poskytnutí osobní nebo věcné pomoci je předem sjednán způsob a rozsah osobní nebo věcné pomoci při provádění záchranných a likvidačních prací a při realizaci opatření ochrany obyvatelstva. Součástí těchto dohod jsou podmínky náhrady výdajů a škod při poskytnutí osobní nebo věcné pomoci při provádění záchranných a likvidačních prací a při realizaci opatření ochrany obyvatelstva.

AJ – Agreement on material and physical aid in salvage and liquidation works

FJ – Accord (*m*) sur l'assistance matérielle ou personnelle lors des travaux de sauvetage et de liquidation

Dokumentace IZS

integrovaný záchranný systém

Dokumentací integrovaného záchranného systému je:

- a) havarijní plán kraje a vnější havarijní plán,
- b) dohoda o poskytnutí pomoci,
- c) dokumentace o společných záchranných a likvidačních pracích a statistické přehledy,
- d) dokumentace o společných školeních, instruktážích a cvičení složek,
- e) typové činnosti složek při společném zásahu,
- f) územně příslušný poplachový plán, kterým je ústřední poplachový plán integrovaného záchranného systému nebo poplachový plán integrovaného záchranného systému kraje.

Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru zpracovává a vede dokumentaci integrovaného záchranného systému dle příslušného zákona a ústřední poplachový plán. Hasičský záchranný sbor kraje zpracovává a vede dokumentaci integrovaného záchranného systému dle příslušného zákona a poplachový plán kraje.

AJ - documentation of integrated rescue system

FJ – documentation (*f*) du système de sauvetage intégré

Domino efekt (řetězová reakce)

obecné pojmy

Možnost zvýšení pravděpodobnosti vzniku nebo velikosti dopadů závažné havárie v důsledku vzájemné blízkosti objektů nebo zařízení nebo skupiny objektů nebo zařízení a umístění nebezpečných látek. Řetězová reakce tak reprezentuje kumulativní účinek, při němž jedna událost spustí řetězec dalších podobných událostí.

AJ – domino effect/ripple effect

FJ – (m) l'effet domino

environmentální bezpečnost

možnost zvýšení pravděpodobnosti vzniku nebo následků závažné havárie v důsledku vzájemné blízkosti zařízení, objektů nebo skupiny objektů a umístění nebezpečných látek.

AJ – cumulative and synergistic effects

FJ – effets (*m*) cumulatifs et synergiques

Dopad

obecné pojmy

Následek určitého činu nebo události.

AJ – impact

FJ- (*m*) impact

Dopravní skupina → Organizace severoatlantické smlouvy

Duchovní personál v ozbrojeném konfliktu

obecné pojmy

Duchovní personál jsou vojenské nebo civilní osoby, jako jsou kněží, které se výhradně zabývají duchovní činností a jsou přiděleny:

- k ozbrojeným silám strany v konfliktu;
- nebo ke zdravotnickým jednotkám nebo zdravotnickým přepravním prostředkům strany v konfliktu
- nebo ke zdravotnickým jednotkám nebo zdravotnickým přepravním prostředkům nebo k organizacím civilní obrany strany v konfliktu.

Duchovní personál může být přidělen trvale nebo dočasně.

AJ - religious personnel in armed conflict

FJ - personnel (*m*) religieux dans les conflits armés

DVI/Identifikace obětí katastrof

krizové řízení

Jedná se o proces určování totožnosti obětí, které zahynuly při hromadných neštěstích. DVI tým (Tým pro identifikaci obětí hromadného neštěstí) je mezioborový a zajišťuje proces identifikace obětí u mimořádných událostí s velkým počtem zemřelých. Smyslem je sběr a porovnání předsmrtných a posmrtných dat o obětech.

Post mortem skupina odpovídá za prohlídku těl, zdokumentování, zjištění identifikačních markant zemřelého. Ante mortem skupina pracuje s pozůstalými a příslušnými institucemi při shromáždění předsmrtných údajů. Dále jsou AM a PM data porovnávány s cílem určení totožnosti těla. K určení identity je třeba zjistit 1 ze 3 hlavních znaků: DNA profil, otisky prstů, stomatologický záznam; případně více znaků podpůrných (porovnání ze zdravotnické dokumentace, poznání osoby či osobních věcí). V ČR vznikl DVI tým v r. 2013, je začleněn pod Kriminologický ústav Praha a řídí se metodikou Interpolu a je začleněn do Ústředního poplachového plánu IZS.

AJ- disaster victim identification

FJ- identification des victimes de catastrophe

Ekologická stabilita

environmentální bezpečnost

Schopnost ekosystému vyrovnávat změny způsobené vnějšími činiteli a zachovávat své přirozené vlastnosti a funkce.

AJ – ecological stability

FJ – stabilité (f) écologique

Ekologická újma

environmentální bezpečnost

představuje nepříznivou měřitelnou změnu přírodního zdroje nebo měřitelné zhoršení jeho funkcí, která se může projevit přímo nebo nepřímo. Jde o změnu na:

- a) chráněných druhů volně žijících živočichů či planě rostoucích rostlin nebo přírodních stanovištích, jež má závažné nepříznivé účinky na dosahování nebo udržování příznivého stavu ochrany takových druhů nebo stanovišť;
- b) podzemních nebo povrchových vodách, včetně přírodních léčivých zdrojů a zdrojů přírodních minerálních vod, která má závažný nepříznivý účinek na ekologický, chemický nebo množství stav vody nebo na její ekologický potenciál;
- c) půdě její kontaminací, která pak představuje závažné riziko nepříznivého vlivu na lidské zdraví v důsledku přímého nebo nepřímého zavedení látek, přípravků, organismů nebo mikroorganismů na zemský povrch nebo pod něj.

AJ – environmental damage

FJ – crise (f) écologique

Ekonomická bezpečnost → bezpečnost

Ekosystém

environmentální bezpečnost

Funkční soustava živých a neživých složek životního prostředí, jež jsou navzájem spojeny výměnou látek, tokem energie a předáváním informací a které se vzájemně ovlivňují a vyvíjejí v určitém prostoru a čase.

AJ – ecosystem

FJ – écosystème (m)

Emigrace

azylová a migrační politika

Změna místa pobytu směrem z území domovského státu; emigrace je procesem při němž obyvatelé opouštějí své domovské státy s cílem usídlit se v zahraničí.

AJ – emigration

FJ – (f) emigration

Emise

environmentální bezpečnost

Vnášení jedné nebo více znečišťujících látek do životního prostředí.

AJ – emission

FJ – émission (f)

Emisní limit

environmentální bezpečnost

Nejvýše přípustné množství znečišťující látky nebo skupiny znečišťujících látek vnášené do ovzduší ze stacionárního zdroje.

AJ – emission limit

FJ – limite (f) d`émission

Endemie (endemický výskyt onemocnění)

biologická bezpečnost

Onemocnění osob (zpravidla infekční), které se v určité omezené oblasti trvale udržuje v populaci i bez vstupů z okolí. Při nárůstu případů nákazy v populaci přechází endemie v → epidemii.

AJ - endemic

FJ – (f) endémie

Environmentální bezpečnost → bezpečnost

Enzootie

veterinární bezpečnost

Hromadné onemocnění zvířat probíhající v určitém (omezeném) místě, které se dále nešíří.

AJ – enzootia, enzootic

FJ – enzootie (f)

Epidemie (epidemický výskyt)

biologická bezpečnost

Výskyt onemocnění, který výrazně převyšuje obvykle očekávané hodnoty výskytu tohoto onemocnění v daném místě a čase. Při šíření epidemie na rozsáhlá území napříč kontinenty → pandemie.

AJ – epidemy (epidemic occurrence) (outbreaks – *vypuknutí epidemie*, epidemic – *epidemie obecně*, pandemic – *globální epidemie*)

FJ – épidémie (f)

Epifytie

rostlinolékařská péče

Hromadné nákazy polních kultur.

AJ – epiphytie

FJ – épiphytie (f)

Epizootie

veterinární bezpečnost

Prudce nakažlivé nebezpečné onemocnění zvířat, které se rychle šíří i mimo oblast původního výskytu; *epizootický proces* je charakterizován středním stupněm intenzivnosti s tendencí k značnému rozšíření mezi zvířaty postiženého stáda, v regionu i celé země.

AJ – epizootia, epizootic

FJ – épizootie (f)

Epizootologické šetření

veterinární bezpečnost

Šetření zaměřené k vysledování možných zdrojů a cest zavlečení původce nákazy do určitého chovu zvířat a dalších chovů tak, že nastane *epizootie*, resp. *epizootický proces*.

AJ – epizootiological enquiry

FJ – enquête (f) épizootique

Eradikace rostlinolékařské péče

rostlinolékařská péče

Použití vhodných opatření a postupů k eliminaci pro rostliny škodlivého organismu v určitém území.

AJ – eradication phytopharmaceutics

FJ – éradication (*f*) phytopharmaceutique

Etnický konflikt

obecné pojmy

Střetnutí odlišných národnostněpolitických zájmů různých národností v mnohonárodnostních státech, které někdy mohou vyústit v ozbrojený konflikt.

AJ – ethnic conflict

FJ – conflit ethnique

Euroatlantické koordinační středisko pro řešení mimořádných událostí → Organizace Severoatlantické smlouvy

Evakuace

ochrana obyvatelstva

Evakuace je souhrn organizačních a technických opatření zabezpečujících přemístění osob, zvířat a věcných prostředků v daném pořadí priority z míst ohrožených mimořádnou událostí nebo krizovou situací do míst, ve kterých je zajištěno pro osoby náhradní ubytování a stravování (nouzové přežití), pro zvířata ustájení a pro věcné prostředky uskladnění.

AJ – evacuation

FJ – évacuation (*f*)

Evakuační středisko

ochrana obyvatelstva

Evakuačním střediskem se rozumí zařízení zřetelně označené nápisem, případně mezinárodně platným rozeznávacím znakem civilní ochrany. Umísťuje se zpravidla v místě mimo evakuační prostor, ve kterém jsou evakuované osoby shromažďovány a informovány o dalším postupu. Evakuační středisko zajišťuje zejména:

- a) řízení přepravy z míst shromažďování do evakuačního střediska s využitím dostupných dopravních prostředků,
- b) vedení evidence o příjmu evakuovaných osob a poskytování pomoci při slučování evakuovaných rodin,
- c) přerozdělování evakuovaných osob do předurčených příjmových oblastí a přijímacích středisek,
- d) vytvoření a označení místa pro podávání základních informací v prostoru evakuačního střediska,
- e) první zdravotnickou pomoc, popřípadě přednemocniční neodkladnou péči a převoz zraněných nebo nemocných do zdravotnických zařízení,
- f) vytýčení tras k nástupním stanicím hromadné přepravy,
- g) nocleh a stravování pro personál a evakuované obyvatelstvo, které se zdrží v evakuačním středisku déle než 12 hodin,
- h) udržování veřejného pořádku v prostoru evakuačního střediska,
- i) podávání informací o průběhu evakuace pracovní skupině krizového štábu.

AJ - evacuation center

FJ – centre (*m*) d'évacuation

Evakuační zavazadlo

ochrana obyvatelstva

Připravuje se pro případ krátkodobého opuštění místa pobytu v důsledku vzniku mimořádné situace nebo krizové situace. Obsahuje zejména základní trvanlivé potraviny, předměty denní potřeby, osobní doklady, pojistné smlouvy, peníze a cennosti, přenosné rádio s rezervními bateriemi, toaletní a hygienické potřeby, léky, svítilnu, náhradní oděv, obuv, pláštěnku, spací pytel nebo příkrývku, kapesní nůž, šití a jiné drobnosti.

AJ – evacuation baggage

FJ – valise (*f*) d'évacuation

Evropská komise

mezinárodní spolupráce

Evropská komise zastupuje zájmy Unie jako celku. Předkládá návrhy právních předpisů Evropskému parlamentu a Radě Evropské unie a zároveň zajišťuje, že jsou členskými státy řádně uplatňovány. Výraz „Komise“ se používá pro označení celé instituce i kolegia 28 komisařů.

AJ - European Commission

FJ- Comission européenne

Evropská kritická infrastruktura

mezinárodní spolupráce

Kritická infrastruktura nacházející se v členských státech, jejíž narušení nebo zničení by mělo závažný dopad pro nejméně dva členské státy. Závažnost dopadu se posuzuje podle průřezových kritérií. To se vztahuje i na účinky způsobené meziodvětvovými závislostmi na jiných typech infrastruktury. Evropská kritická infrastruktura byla implementována po schválení směrnice Rady EU 2008/114/ES o určování a označování evropských kritických infrastruktur a o posouzení potřeby zvýšit jejich ochranu

AJ – european critical infrastructure

FJ – infrastructure critique européenne

- Výstražná informační síť kritické infrastruktury (CIWIN)

mezinárodní spolupráce

CIWIN je veřejný internetový chráněný informační a komunikační systém, který slouží jako diskusní fórum pro výměnu a šíření informací, osvědčených postupů a zkušeností v rámci členských států zabývajících se ochranou kritické infrastruktury.

AJ – Critical Infrastructure Warning Information Network (CIWIN)

FJ – Réseau d’alerte concernant les infrastructures critiques

Evropská referenční síť pro ochranu kritické infrastruktury (ERNICIP)

mezinárodní spolupráce

Posláním ERNICIP je podporovat vznik inovačních, kvalifikovaných, efektivních a konkurenceschopných bezpečnostních řešení, a to prostřednictvím sítě evropských experimentálních laboratoří a testovacích zařízení. ERNICIP především poskytuje rámec pro experimentální zařízení a laboratoře zabývajících se ochranou kritické infrastruktury ke sdílení znalostí a expertíz napříč Evropou.

AJ – European Reference Network for Critical Infrastructure Protection (ERNICIP)

FJ – Réseau européen de référence pour la protection des infrastructures critiques

Evropská unie

mezinárodní spolupráce

Mezinárodní ekonomickopolitické společenství nezávislých států, které má působnost jen v těch oblastech, které mu byly plně nebo částečně svěřeny v zakládajících smlouvách. Hlavní cíle Evropské unie jsou podpora míru a bezpečnosti v Evropě, hospodářská a sociální solidarita a prosperita členských zemí. V současnosti má Evropská unie 28 členů, Česká republika vstoupila do Evropské unie k 1. 5. 2004.

AJ – European Union (EU)

FJ – L’Union (f) Européenne (UE)

Evropské kapacity pro odezvu na mimořádné události (EERC)

mezinárodní spolupráce

Kapacity sestávají z dobrovolného souboru předem vyčleněných sil a prostředků členských států pro odezvu a zahrnují především moduly, další kapacity pro odezvu a odborníky.

AJ- European Emergency Responce Capacity

FJ – Capacité européenne de réaction d’urgence

Evropský program na ochranu kritické infrastruktury (EPCIP)

mezinárodní spolupráce

Cílem tohoto programu Evropské unie je zkvalitnit evropskou prevenci, připravenost a odezvu na teroristické útoky pomocí komplexního přístupu k rizikům (all-hazard-approach) s prioritou hrozby terorismu. Program EPCIP má kromě toho poskytnout trvalé a dynamické národní partnerství mezi institucemi Evropské unie, vlastníky/operátory (provozovateli) kritické infrastruktury a členskými státy Evropské unie pro zabezpečení trvalého fungování kritické infrastruktury Evropy. Obecným cílem EPCIP je zlepšit ochranu kritických infrastruktur v Evropské Unii, respektive zajistit adekvátní a stejnou úroveň ochrany kritické infrastruktury, minimalizovat jednotlivé body výpadků a zajistit rychlá a vyzkoušená opatření obnovy napříč Evropskou unií.

AJ – European Programme for Critical Infrastructure Protection (EPCIP)

FJ – Programme européen de protection des infrastructures critiques

Evropský podpůrný úřad pro otázky azylu (EASO)

mezinárodní spolupráce

Agentura EU, funguje od února 2011. Od června 2011 sídlí na Maltě, která je jeho hostitelským členským státem. Jeho hlavním úkolem je podporovat členské státy při provádění společného evropského azylového systému, rozšiřovat praktickou spolupráci v otázkách azylu a pomáhat členským státům při plnění jejich evropských i mezinárodních závazků souvisejících s poskytováním ochrany lidem, kteří ji potřebují.

AJ – European Asylum Support Office

FJ – Bureau européen d'appui en matière d'asile

Finální dodavatel mobilizační dodávky

hospodářská opatření pro krizové stavy

Dodavatel mobilizační dodávky, s nímž objednatel mobilizační dodávky uzavřel smlouvu o zajištění mobilizační dodávky.

AJ – mobilization delivery final supplier

FJ – fournisseur (m) final des fournitures (f, pl) de la mobilisation (f)

Financování terorismu

terrorismus

Financování terorismu se rozumí:

- a) shromažďování nebo poskytnutí peněžních prostředků nebo jiného majetku s vědomím, že bude, byť jen zčásti, použit ke spáchání trestného činu teroru, teroristického útoku nebo trestného činu, který má umožnit nebo napomoci spáchání takového trestného činu, nebo podpoře osoby nebo skupiny osob připravujících se ke spáchání takového trestného činu, nebo
- b) jednání vedoucí k poskytnutí odměny nebo odškodnění pachatele trestného činu teroru, teroristického útoku nebo trestného činu, který má umožnit nebo napomoci spáchání takového trestného činu, nebo osoby pachateli blízké ve smyslu trestního zákona, nebo sbírání prostředků na takovou odměnu nebo na odškodnění.

AJ – financing of terrorism

FJ – (m) financement du terrorisme

Formy zapojování do mezinárodních záchranných operací

mezinárodní spolupráce

Česká republika se zapojuje do mezinárodních záchranných operací při mimořádných událostech v zahraničí formou:

- a) vyslání záchranné jednotky pro provádění záchranných prací nebo k hašení požárů,
- b) vyslání odborníků nebo
- c) poskytování odborných informací, nebo
- d) poskytování humanitární pomoci.

AJ - forms of participation in international rescue operations

FJ - formes (f, p) de participation dans les opérations (f, p) internationales de secours

Frekvence

management rizik

Počet událostí nebo výsledků stanovený na jednotku času.

Poznámka: Četnost jde použít pro události, které se staly, nebo pro potenciální budoucí události, kde ji lze použít jako měřítko možnosti výskytu/ pravděpodobnosti.

AJ – frequency

FJ – (f) fréquence

Fyzická ochrana

obecné pojmy

Systém technických a organizačních opatření zabraňujících neoprávněným činnostem. Součástí fyzické ochrany jsou bezpečnostní opatření:

- a) analýza možností neoprávněných činností a provedení případného útoku na objekt,
- b) režimová opatření,
- c) fyzická ostraha a
- d) technické prostředky.

AJ – physical protection

FJ – protection (f) physique

Generální inspekce bezpečnostních sborů

obecné pojmy

Nezávislý inspekční orgán s hlavním předmětem činnosti vyhledávat, odhalovat a vyšetřovat skutečnosti nasvědčující tomu, že byl spáchán trestný čin, jehož pachatelem je příslušník Policie ČR, celník, příslušník vězeňské služby, příslušník inspekce nebo zaměstnanci těchto útvarů.

AJ – General Inspection of Security Corps

FJ – (f) inspection générale des forces (f, p) de sécurité

Geneticky modifikovaný mikroorganismus

biologická bezpečnost

Mikrobiologická jednotka schopná rozmnožování nebo přenosu dědičného materiálu, včetně virů, viroidů, živočišných a rostlinných buněk v kultuře, jejíž dědičný materiál byl změněn genetickou modifikací.

AJ - genetically modified micro-organism

FJ - micro-organismes génétiquement modifiés (MGM)

Geneticky modifikovaný organismus

biologická bezpečnost

Organismus, kromě člověka, jehož dědičný materiál byl změněn genetickou modifikací provedenou některým z technických postupů stanovených níže. Geneticky modifikované organismy mohou vzniknout při použití: a) techniky rekombinantní nukleové kyseliny vytvářející nové kombinace dědičného materiálu vložením úseku nukleové kyseliny připravené jakýmkoli způsobem mimo organismus do jakéhokoliv viru, bakteriálního plasmidu nebo jiného vektorového systému a jeho následným začleněním do organismu příjemce, ve kterém se normálně nevyskytuje, ale ve kterém je schopen dalšího množení, b) techniky zavádějící dědičný materiál připravený jakýmkoli způsobem mimo organismus přímo do organismu příjemce, zahrnující mikroinjekce, makroinjekce, biolistické metody, mikroenkapsulace a umělé chromosomy, nebo c) techniky buněčné fúze, včetně fúze protoplastů, nebo hybridizace buněk, při nichž jsou fúzí dvou nebo několika buněk vytvářeny životaschopné buňky s novou kombinací dědičného materiálu, a to metodami nebo prostředky, které se nevyskytují přirozeně.

AJ - genetically modified organism

FJ - organisme génétiquement modifié (OGM)

Globální ozbrojený konflikt

plánování obrany státu

Vojenské střetnutí mezi státy nebo koalicemi států, prostorově a časově neomezené, probíhající na teritoriu několika kontinentů, oceánů a moří s možným využitím kosmického prostoru. Jeho cílem může být snaha vyřešit politické, ekonomické, národnostní nebo jiné problémy globálního významu. Mohou být při něm použity všechny dostupné prostředky. Srovnej: *regionální ozbrojený konflikt*.

AJ – global armed conflict

FJ – conflit (m) global

Hacker

kybernetická bezpečnost

Osoba, která:

- 1) se zabývá studiem a prozkoumáváním detailů programovatelných systémů nejčastěji pro intelektuální zvědavost a tuto schopnost si neustále zdokonaluje,
- 2) kterou baví programování a která dobře a rychle programuje,
- 3) která je expertem pro určitý operační systém nebo program.

Pojem hacker se často používá také pro osoby, které zneužívají svých znalostí při pronikání do informačního systému a tak porušují zákon.

AJ – hacker

FJ – (m) hacker

Hasičský záchranný sbor ČR

integrovaný záchranný systém

Jednotný bezpečnostní sbor, jehož základním úkolem je chránit životy a zdraví obyvatel, životní prostředí, zvířata a majetek před požáry a jinými mimořádnými událostmi a krizovými situacemi.

Hasičský záchranný sbor se podílí na zajišťování bezpečnosti České republiky plněním a organizováním úkolů požární ochrany, ochrany obyvatelstva, civilního nouzového plánování, integrovaného záchranného systému, krizového řízení a dalších úkolů, v rozsahu a za podmínek stanovených zákonem o HZS ČR a dalšími právními předpisy. Patří mezi základní složky IZS.

Organizační struktura:

- generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR
- 14 hasičských záchranných sborů krajů
- Střední odborná škola požární ochrany a Vyšší odborná škola požární ochrany
- Záchranný útvar Hasičského záchranného sboru ČR (Hlučín, Zbiroh a Jihlava)

AJ – Fire Rescue Service of the Czech Republic

FJ – Corps (m,p) des sapeurs-pompiers de la République tchèque

Havárie

obecné pojmy

Havárií se rozumí mimořádná událost, ke které dojde v souvislosti s provozem technických zařízení a budov, při nakládání s nebezpečnými chemickými látkami a při jejich přepravě nebo při nakládání s nebezpečnými odpady. Havárií je mimořádné závažné zhoršení nebo mimořádné závažné ohrožení jakosti povrchových nebo podzemních vod. Za havárii se vždy považují případy závažného zhoršení nebo mimořádného ohrožení jakosti povrchových nebo podzemních vod ropnými látkami, zvláště nebezpečnými látkami, popřípadě radionuklidy nebo dojde-li ke zhoršení nebo ohrožení jakosti povrchových nebo podzemních vod v chráněných oblastech přirozené akumulace vod nebo v ochranných pásmech vodních zdrojů. Dále se za havárii považují případy technických poruch a závad zařízení k zachycování, skladování, dopravě a odkládání látek uvedených v odstavci 2, pokud takovému vniknutí předcházejí.

AJ – accident

FJ - l'accident (m)

Havarijní postup

obecné pojmy

Postup, který je alternativou k normálnímu postupu zpracování pro případ, že nastane neobvyklá, ale předpokládaná situace.

AJ - contingency procedure

FJ - (m) procédure d' accident

Havarijní připravenost

radiační ochrana

Schopnost rozpoznat vznik radiační mimořádné situace a při jejím vzniku plnit opatření stanovená havarijním plánem.

AJ – emergency preparedness

FJ – préparation à l'accident

Hlásná povodňová služba

vodní hospodářství

Hlásná povodňová služba zabezpečuje informace povodňovým orgánům pro varování obyvatelstva v místě očekávané povodně a v místech ležících níže na vodním toku, informuje povodňové orgány a účastníky ochrany před povodněmi o vývoji povodňové situace a předává zprávy a hlášení potřebná k jejímu vyhodnocování a k řízení opatření na ochranu před povodněmi. Hlásnou povodňovou službu organizují povodňové orgány obcí a povodňové orgány pro správní obvody obcí s rozšířenou působností a podílejí se na ní ostatní účastníci ochrany před povodněmi. K zabezpečení hlásné povodňové služby organizují povodňové orgány obcí v případě potřeby hlídkovou službu.

AJ- flood warning service

FJ – le système d'alerte précoce pour les inondations soudaines

Hlavní hygienik ČR

krizové řízení

Hlavní hygienik České republiky ve věcech ochrany veřejného zdraví vystupuje jako orgán Ministerstva zdravotnictví. Hlavního hygienika České republiky jmenuje vláda.

AJ - chief hygiene officer of the Czech Republic

FJ – le directeur (m) du service d'hygiène de la République tchèque

Hmotné rezervy

hospodářská opatření pro krizové stavy

Vybrané základní suroviny, materiály, polotovary a výrobky určené pro zajištění obranyschopnosti a obrany státu, pro odstraňování následků krizových situací a pro ochranu životně důležitých hospodářských zájmů státu.

AJ – material reserves

FJ – réserves (f) matérielles

Hodnocení rizika

management rizik

Proces porovnávání výsledků analýz rizik s kritérii rizik k určení, zda riziko a/nebo jeho velikost je přijatelná nebo tolerovatelná.

Poznámka: Hodnocení rizik pomáhá při rozhodování o ošetřování rizik.

AJ – Risk evaluation

FJ – (m) l'évaluation de risque

Hospodářská mobilizace

hospodářská opatření pro krizové stavy

Organizační, materiální, personální a jiná opatření, kterými ústřední správní úřad, kterému zvláštní právní předpis svěřuje pravomoc k řízení ozbrojených sil a ozbrojených bezpečnostních sborů, zabezpečuje mobilizační dodávku pro potřeby ozbrojených sil a ozbrojených bezpečnostních sborů za stavu ohrožení státu a válečného stavu.

AJ – economic mobilization system

FJ – la mobilisation (f) économique

Hospodářská opatření pro krizové stavy (HOPKS)

hospodářská opatření pro krizové stavy

Organizační, materiální nebo finanční opatření přijímaná správním úřadem v krizových stavech pro zabezpečení nezbytné dodávky výrobků prací a služeb, bez níž nelze zajistit překonání krizových stavů. Zahrnují systém

nouzového hospodářství, systém hospodářské mobilizace, použití státních hmotných rezerv, výstavbu a údržbu infrastruktury a regulačních opatření.

AJ – economic measures for states of crisis

FJ – mesures (*f*) économiques pour les états de crise

Hranice

azylová a migrační politika

Pomyslná linie oddělující dva a více celků (států, krajů, regionů apod.).

AJ- border

FJ - (*f*) frontière

— vnější hranice

Hranice mezi členskými státy EU, které neuplatňují článek 20 Schengenského hraničního kodexu ve vztahu ke svým společným pozemním hranicím.

AJ – external borders

FJ – (*f, pl*) frontières extérieures

— vnější dočasná hranice

Národní hranice mezi novými členskými státy a zbývajících kandidátskými zeměmi, národní hranice mezi novými členskými státy navzájem a mezi novými členskými státy a současnými Schengenskými státy.

AJ – temporary external borders

FJ – (*f, pl*) frontières extérieures temporaires

— vnitřní hranice

Vnitřní hranicí se rozumí

a) společné pozemní hranice členských států EU, včetně říčních a jezerních hranic,

b) letiště členských států EU pro vnitřní lety,

c) námořní, říční a jezerní přístavy členských států EU pro pravidelná trajektová spojení.

AJ – internal borders

FJ – (*f, pl*) frontières intérieures

— zelená hranice

azylová a migrační politika

Dříve se tento pojem používal pro vymezení úseku státních hranic mezi dvěma hraničními přechody. V současné době se tento pojem používá spíše pro celkové označení pozemní hranice obdobně je používán termín modrá hranice pro mořskou hranici.

AJ – green border /sector of external borders between crossing points

FJ – (*f, pl*) frontière verte /intervalles des frontières extérieures entre les points de passage frontaliers

Hrozba

obecné pojmy

je přírodní nebo člověkem podmíněný proces představující potenciál, tj. schopnost zdroje hrozby být aktivován a způsobit škodu. Tento potenciál může být spuštěn záměrně nebo náhodně využít pro atakování specifických zranitelností aktiva. Hrozba bývá zdrojem rizika.

AJ – threat

FJ – menace (*f*)

- aktivní hrozba

kybernetická bezpečnost

Jakákoliv hrozba úmyslné změny stavu systému zpracování dat nebo počítačové sítě. Hrozba, která by měla za následek modifikaci zpráv, vložení falešných zpráv, vydávání se někomu jiného nebo odmítnutí služby.

AJ – active threat

FJ – menace (*f*) actif

- bezpečnostní hrozba

kybernetická bezpečnost

Potenciální příčina nežádoucí události, která může mít za následek poškození systému a jeho aktiv, např. zničení, nežádoucí zpřístupnění (kompromitaci), modifikaci dat nebo nedostupnost služeb.

AJ – security threat

FJ – menace (*f*) de sécurité

Humanitární operace

ochrana obyvatelstva

a) Operace speciálně zaměřená na zmírnění lidského utrpení tam, kde místní odpovědní civilní představitelé nejsou schopni nebo nechtějí odpovídajícím způsobem zabezpečit obyvatelstvo. Může předcházet, probíhat současně nebo doplňovat činnost specializovaných civilních humanitárních organizací.

b) Činnost určených sil s použitím prostředků státu a organizací ve prospěch obyvatelstva pro pokrytí jejich základních životních potřeb během mimořádné situace nebo krizové situace

AJ – humanitarian operation

FJ – opération (*f*) humanitaire

Humanitární pomoc

ochrana obyvatelstva

Činnost vládních i nevládních orgánů a organizací, dobročinných spolků a jednotlivců konaná ve prospěch obyvatelstva určitého regionu, postiženého krizovou situací. V mezinárodním měřítku, pak i pomoc obyvatelstvu regionů na území jiného státu, strádajícího v důsledku vnitřních či mezinárodních konfliktů.

AJ – humanitarian aid

FJ – aide (*f*) humanitaire

Chemická látka

environmentální bezpečnost

Chemický prvek a jeho sloučeniny v přírodním stavu nebo získané výrobním procesem, včetně všech přídatných látek nutných k uchování jeho stability a všech nečistot vznikajících v použitém procesu, avšak s vyloučením všech rozpouštědel, která lze oddělit bez ovlivnění stability chemické látky nebo změny jejího složení.

AJ – chemical substance

FJ – substance (*f*) chimique

Chemická směs

environmentální bezpečnost

Směs, disperze nebo roztok složený ze dvou nebo více chemických látek

AJ – chemical mixture

FJ – (*f*) mélange chimique

Chemoprofylaxe

ochrana obyvatelstva

Prevence nebo předcházení ohrožení tím, že jako prostředek ochrany je užita chemická látka.

AJ – chemoprophylaxis

FJ – chemoprophylaxie

Chráněné objekty a prostory

krizové řízení

Objekty a prostory zvláštního významu pro vnitřní pořádek a bezpečnost státu, o nichž tak rozhodne vláda. Chráněným objektem a prostorem se rovněž rozumí objekty a prostory, pro které taková ochrana vyplývá z mezinárodní smlouvy. Bezpečnost chráněného objektu zajišťuje Policie ČR. Za chráněný objekt nebo prostor se považuje rovněž objekt nebo prostor po dobu trvání jeho bezprostředního ohrožení. Policie zajišťuje ochranu takového objektu nebo prostoru po nezbytnou dobu.

AJ – protected buildings and spaces

FJ – bâtiments (*pl, m*) et les espaces (*m*) protégés

Chyba

obecné pojmy

Jakýkoliv nesoulad mezi vypočtenou, pozorovanou nebo změřenou hodnotou či podmínkou na straně jedné a skutečnou specifikovanou nebo teoreticky správnou hodnotou nebo podmínkou na straně druhé.

AJ – error

FJ – (*m*) erreur

Identifikace rizika

management rizik

Proces hledání, rozpoznávání a popisování rizik.

Poznámky:

- 1) Identifikace rizik zahrnuje zjišťování zdrojů rizik, událostí, jejich příčin a potenciálních následků;
- 2) Identifikace rizik může zahrnovat údaje z minulého období, teoretickou analýzu, názory expertů a potřeby zainteresovaných stran.

AJ – risk identification

FJ – identification (*f*) de risque

Imigrace

azylová a migrační politika

Změna místa pobytu směrem na území jiného než domovského státu; imigrace je procesem při němž se na území států usidlují cizinci (viz. definice cizince).

AJ – immigration

FJ – (*f*) immigration

Imise

environmentální bezpečnost

Znečištění ovzduší vyjádřené hmotnostní koncentrací znečišťující látky nebo stanovené skupiny znečišťujících látek.

AJ – immission

FJ – (*m*) imission

Improvizovaná ochrana dýchacích cest a povrchu těla

ochrana obyvatelstva

Využití vhodných oděvních součástí, které jsou běžně k dispozici v domácnosti, pomocí kterých je možné chránit jak dýchací cesty, tak celý povrch těla. Slouží k bezprostřední ochraně před toxickými účinky nebezpečných látek.

AJ - improvised respiratory protection and body surface

FJ – (*f*) protection improvisée des voies respiratoires et de la surface du corps

Improvizovaný úkryt

ochrana obyvatelstva

Předem vybraný optimálně vyhovující prostor ve vhodných částech bytů, obytných domů, provozních a výrobních objektů, který bude upravován fyzickými a právními osobami pro jejich ochranu a pro ochranu jejich zaměstnanců před účinky mimořádných událostí s využitím vlastních materiálních a finančních zdrojů.

AJ - improvised shelter

FJ – (*m*) abri improvisé

Incident v letecké dopravě

obecné pojmy

Incidentem je událost jiná než letecká nehoda spojená s provozem letadla, která může ovlivnit bezpečnost leteckého provozu. Vážný incident je incident, jehož okolnosti nasvědčují tomu, že došlo téměř k letecké nehodě.

AJ - Incident in air transport/Air accident

FJ – l'incident (*m*) en Transport Aérien/Accident aérien

Individuální ochrana

ochrana obyvatelstva

Soubor organizačních a materiálních opatření, jejichž cílem je chránit jednotlivce před účinky nebezpečných chemických, radioaktivních nebo biologických látek. K individuální ochraně se využívají prostředky improvizované ochrany dýchacích cest, očí a povrchu těla a prostředky individuální ochrany.

AJ – individual protection

FJ – protection (*f*) individuelle

Individuální zásobování pitnou vodou

vodní hospodářství

Zásobování pitnou vodou z jednoho zdroje, např. domovní studny, s denní produkcí menší než 10 m³ vody nebo zdroje zásobujícího maximálně 50 osob, pokud tato voda není užívána k takové komerční činnosti, kde je vyžadováno užití pitné vody nebo jako studna veřejná.

AJ – individual drinking water supply

FJ – fourniture (*f, pl*) individuelle de l'eau potable

Infekční onemocnění

biologická bezpečnost

Klinicky zjevná (aparentní) infekce podmíněná nejen přítomností a množím mikroorganismů, ale také narušením tkání hostitele do té míry, že se objevují klinické příznaky. Onemocnění může probíhat v rozpětí od mírného klinického obrazu až po těžká ireverzibilní poškození vedoucí k trvalým následkům či dokonce smrti. Nemoc způsobená specifickými infekčními látkami nebo jejich toxickými produkty. Dané látky nebo jejich produkty se šíří z infikované osoby, živočicha nebo jiného zdroje na hostitele nebo přímou či nepřímou cestou přes rostlinného nebo živočišného hostitele nebo se volně šíří v prostředí.

AJ – infectious disease

FJ – maladie (*f*) contagieuse

Informační kriminalita

kybernetická bezpečnost

Trestná činnost, pro kterou je určující vztah k software, k datům, respektive uloženým informacím, respektive veškeré aktivity, které vedou k neautorizovanému čtení, nakládání, vymazání, zneužití, změně nebo jiné interpretaci dat.

AJ - Info-crime

FJ – (*f*) criminalité informatique

Informační systém krizového řízení

krizové řízení

Informační systémy, které orgány krizového řízení využívají při plánování krizových opatření a při řešení krizových situací.

AJ- emergency management information system

FJ- système (*m*) d'information de gestion de crise

Informační systém Argis

hospodářská opatření pro krizové stavy

Celostátně provozovaný informační systém veřejné správy pro informační podporu hospodářských opatření pro krizové stavy v oblasti evidence a plánování nezbytných a mobilizačních dodávek.

Poznámka : Se systémem IS Argis souvisí informačním systémem pro vyžadování věcných zdrojů (IS Krizkom), který je provozován Správou státních hmotných rezerv a obsahuje data ze systému IS Argis.

AJ – information system for planning the civilian resources

FJ – système (*m*) d'information pour la planification (*f, pl*) des ressources (*f, pl*) civile

Informační systém Krizkom

hospodářská opatření pro krizové stavy

Celostátně provozovaný informační systém pro informační podporu hospodářských opatření pro krizové stavy a vyžadování a řešení požadavků na věcné zdroje za krizové situace a na podporu řešení mimořádných událostí.

AJ – information system for requiring and solving requirements for the civilian resources

FJ – système (m) d'information pour exiger et résoudre les exigences desressources civile

Informování právnických a fyzických osob o ohrožení a opatřeních

ochrana obyvatelstva

Informování právnických a fyzických osob (dále jen "informování") o charakteru možného ohrožení, připravovaných opatřeních a způsobu jejich provedení zabezpečuje obecní úřad a zaměstnavatel. K tomu využívají informace poskytnuté zejména hasičským záchranným sborem kraje. Informování se uskutečňuje zejména:

- a) hromadnými informačními prostředky,
- b) letáky a informačními brožurami,
- c) ukázkami činnosti integrovaného záchranného systému, nebo
- d) besedami s obyvatelstvem.

V rámci informování se sdělují zejména údaje o

- a) zdrojích rizik vzniku mimořádných událostí a s tím souvisejících preventivních opatřeních,
- b) činnosti a přípravě integrovaného záchranného systému na řešení mimořádných událostí,
- c) opatřeních ochrany obyvatelstva, zejména o varování, evakuaci, ukrytí, individuální ochraně a nouzovém přežití,
- d) sebeochraně a poskytování vzájemné pomoci a organizaci humanitární pomoci.

AJ - informing legal and natural entities about the threat and measures

FJ - informer personnes morales et physiques de la menace et des mesures

Infrastruktura k přípravě a přijetí HOPKS

hospodářská opatření pro krizové stavy

- a) stavby určené pro účely hospodářských opatření pro krizové stavy ve vlastnictví České republiky, k nimž má právo hospodaření správní úřad
- b) stavby sloužící pro účely hospodářských opatření pro krizové stavy, k nimž má Česká republika zřízeno věcné břemeno a které jsou ve vlastnictví právnických nebo podnikajících fyzických osob
- c) technické zabezpečení staveb podle bodu a) vnitřními rozvody inženýrských a telekomunikačních sítí, počínaje přípojkou k veřejnému rozvodu těchto sítí
- d) technologické vybavení staveb podle bodu a)
- e) pozemní komunikace, dráhy, přístavy a letiště sloužící pro dopravní obsluhu staveb podle bodu a).

AJ – infrastructure for provision of economic measures in crises; infrastructure supporting economic measures in emergency; infrastructure for supporting and implementing economic measures for state of crisis; infrastructure for assurance of economic measures for state of crisis

FJ – infrastructure (f) pour la réalisation des mesures (f, pl) économiques en états de crise infrastructure (f) pour secourir des mesures (f, pl) économiques en états de crise infrastructure (f) pour implementation des mesures (f, pl) économiques en états de crise

Infrastruktura kritická → *kritická infrastruktura*

Infrastruktura vojenská → *vojenská infrastruktura*

Inkubační doba

biologická bezpečnost

Časový interval potřebný k tomu, aby se původce nákazy po vniknutí do organismu hostitele pomnožil či prodělal určitý vývoj a poté vyvolal první klinické příznaky onemocnění.

AJ – incubation period

FJ – période (f) d'incubation

Integrace cizinců

azylová a migrační politika

Proces postupného začleňování imigrantů do struktur a vazeb společnosti domácího obyvatelstva. Jedná se o komplexní jev, který je přirozeným důsledkem migrace a který má své politické, právní, ekonomické, sociální, kulturní, psychologické a náboženské aspekty.

AJ - integration of foreigners

FJ- (*f*) intégration des étrangers

Integrovaný záchranný systém (IZS)

integrovaný záchranný systém

Koordinovaný postup složek IZS při přípravě na mimořádné události a při provádění záchranných a likvidačních prací. Koordinací postupu složek IZS (→ *základní složky IZS, ostatní složky IZS*) při společném zásahu se rozumí koordinace záchranných a likvidačních prací včetně řízení jejich součinnosti.

AJ – Integrated Rescue System

FJ – Système (*m*) intégré de secours

Interoperabilita (vzájemná operační součinnost)

plánování obrany státu

Schopnost působit ve vzájemné podpoře při plnění stanovených úkolů.

AJ – interoperability

FJ – interopérabilité (*f*)

Ionizující záření

jaderná bezpečnost

Přenos energie v podobě částic nebo elektromagnetických vln vlnové délky nižší nebo rovnající se 100 nanometrů, anebo s frekvencí vyšší nebo rovnající se 3×10^{15} hertzů, který je schopen přímo nebo i nepřímo vytvářet ionty.

AJ – Ionising radiation

FJ – radiation (*f*) ionisante

Izolace infekčně nemocných

biologická bezpečnost

Oddělení zdroje infekce od ostatních osob, zvířat nebo rostlin s cílem zabránit dalšímu šíření infekce. Srovnej: *karanténa*

AJ – isolation

FJ – isolement (*m*)

Jaderná bezpečnost

jaderná bezpečnost

Stav a schopnost jaderného zařízení a osob obsluhujících jaderné zařízení zabránit nekontrolovatelnému rozvoji štěpné řetězové reakce nebo nedovolenému úniku radioaktivních látek nebo ionizujícího záření do životního prostředí a omezovat následky nehod.

AJ – nuclear safety

FJ – sûreté (*f*) nucléaire

Jaderné zařízení

jaderná bezpečnost

- stavby a provozní celky, jejichž součástí je jaderný reaktor využívající štěpnou řetězovou reakci,
- zařízení pro výrobu, zpracování, skladování a ukládání jaderných materiálů, kromě úpraven uranové rudy a skladů uranového koncentráту,
- úložiště radioaktivních odpadů, s výjimkou úložišť obsahujících výlučně přírodní radionuklidy
- zařízení pro skladování radioaktivních odpadů, jejichž aktivita přesahuje hodnoty stanovené příslušným právním předpisem.

AJ – nuclear installation/facilities

FJ – installation (*f*) nucléaire

Jednotky požární ochrany

integrovaný záchranný systém

Jednotkou požární ochrany (JPO) se rozumí organizovaný systém tvořený odborně vyškolenými osobami, požární technikou a věcnými prostředky požární ochrany. Základním posláním JPO je chránit životy a zdraví obyvatel, životní prostředí, zvířata a majetek před požáry a poskytovat účinnou pomoc při mimořádných událostech, které ohrožují život a zdraví obyvatel, majetek nebo životní prostředí a které vyžadují provedení záchranných, resp. likvidačních prací, aby obec v případě mimořádných událostí nebyla limitována vlastní momentální solventností a ochotou toho, kdo může pomoc poskytnout.

Podle zřizovatele jsou jednotky PO děleny na:

1. jednotky hasičského záchranného sboru kraje - součást hasičského záchranného sboru kraje a jsou zřizovány státem, v těchto jednotkách vykonávají příslušníci hasičského záchranného sboru činnost jako svoje povolání
2. jednotky sboru dobrovolných hasičů obce - jsou zřizovány obcí a činnost v těchto jednotkách probíhá na základě dobrovolnosti
3. jednotky hasičského záchranného sboru podniku- zřizovány právníckými osobami nebo podnikajícími fyzickými osobami, které provozují činnost se zvýšeným nebo vysokým požárním nebezpečím, činnost v těchto jednotkách vykonávají zaměstnanci jako své povolání v pracovním poměru
4. jednotky sboru dobrovolných hasičů podniku- zřizovány právníckými osobami nebo podnikajícími fyzickými osobami, které provozují činnost se zvýšeným nebo vysokým požárním nebezpečím, činnost v těchto jednotkách vykonávají zaměstnanci na základě dobrovolnosti

Jednotky PO jsou dále děleny do šesti kategorií dle operační hodnoty (schopnost jednotky zahájit a provádět plnění úkolu na místě zásahu) na jednotky PO:

a) s územní působností zasahující mimo území svého zřizovatele

JPO I - jednotka hasičského záchranného sboru kraje s územní působností zpravidla do 20 minut jízdy od místa své dislokace

JPO II - jednotka sboru dobrovolných hasičů obce se členy, kteří vykonávají službu jako svoje hlavní nebo vedlejší povolání, s územní působností zpravidla do 10 minut od místa své dislokace

JPO III – jednotka sboru dobrovolných hasičů se členy, kteří vykonávají službu v jednotce PO dobrovolně, s územní působností zpravidla do 10 minut jízdy z místa dislokace

b) s místní působností zasahující na území svého zřizovatele

JPO IV – jednotka hasičského záchranného sboru podniku

JPO V – jednotka sboru dobrovolných hasičů obce se členy, kteří vykonávají službu v jednotce PO dobrovolně

JPO VI – jednotka sboru dobrovolných hasičů podniku

AJ – fire protection units

FJ – (*m,pl*) unités de protection incendie

Kadáver

veterinární bezpečnost

Tělo uhynulého, nedonošeného, mrtvě narozeného nebo utraceného zvířete.

AJ – cadaver

FJ – cadavre (*m*)

Kafilerie → asanační podnik

Karanténa

biologická bezpečnost

Dobrovolná nebo povinná izolace, která má zabránit šíření něčeho, co je považováno za nebezpečné. Často, ale ne vždy, jde o nakažlivou nemoc.

biologická bezpečnost

a) Omezení aktivit zdravé fyzické osoby, která byla během inkubační doby ve styku s infekčním onemocněním nebo pobývala v ohnisku nákazy (dále jen "fyzická osoba podezřelá z nákazy"), a lékařské vyšetřování takové fyzické osoby s cílem zabránit přenosu infekčního onemocnění v období, kdy by se toto onemocnění mohlo šířit.

b) Dočasné, provozně a místně oddělené umístění zvířat podezřelých z nákazy zvířat nebo zvířat podezřelých z nakažení, v jehož průběhu se provádějí preventivní, diagnostické, popřípadě i léčebné úkony k ochraně před zavlečením nebo šířením nálezů zvířat.

AJ – quarantine

FJ – quarantaine (f)

Karanténní opatření

biologická bezpečnost

Soubor organizačních opatření omezujících styk osoby, zvířete nebo rostliny podezřelé z nákazy s okolím → *zvýšený zdravotnický dozor*.

AJ – quarantine measures

FJ – mesures (f, pl) quarantaines

Kategorie požárního nebezpečí

integrováný záchranný systém

Podle míry požárního nebezpečí se provozované činnosti člení do kategorií:

- a) bez zvýšeného požárního nebezpečí,
- b) se zvýšeným požárním nebezpečím,
- c) s vysokým požárním nebezpečím.

AJ - fire danger ratings

FJ – évaluation (f) du risque incendie

Kolektivní ochrana

ochrana obyvatelstva

Soubor organizačních a materiálních opatření, jejichž cílem je chránit skupiny osob před následky mimořádných událostí a krizových situací. Zajišťuje se zejména evakuací z ohrožených nebo zasažených oblastí, případně ukrytím v improvizovaných nebo ve stálých úkrytech.

AJ – collective protection

FJ – protection collective (f)

plánování obrany státu

Činnost daného státu v rámci koalice států vedená s cílem zabránění vojenskému i nevojenskému ohrožení a agresí proti kterémukoliv státu koalice, případně vedení obrany v prostoru kteréhokoli státu koalice.

AJ – collective defence

FJ – défense (f) collective

Komunikace a konzultace rizika

management rizik

Nepřetržitě a opakující se procesy, které vykonává organizace k poskytování, sdílení nebo získávání informací a zapojení se do dialogu se zainteresovanými stranami ve věci managementu rizik.

Poznámky:

- 1) Informace se mohou vztahovat k existenci, povaze, formě, možnosti výskytu, významnosti, hodnocení, přijatelnosti a ošetřování managementu rizik;
- 2) Konzultace je oboustranný proces vědomého komunikování mezi organizací a jejími zainteresovanými stranami (partnery) o nějakém problému před rozhodováním nebo určováním postupu řešení tohoto problému. Konzultace je proces, který má dopad na rozhodování, spíše interaktivním ovlivňováním než direktivně a vstup pro rozhodování, nikoli pro společné rozhodování.

AJ – risk communication and consultation

FJ – (f) communication du risque et la consultation

Koncové prvky varování a vyrozumění

ochrana obyvatelstva

Koncové prvky varování jsou technická zařízení schopná vydávat varovný signál, např. sirény. Koncové prvky vyrozumění jsou technická zařízení schopná předat informaci orgánům krizového řízení, např. mobilní telefony. Hasičský záchranný sbor kraje umísťuje koncové prvky varování na území obcí s počtem nad 500 obyvatel, v

zónách havarijního plánování a v dalších místech možného vzniku mimořádné události. Varovný signál je stanovený způsob akustické aktivace koncových prvků varování obyvatelstva před hrozící nebo nastalou mimořádnou událostí

AJ - The final elements of warning and notification

FJ - les derniers éléments (*m, p*) de l'alerte et de la notification

Konflikt

obecné pojmy

Stav, během kterého se dvě nebo více stran vzájemně střetávají při prosazování nesouladných nebo protichůdných cílů. Může mít neozbrojený nebo ozbrojený charakter, podle rozsahu může být lokální, regionální nebo globální, podle intenzity může mít charakter zmraženého konfliktu nebo válečného konfliktu).

AJ – conflict

FJ – (*m*) conflit

Kontaktní místo ochrany evropské kritické infrastruktury

mezinárodní spolupráce

Kontaktní místo pro záležitosti ochrany evropské kritické infrastruktury koordinuje záležitosti ochrany evropské kritické infrastruktury v rámci členského státu EU, s ostatními členskými státy a s Evropskou komisí. Toto kontaktní místo stanoví každý členský stát EU.

AJ - European critical infrastructure protection contact point

FJ – points (*m, p*) de contact de protection des infrastructures critiques européennes

Kontaminace mikroorganismy

biologická bezpečnost

Přechodná přítomnost infekčního agens na povrchu těla bez invaze do tkání či jejich reakce, nebo na povrchu předmětů.

AJ – contamination by microorganism

FJ – contamination (*f*) par microorganisme

Kontaminované území

environmentální bezpečnost

představuje kontaminovaná místa jednotlivých složek životního prostředí, na nichž byl závadný stav způsoben lidskou činností nešetrnou k životnímu prostředí. Existuje-li podezření na existenci závažného ohrožení nebo znečištění povrchových nebo podzemních vod nebo na další negativní dopady kontaminace na lidské zdraví či jednotlivé složky životního prostředí, nebo jedná-li se o předcházení ekologické újmy nebo o její nápravu, avšak nelze vydat rozhodnutí o nápravných opatřeních na základě jednoznačně prokázaného porušení legislativních norem realizuje se analýza rizik. Ta je rozhodujícím výchozím podkladem pro proces ovládní rizik souvisejících s kontaminací území.

AJ – Contaminated area

FJ – (*f*) zone contaminée

Kontrolované pásmo

radiační ochrana

Prostory s regulovaným přístupem, ve kterých jsou zavedena zvláštní pravidla pro zajištění radiační ochrany nebo k zabránění rozšíření radioaktivní kontaminace.

AJ - controlled area

FJ - (*f*) zone contrôlée

veterinární bezpečnost

Zpravidla okruh o poloměru minimálně 10 km kolem ohniska (podle druhu nákazy).

AJ – control zone

FJ – (*f*) zone de contrôle

Koordinace složek IZS

integrovaný záchranný systém

Koordinací složek integrovaného záchranného systému (dále jen "složka") při společném zásahu se rozumí koordinace záchranných a likvidačních prací včetně řízení jejich součinnosti. Koordinace složek spočívá v zajišťování následujících činností:

- a) vyhodnocení druhu a rozsahu mimořádné události a jí vyvolaných ohrožení za využití výsledků souběžně organizovaného průzkumu,
- b) uzavření místa zásahu a omezení vstupu osob na místo zásahu, jejichž přítomnost zde není potřebná,
- c) záchrana bezprostředně ohrožených osob, zvířat nebo majetku, popřípadě jejich evakuace,
- d) poskytnutí neodkladné zdravotní péče zraněným osobám,
- e) přijetí nezbytných opatření pro ochranu životů a zdraví osob ve složkách.

Koordinace složek při společném zásahu je prováděna:

- a) velitelem zásahu v místě nasazení složek a v prostoru předpokládaných účinků mimořádné události na taktické úrovni,
- b) operačním a informačním střediskem integrovaného záchranného systému na operační úrovni, nebo
- c) starostou obce s rozšířenou působností, hejtmanem kraje a v Praze primátorem hlavního města Prahy nebo Ministerstvem vnitra a ostatními správními úřady v případech stanovených zákonem na strategické úrovni.

AJ - Integrated Rescue System coordination

FJ - coordination (*f*) du Système intégré de secours

Koridor

obecné pojmy

Koridorem se rozumí plocha vymezená pro umístění vedení dopravní a technické infrastruktury nebo opatření nestavební plochy.

AJ – corridor

FJ - corridor (*m*)

Krajské vojenské velitelství

plánování obrany státu

Vojenský správní úřad vykonávající ve svém územním obvodu státní správu a zároveň plní úkoly obrany státu podle příslušných právních předpisů.

AJ – regional military command

FJ – (*m*) commandement militaire régionaux

Kritická infrastruktura

krizové řízení

Prvek kritické infrastruktury nebo systém prvků kritické infrastruktury, narušení jehož funkce by mělo závažný dopad na bezpečnost státu, zabezpečení základních životních potřeb obyvatelstva, zdraví osob nebo ekonomiku státu.

AJ – critical infrastructure

FJ – infrastructure (*f*) critique

— kritická informační infrastruktura

Prvek nebo systém prvků kritické infrastruktury v odvětví komunikační a informační systémy v oblasti kybernetické bezpečnosti.

AJ - critical information infrastructure

FJ - infrastructure (*f*) d'information critique

— ochrana kritické infrastruktury

Opatření zaměřená na snížení rizika narušení funkce prvku kritické infrastruktury.

AJ – critical infrastructure protection

FJ – protection des infrastructures critiques

— prvek kritické infrastruktury

Zejména stavba, zařízení, prostředek nebo veřejná infrastruktura, určené podle průřezových a odvětvových kritérií; je-li prvek kritické infrastruktury součástí evropské kritické infrastruktury, považuje se za prvek evropské kritické infrastruktury.

AJ – object of critical infrastructure

FJ – (m) objet de l'infrastructure critique

— subjekt kritické infrastruktury

Provozovatel prvku kritické infrastruktury; jde-li o provozovatele prvku evropské kritické infrastruktury, považuje se tento za subjekt evropské kritické infrastruktury.

AJ – subject of critical infrastructure

FJ - (m) entité d' infrastructure critique

Kritický stav jaderného reaktoru

jaderná bezpečnost

Kritickým stavem jaderného reaktoru se rozumí stav, kdy v aktivní zóně jaderného reaktoru probíhá štěpná řetězová reakce, při které je vyrovnaná bilance neutronů v aktivní zóně jaderného reaktoru a efektivní multiplikační faktor neutronů se rovná jedné.

AJ - reactor criticality

FJ - (f) criticité du réacteur

Krize

krizové řízení

Krize je situace, při které je vážně narušeno fungování určitého systému či jeho části, a která je spojená s potřebou časově a systémově adekvátního rozhodnutí a řešení.

AJ- crisis

FJ – (f) crise

- krize psychická

krizové řízení

Narušení nebo ztráta duševní rovnováhy, která nastává, pokud se člověk střetne s překážkou, kterou není schopen vlastními silami zvládnout v přijatelném čase a navykým způsobem. Psychologie rozlišuje krizi akutní (vzniká náhle, např. vlivem neočekávané ztráty) a chronickou (působí pozvolna, je dlouhodobě zatěžující). S psychickou krizí se jedinec vyrovná tím, že ji sám nebo s pomocí druhých vyřeší, někdy krize sama spontánně odezní, jindy může vést k psychosomatickým potížím nebo k psychické poruše. Duševní krize může nastat po mimořádné události v souvislosti s traumatizujícími zážitky nebo po obdržení nepříznivé zprávy.

AJ- psychical crisis

FJ- (f) crise psychique

- krize IT

kybernetická bezpečnost

Situace, ve které je významným způsobem narušena rovnováha mezi základními charakteristikami systému na jedné straně a postojem okolního prostředí na straně druhé.

AJ – IT crisis

FJ - (f) crise de IT

Krizová atribuce

krizové řízení

Připisování příčin a důvodů vzniku mimořádné události jedincem, mnohdy je v rozporu se skutečným stavem věcí.

AJ- crisis attribution

FJ – (f) attribution de crise

Krizová intervence

krizové řízení

Specializovaná okamžitá pomoc lidem, kteří se ocitli v krizi. Jejím cílem je vrátit jedinci psychickou rovnováhu, která byla narušena kritickou životní událostí. Krizová intervence je komplexní, prakticky zaměřená pomoc,

kteřá může zahrnovat pomoc psychologickou (zaměřuje se na problém, který krizi vyvolal, kdy je jedinec s krizí konfrontován a dochází k jejímu řešení), lékařskou pomoc (psychiatrická intervence, medikace, hospitalizace), sociální pomoc (sociální intervence) a právní pomoc.

AJ- crisis intervention

FJ- (*f*) intervention de crise

Krizová komunikace

krizové řízení

Krizovou komunikací se rozumí přenos informací mezi státními orgány, územními samosprávnými orgány a mezi složkami integrovaného záchranného systému za využití prostředků hlasového a datového přenosu informací prostřednictvím veřejných sítí elektronických komunikací a i vybrané části neveřejných sítí elektronických komunikací.

AJ - crisis communication

FJ – communication (*f*) de crise

Krizová opatření

krizové řízení

Opatření určená k řešení krizových situací a dále též činnosti ke zmírnění nebo odstranění následků způsobených krizovou situací. K jejich realizaci lze omezit některá práva a svobody a uložit konkrétní povinnosti.

AJ – emergency measures

FJ – mesures (*f, pl*) de crise

Krizová připravenost

krizové řízení

Příprava opatření k řešení krizových situací a k podílení se na řešení krizových situací.

AJ - crisis preparedness

FJ – (*f*) préparation aux crises

Krizová situace

krizové řízení, plánování obrany státu

Mimořádná událost podle zákona o integrovaném záchranném systému, narušení kritické infrastruktury nebo jiné nebezpečí, při nichž je vyhlášen stav nebezpečí, nouzový stav nebo stav ohrožení státu.

→ *mimořádná služba, mimořádná událost, nestandardní operace, vojenská krizová situace.*

AJ – emergency/crisis situation

FJ – situation (*f*) de crise

Krizové plánování

krizové řízení

Ucelený soubor postupů, metod a opatření, které věcně příslušné orgány a určené subjekty užívají při předcházení, přípravě a odezvě na činnosti v krizových situacích. Srovnej: *krizový plán*

AJ – contingency planning/crisis planning

FJ – planification (*f*) de crise

Krizové řízení

krizové řízení

Souhrn řídicích činností orgánů krizového řízení zaměřených na analýzu a vyhodnocení bezpečnostních rizik a plánování, organizování, realizaci a kontrolu činností prováděných v souvislosti s přípravou na krizové situace a jejich řešením, nebo s ochranou kritické infrastruktury.

Na krizové řízení je možno pohlížet z hlediska užšího nebo širšího významu tohoto pojmu. V širším významu se realizují opatření v oblasti obnovy a prevence, v užším významu se realizují opatření v oblasti přípravy (zejména krizové plánování), řešení krizové situace a likvidačních prací.

AJ – crisis management, emergency management (*AmE*)

FJ – gestion (*f*) des crises

plánování obrany státu

Koordinovaná činnost prováděná za účelem utlumení krize, předejití její eskalace do ozbrojeného konfliktu a zastavení nepřátelství, které by mělo být jejím výsledkem.

Krizové vyjednávání

krizové řízení

Metoda řešení incidentů a krizí pomocí komunikace policie s pachateli a dalšími zúčastněnými osobami, která je důležitou součástí zvládnání některých typů krizových situací. Využívá se v těch případech, kdy by použití síly znamenalo pro nevinné účastníky události příliš velké riziko zranění nebo smrti. Krizové vyjednávání využívá poznatky sociální, forenzní a klinické psychologie, ale i znalosti informačních a komunikačních technologií a speciálních policejních postupů. Jeho cílem je nejen přesvědčit jedince, aby zanechal nebezpečného jednání, často má především zklidnit situaci a vytvořit časový a sociální prostor pro řešení krize jinými než silovými prostředky.

AJ- crisis negotiation

FJ- négociations (*f, pl*) de crise

Krizový stav

krizové řízení

Stav, který vyhláší hejtman kraje nebo primátor hl. m. Prahy (stav nebezpečí), vláda ČR, popř. předseda Vlády ČR (nouzový stav) nebo Parlament ČR (stav ohrožení státu a válečný stav) v případě hrozby nebo vzniku krizové situace a v přímé závislosti na jejím charakteru a rozsahu.

AJ – state of crisis/crisis state

FJ – état (*m*) de crise

Krizový stav v silniční nákladní dopravě

doprava

Stav v silniční nákladní dopravě, který vyhláší vláda ČR nařízením, pokud převyšuje vývoj nabídky kapacit v silniční nákladní dopravě nejméně po dobu tří měsíců po sobě jdoucích vývoj poptávky nebo způsobuje intenzita silniční nákladní dopravy neprůjezdnost pozemních komunikací. V nařízení vláda ČR stanoví dočasný zákaz vydávání koncesí k provozování silniční nákladní dopravy, dočasný zákaz změn koncese k provozování silniční nákladní dopravy, spočívající v rozšíření počtu vozidel, která dopravce používal přede dnem nabytí účinnosti nařízení Vlády ČR k provozování silniční nákladní dopravy, a podmínky provádění těchto zákazů.

AJ – crisis state in the road freight transport

FJ – état (*m*) de crise dans le transport routier des marchandises

Krizový štáb České národní banky

krizové řízení, ekonomická bezpečnost

Řídící a koordinační orgán České národní banky svolávaný za účelem řešení krizové situace v oblasti měnové politiky a bankovníctví, nebo za účelem řešení mimořádné události v České národní bance.

AJ - Czech National Bank crisis staff

FJ - (*f*) cellule de crise de la Banque nationale tchèque

Krizový štáb finančního trhu

krizové řízení, ekonomická bezpečnost

Koordinační orgán subjektů kritické infrastruktury finančního trhu v gesci České národní banky, svolávaný za účelem řešení krizových situací v oblasti finančního trhu ČR. Zjišťuje vzájemnou informovanost a koordinaci výkonných složek kritické infrastruktury finančního trhu a spolupracuje s orgány státní správy, samosprávy, orgány krizového řízení a s orgány zapojenými v integrovaném záchranném systému.

AJ- financial market crisis staff

FJ- (*f*) cellule de Crise du marché financier

Krizový štáb kraje

krizové řízení

Krizový štáb kraje zřizuje hejtmán kraje, v Praze primátor hlavního města Prahy jako svůj pracovní orgán k řešení krizových situací.

AJ – regional crisis staff

FJ – (f) cellule de crise de la région

Krizový štáb ministerstev a jiných správních úřadů

krizové řízení

Ministerstva a jiné správní úřady zřizují krizový štáb jako pracovní orgán k přípravě na krizové situace a k jejich řešení. Jeho složení a úkoly určí ministr nebo vedoucí správního úřadu.

AJ –ministries and other central administrative authorities crisis staff

FJ – (f) cellule de crise des ministères et autres administrations centrales LEA

Krizový štáb obce s rozšířenou působností

krizové řízení

Krizový štáb obce s rozšířenou působností je pracovním orgánem starosty obce s rozšířenou působností pro přípravu na krizové situace a jejich řešení .

AJ –municipality crisis staff

FJ - (f) cellule de crise de la municipalité

Krizový štáb ústřední → Ústřední krizový štáb

Kumulativní a synergické účinky

obecné pojmy

označuje situaci, kdy kombinovaný či opakovaný účinek vyvolaný působením dvou nebo více látek či událostí, je výrazně vyšší než prostý součet jednotlivých efektů.

Souvisí s pojmem „Domino efekt“.

AJ – Cumulative and synergistic effects

FJ – (m, pl) effets cumulatifs et synergiques

Kybernetická bezpečnost

kybernetická bezpečnost

Souhrn právních, organizačních, technických a vzdělávacích prostředků směřujících k zajištění ochrany kybernetického prostoru.

AJ - cyber security

FJ – (f) cyber-sécurité

Kybernetická obrana

kybernetická bezpečnost

Obrana proti kybernetickému útoku a zmírnování jeho následků. Také rezistence subjektu na útok a schopnost se účinně bránit.

AJ - cyber defence

FJ – (f) cyberd fense

Kybernetický terorismus/Kyberterrorismus

kybernetická bezpečnost

Souhrnný název pro teroristické aktivity, jejichž cílem útoku, použitým prostředkem nebo přenašečem je tzv. „kyberprostor—, neboli jde o teroristické aktivity zaměřené proti a prováděné prostřednictvím počítačové sítě a touto sítí řízených systémů („informační elektronické síťové struktury).

AJ – cyberterrorism

FJ – (m) cyberterrorisme

Letecká nehoda

obecné pojmy

Událost spojená s provozem letadla, která se, v případě pilotovaného letadla, stala mezi dobou, kdy jakákoliv osoba nastoupila do letadla s úmyslem vykonat let a dobou, kdy všechny takové osoby letadlo opustily, nebo která se, v případě bezpilotního letadla, stala mezi dobou, kdy letadlo je připraveno k pohybu pro účely letu a dobou, kdy zastaví na konci tohoto letu a hlavní pohonná soustava je vypnuta, a při které:

a) některá osoba byla smrtelně nebo těžce zraněna následkem:

- přítomnosti v letadle, nebo
- přímého kontaktu s kteroukoli částí letadla, včetně částí, které se od letadla oddělily, nebo
- přímým působením proudu plynů vytvořených letadlem

b) letadlo bylo zničeno, nebo poškozeno tak, že poškození:

- nepříznivě ovlivnilo pevnost konstrukce, výkon nebo letové charakteristiky letadla, a
- vyžadá si větší opravu nebo výměnu postižených částí, s výjimkou poruchy nebo poškození motoru, jestliže toto poškození je omezeno pouze na jeden motor (včetně jeho příslušenství nebo motorových krytů); vrtulí (rotorových listů), okrajových částí křidel, antén, snímačů, lopatek, pneumatik, brzd, podvozku, aerodynamických krytů, palubní desky, krytů přistávacího zařízení, čelních skel, potahu letadla (jako jsou malé vrypy nebo proražení) nebo nevýznamná poškození listů hlavního rotoru, listů ocasního rotoru, přistávacího zařízení a těch poškození, která jsou zapříčiněna krupobitím nebo střetem s ptákem (včetně poškození krytu radarové antény na letadle); nebo

c) letadlo je neznámé, nebo je na zcela nepřístupném místě.

AJ - aviation accidents

FJ - accident (*m*) aérien

Letecký rejstřík ČR

doprava

Letecký rejstřík České republiky (dále jen "letecký rejstřík") je evidencí letadel, s výjimkou sportovních létajících zařízení, jejichž provozovatelem je fyzická osoba s trvalým pobytem nebo právnická osoba se sídlem v České republice. Letecký rejstřík je veden Úřadem pro civilní letectví. Letecký rejstřík je veřejně přístupný seznam. Každý je oprávněn do leteckého rejstříku nahlížet a požadovat od Úřadu pro civilní letectví opis nebo výpis zapsaných údajů nebo potvrzení, že údaj v leteckém rejstříku zapsán není.

AJ - Aerial register of the Czech republic

FJ – registre (*m*) aérien de la République tchèque

Likvidační práce

integrováný záchranný systém

Činnosti k odstranění následků způsobených mimořádnou událostí, přičemž následky se rozumí účinky (dopady) a rizika působící na osoby, zvířata, věci a životní prostředí.

AJ – liquidation work/remedy work

FJ – travaux (*m, pl*) de liquidation

Lokální ozbrojený konflikt

plánování obrany státu

Běžně užívaný název pro regionální konflikt menšího rozsahu. Válečné střetnutí (ozbrojený konflikt) mezi dvěma státy vedené v určitém omezeném prostoru. Cíle bojujících stran (agresora i strany napadené), množství zasazených ozbrojených sil, rozmach operací a boje a doba jejich trvání jsou obsahově, prostorově a časově omezeny.

AJ – local armed conflict

FJ – conflit (*m*) local

Management rizik

obecné pojmy

Koordinované činnosti k vedení a řízení organizace s ohledem na rizika.

AJ – risk management

FJ – (f) gestion des risques

Materiál organizací civilní obrany v ozbrojeném konfliktu

ochrana obyvatelstva

Materiál organizací civilní obrany je zařízení, zásoby a přepravní prostředky používané těmito organizacemi k plnění úkolů civilní obrany.

AJ - material of organization of civil defense in armed conflict

FJ – matériau (*m*) de l'organisation de la défense civile dans les conflits armés

Matice rizik (mapa rizik)

management rizik

Nástroje pro klasifikaci a zobrazování rizik, stanovení rozsahu následků (dopadů) a možnosti výskytu.

AJ – Risk matrix (Risk map)

FJ – (*f*) matrice des risques

Mechanismus civilní ochrany Unie

mezinárodní spolupráce

Mechanismus civilní ochrany Společenství byl zřízen v roce 2001 Rozhodnutím Rady 2001/792/ES, Euratom na podporu zesílené spolupráce mezi Společenstvím a členskými státy při asistenčních zásazích v oblasti civilní ochrany v případě výskytu závažných mimořádných událostí nebo bezprostředního nebezpečí jejich výskytu uvnitř nebo vně Společenství. V roce 2013 byl za účelem posílení účinnosti, efektivnosti a soudržnosti evropské odezvy na katastrofy přijat Rozhodnutím Evropského parlamentu a Rady 1313/2013/EU nový mechanismus civilní ochrany Unie. Jeho cílem je podporovat, koordinovat a doplňovat činnosti členských států v oblasti civilní ochrany a zlepšovat účinnost systémů v oblasti prevence, připravenosti a odezvy. Mechanismus civilní ochrany Unie se v současné době vztahuje na 32 států, z toho 28 členských států Evropské unie, Island, Norsko, Makedonii a Turecko. Využití některých opatření je však umožněno i ostatním kandidátským zemím a potenciálními kandidáty, jakož i zemím, které jsou součástí evropské politiky sousedství.

AJ – Union Civil Protection Mechanism

FJ – Mécanisme de protection civile de l'Union

Měkké cíle

krizové řízení

veřejně frekventovaná místa, snadno napadnutelné objekty nebo místa nevojenského charakteru, která nejsou permanentně střežena ozbrojenými složkami nebo jiným způsobem, případně nejsou střežena vůbec. Takováto místa a objekty se vyznačují zejména stálou nebo dočasně vysokou koncentrací osob, symbolickým, kulturním či náboženským významem nebo tvoří významnou součást infrastruktury státu, jejíž narušení má negativní dopad na fungování systému a tím i na společnost.

AJ – soft targets

FJ – (*m,pl*) cibles molles

Mezinárodní ochrana

mezinárodní spolupráce

Status mezinárodní ochrany představuje právo osob, které jsou pronásledovány ve své zemi původu, zažádat v České republice o ochranu, která je udělena buď formou azylu, či ve formě doplňkové ochrany. Doplňková ochrana je – na rozdíl od azylu – udělována pouze na dobu určitou po dobu trvání důvodů jejího uvalení s možností prodloužení. O mezinárodní ochranu může požádat každý cizinec bez výjimky.

AJ – international protection

FJ – (*f*) protection internationale

Mezinárodní rozeznávací znak civilní obrany

ochrana obyvatelstva

Mezinárodním rozeznávacím znakem civilní obrany je, pokud se používá pro ochranu organizací civilní obrany, jejich personálu, budov a materiálu a pro civilní úkryty, modrý rovnoramenný trojúhelník na oranžovém pozadí. V době míru může být rozeznávací znak, popsany výše, použit se souhlasem příslušných státních orgánů pro účely identifikace civilní obrany.

AJ - international distinctive sign of civil defense

FJ - signe (m) distinctif international de la protection civile

Mezní hodnota

radiační ochrana

Ukazatel nebo kritérium pro regulaci nepřijatelného ozáření z přírodních radionuklidů.

AJ – maximum permitted level

FJ - (m) niveau autorisé maximal

Migrace

azylová a migrační politika

Přesun jednotlivců i skupin v prostoru, který je spolu s porodností a úmrtností klíčovým prvkem v procesu populačního vývoje a výrazně ovlivňuje společenské a kulturní změny obyvatel na všech úrovních. S ekonomickým rozvojem se intenzita migrace neustále zvyšuje.

AJ – migration

FJ – (f) migration

Migrační vlna velkého rozsahu

krizové řízení

Jedná se o krizovou situaci, kdy podstatným způsobem zesílí tlak cizinců na státní hranice České republiky s cílem legálně a popř. i nelegálně vstoupit na toto území, tranzitovat přes ně do dalších států či pobývat na něm. Jedná se o příliv cca:

- 750 cizinců/den po dobu několika dnů s negativním výhledem
- 5 000 cizinců/měsíc po dobu několika měsíců s negativním výhledem
- 10 000 cizinců/rok

Tato situace nese řadu negativních důsledků v širokém spektru s možnými dopady na bezpečnostní situaci, ekonomiku, sociální sféru i jednání občanů. Migrační vlna velkého rozsahu je charakterizována ztíženou možností řešit ji běžnými prostředky a postupy s tím, že dopady této migrační vlny mohou mít dalekosáhlé důsledky do společnosti.

AJ - large scale migration wave

FJ - (f) vague de migration à grande échelle

Mimořádná situace

obecné pojmy

Situace vzniká v určitém prostředí v důsledku hrozby vzniku nebo důsledku působení mimořádné události, která je řešena obvyklým způsobem složkami integrovaného záchranného systému, bezpečnostního systému, systému ochrany ekonomiky, obrany apod. a příslušnými orgány za použití jejich běžných oprávnění, postupů a na úrovni běžné spolupráce bez vyhlášení krizových stavů.

AJ – extraordinary (emergency) situation

FJ – situation (f) extraordinaire

Mimořádná služba

plánování obrany státu

Vojenská činná služba vykonávaná za stavu ohrožení státu nebo válečného stavu.

AJ - extraordinary service

FJ- service (m) extraordinaire

Mimořádná událost

obecné pojmy

Událost nebo situace vzniká v určitém prostředí v důsledku živelní pohromy, havárie, nezákonnou činností, ohrožením kritické infrastruktury, nákazami, ohrožením vnitřní bezpečnosti a ekonomiky, která je řešena obvyklým způsobem orgány a složkami bezpečnostního systému podle zvláštních právních předpisů. Pod tímto pojmem je v současných právních předpisech ČR uváděna řada pojmů jako jsou např. mimořádná situace, nouzová situace, pohroma, katastrofa, havárie.

AJ – emergency event

FJ – événement (*m*) extraordinaire

integrováný záchranný systém

Škodlivé působení sil a jevů vyvolaných činností člověka, přírodními vlivy, a také havárie, které ohrožují život, zdraví, majetek nebo životní prostředí a vyžadují provedení záchranných a likvidačních prací.

radiační ochrana, jaderná bezpečnost

Událost důležitá z hlediska jaderné bezpečnosti nebo radiační ochrany, která vede nebo může vést k nepřijatelnému ozáření zaměstnanců, popřípadě dalších osob nebo k nepřijatelnému uvolnění radioaktivních látek nebo ionizujícího záření do prostor jaderného zařízení nebo pracoviště nebo do životního prostředí, případně ke vzniku radiační nehody nebo radiační havárie, a tím i ke vzniku radiační mimořádné situace.

Mimořádná veterinární opatření (MVO)

veterinární bezpečnost

Opatření nařízená rozhodnutím krajské veterinární správy nebo Městské veterinární správy v Praze, popř. Státní veterinární správy, která jsou definována veterinárním zákonem.

AJ – emergency veterinary measures

FJ – mesures vétérinaires d'urgence

Mimořádné použití státních hmotných rezerv

hospodářská opatření pro krizové stavy

Využití státních hmotných rezerv při řešení krizové situace k jinému účelu, než pro který byly původně vytvořeny.

AJ – extraordinary (special) use of the State material reserves

FJ – utilisation (*f*) spéciale des réserves matérielles d'État

Mimořádný státní závěrečný účet

ekonomická bezpečnost

Vypracovává Ministerstvo financí po vyhlášení stavu ohrožení státu a válečného stavu.

AJ – extraordinary state final account

FJ – compte de clôture d'État extraordinaire

Minimální limit položky hmotných rezerv

hospodářská opatření pro krizové stavy

Vládou ČR stanovené minimální množství položky hmotných rezerv v hmotnostním vyjádření, pod které nesmí zásoba dané položky klesnout bez jejího souhlasu. Výši minimálního limitu navrhuje Správa státních hmotných rezerv ve spolupráci s věcně příslušným ústředním správním úřadem.

AJ – minimum limits for national reserve stocks

FJ – limites (*f, pl*) minimales des articles (*m, pl*) des réserves (*f, pl*) nationales

Místa náhradních přemostění

doprava

Předem stanovená místa Ministerstvem obrany pro zabezpečení přednostní rychlé obnovy mostů v ose dopravní cesty (zpravidla železnice) nebo na objížďce (zpravidla silnice). K tomu jsou připravována konkrétní opatření v plánech technické ochrany.

AJ – places of provisional bridge structures

FJ – lieux d'ouvrages d'art provisoires

Místo zásahu

integrovaný záchranný systém

Koordinování záchranných a likvidačních prací v místě nasazení složek integrovaného záchranného systému a v prostoru předpokládaných účinků mimořádné události je označováno jako „místo zásahu“. Řízení součinnosti těchto složek provádí velitel zásahu, který vyhlásí podle závažnosti mimořádné události odpovídající stupeň poplachu podle příslušného poplachového plánu integrovaného záchranného systému. Místo zásahu tak lze definovat jako prostor předpokládaných účinků mimořádné události, ve kterém jsou složkami IZS prováděny záchranné a likvidační práce.

AJ – Place of intervention

FJ – le lieu d'intervention (f)

Mobilizace

obecné pojmy

— částečná mobilizace

plánování obrany státu

Mobilizace vztahující se na část vojáků v záloze nebo na část státního území.

AJ – partial mobilization

FJ – mobilisation (f) partielle

— vojenská mobilizace

plánování obrany státu

Organizované hromadné povolání vojáků mimo činnou službu k mimořádné službě v ozbrojených silách ČR, doplnění stavu vojenských útvarů na válečné počty a převedení hospodářství z mírového na válečný stav. Zpravidla se realizuje spolu s doplněním ozbrojených sil ČR věcnými prostředky z civilního sektoru a převzetím objektů pro potřebu Armády ČR. Mobilizace může být všeobecná nebo částečná a vyhláší ji prezident ČR.

AJ – mobilization

FJ – mobilisation (f)

— všeobecná mobilizace

plánování obrany státu

Mobilizace, která se vztahuje na všechny vojáky v záloze kromě těch, kteří mají dočasné úlevy ze služební povinnosti nebo kteří jsou zproštěni mimořádné služby, a na celé státní území. Viz také mobilizace, částečná mobilizace.

AJ – fullscale mobilization/general mobilization

FJ – mobilisation (f) générale

Mobilizační dodávka

hospodářská opatření pro krizové stavy

Nezbytná dodávka pro podporu ozbrojených sil a ozbrojených bezpečnostních sborů, uskutečňovaná po vyhlášení stavu ohrožení státu a válečného stavu.

AJ – mobilization delivery

FJ – livraison (f) de mobilisation

Mobilizační rezervy

hospodářská opatření pro krizové stavy

Součást státních hmotných rezerv, kterou tvoří vybrané základní suroviny, materiály, polotovary, výrobky, stroje a jiné majetkové hodnoty, určené pro zajišťování mobilizačních dodávek.

AJ – mobilization reserves

FJ – réserves (f) de mobilisation (f)

Modul civilní ochrany

mezinárodní spolupráce

Modulem civilní ochrany se rozumí soběstačné a nezávislé uspořádání předem vymezených sil a prostředků vytvořených ze zdrojů jednoho nebo více členských států EU. Modul civilní ochrany je schopen provádět předem definované úkoly v oblasti odezvy v souladu se zavedenými mezinárodními pokyny, a tudíž může:

- být nasazen ve velmi krátkém časovém horizontu od předložení žádosti o poskytnutí pomoci prostřednictvím střediska pro koordinaci odezvy na mimořádné události (ERCC);
- pracovat samostatně a nezávisle po stanovené období.

Zároveň jsou tyto moduly interoperabilní s jinými moduly a schopny případně spolupracovat s jinými subjekty Unie nebo případně s mezinárodními organizacemi (zejména OSN).

AJ – civil protection module

FJ - (m) module de protection civile

Monitoring rizika

management rizik

Nepřetržitá kontrola, dozor, kritické pozorování nebo určování stavu pro identifikaci změny od požadované nebo očekávané úrovně rizika.

AJ – risk monitoring

FJ – surveillance (f) des risques

Náhradní přemostění

doprava

Mostní provizoria určená k překonávání přírodních překážek na určených dopravních cestách. Dělí se na plovoucí a na pevných podpěrách.

AJ – provisional bridge structure

FJ – ouvrages d'art provisoires

Náhradní ubytování

ochrana obyvatelstva

Dočasné ubytování obyvatel postižených mimořádnou událostí nebo krizovou situací a to v objektech, které jsou pro ubytování osob určené a běžně používané.

AJ – alternative (substitute) accommodation

FJ – logement (m) supplémentaire

Nákazová komise

veterinární bezpečnost

Určená skupina zaměstnanců veřejné správy, zřízená ředitelem krajské veterinární správy nebo Městské veterinární správy v Praze a která je jeho poradním orgánem. Pokud dojde k vyhlášení krizového stavu, nákazová komise se stává součástí Krizového štábu kraje a přejímá řízení mimořádných veterinárních opatření a akceschopnosti subjektů v regionu kraje.

AJ – Disease Control Commission

FJ – Commission de lutte contre des maladies

Nákazová situace

veterinární bezpečnost

Výskyt nebezpečné nákazy na určitém území nebo v určitém hospodářství.

AJ – animal health situation

FJ – situation zoonitaire

Nákazy na seznamu OIE

veterinární bezpečnost

Nákazy uvedené na seznamu Mezinárodního úřadu pro nákazy se sídlem v Paříži, jejichž výskyt může mít v postiženém regionu vážné hospodářské dopady.

AJ – list diseases OIE

FJ – maladies sur la liste de l'OIE

Nápravné opatření ke zmírnění dopadů ekologické újmy

environmentální bezpečnost

Nápravným opatřením se rozumí opatření přijaté ke zmírnění dopadů ekologické újmy, jehož cílem je obnovit, ozdravit nebo nahradit poškozené přírodní zdroje nebo jejich zhoršené funkce anebo poskytnout přiměřenou náhradu těchto zdrojů nebo jejich funkcí.

AJ - Corrective measures to mitigate the impacts of environmental damage

FJ - Des mesures (*f, p*) correctives pour atténuer les impacts de dommages environnementaux

Nárazníková zóna ochrany rostlin

rostlinolékařská péče

Území, ve kterém se určitý pro rostliny škodlivý organismus nevyskytuje nebo se proti němu provádějí úřední opatření a které přiléhá k oblasti prosté určitého pro rostliny škodlivého organismu nebo ke chráněné zóně ochrany rostlin nebo k území, na které se vztahují úřední opatření z důvodu výskytu pro rostliny škodlivého organismu.

AJ – buffer zone (for plants)

FJ – zone (*f*) tampon (pour végétaux)

Národní akční plán boje proti terorismu

terrorismus

Materiál, který je v rámci ČR souhrnem opatření, jejichž cílem je zvýšit připravenost země na možnost teroristického útoku proti jejím zájmům doma i ve světě. Spadají zde i kroky na posílení bezpečnosti civilního letectví, kritické infrastruktury, opatření ke zkvalitnění fungování Integrovaného záchranného systému nebo azylových procedur. Znění „Národního akčního plánu proti terorismu— je každoročně aktualizováno přijetím usnesení Vlády ČR.

AJ - The National action plan to combat terrorism

FJ - Le plan (*m*) d'action national pour combattre le terrorisme

Nařízení krajské hygienické stanice

krizové řízení

Mimořádná opatření při epidemii a nebezpečí jejího vzniku a dále mimořádná opatření k ochraně zdraví fyzických osob při výskytu nebezpečných a z nebezpečnosti podezřelých výrobků a nejakostních a z porušení jakosti podezřelých vod, při živelních pohromách a jiných mimořádných událostech a jejich ukončení včetně uvolnění výrobků na trh nebo do oběhu lze stanovit pro správní obvod krajské hygienické stanice nebo jeho část právním předpisem krajské hygienické stanice.

Právním předpisem krajské hygienické stanice lze k ochraně veřejného zdraví nařídit též provedení velkoplošné (území obce, městské části nebo městského obvodu) speciální ochranné dezinfekce, dezinfekce a deratizace. Právní předpisy se označují názvem nařízení krajské hygienické stanice.

AJ - Regulation of the regional hygiene station

FJ – règlement (*m*) des stations (*f, p*) d'hygiène (*f*) régionales

Následek (dopad)

management rizik

Je výsledkem události působící na cíle.

Poznámky:

- 1) Událost může vést k celé řadě následků (dopadů);
- 2) Následek (dopad) může být jistý nebo nejistý a může mít kladné nebo záporné účinky na cíle;
- 3) Následky (dopady) mohou být vyjádřeny kvalitativně nebo kvantitativně;
- 4) Počáteční následky (dopady) se mohou stupňovat v důsledku řetězového efektu.

AJ – consequence (impact)

FJ – conséquence (*f*) (un impact)

NATO → Organizace severoatlantické smlouvy

Natura 2000

mezinárodní spolupráce

Natura 2000 je celistvá evropská soustava území se stanoveným stupněm ochrany, která umožňuje zachovat typy evropských stanovišť a stanoviště evropsky významných druhů v jejich přirozeném areálu rozšíření ve stavu příznivém z hlediska ochrany nebo popřípadě umožní tento stav obnovit. Na území České republiky je Natura 2000 tvořena vymezenými ptačími oblastmi a vyhlášenými evropsky významnými lokalitami.

AJ – Natura 2000

FJ - Natura 2000

Návrh záplavového území

environmentální bezpečnost, vodní hospodářství

Dokumentace záplavového území, která je předkládána vodoprávnímu úřadu.

AJ – floodplain zone proposal

FJ – plan (*m*) de la zone inondable

Nebezpečí

obecné pojmy

představuje zdroj potenciálního poškození, újmy například na životech, zdraví, majetku nebo životního prostředí a bývá zdrojem rizika.

AJ – danger, risk

FJ – (*m*) danger

Nebezpečí povodně

vodní hospodářství

Za nebezpečí povodně se považují situace zejména při:

- a) dosažení stanoveného limitu vodního stavu nebo průtoku ve vodním toku a jeho stoupající tendenci,
- b) déle trvajících vydatných dešťových srážkách, popřípadě prognóze nebezpečí intenzivních dešťových srážek, očekávaném náhlém tání, nebezpečném chodu ledů nebo při vzniku nebezpečných ledových zácp a nápěchů, nebo
- c) vzniku mimořádné situace na vodním díle, kdy hrozí nebezpečí jeho poruchy

AJ - flood risk

FJ – *danger d'inondation (f)*

Nebezpečná chemická látka, nebezpečná směs

environmentální bezpečnost

Chemická látka nebo chemická směs, která splňuje stanovená kritéria týkající se fyzikální nebezpečnosti, nebezpečnosti pro zdraví nebo nebezpečnosti pro životní prostředí a klasifikuje se podle příslušných tříd nebezpečnosti.

AJ – dangerous chemical substance, dangerous chemical mixture

FJ – substance (*f*) chimique dangereuse

Nebezpečný odpad

environmentální bezpečnost

Odpad vykazující jednu nebo více nebezpečných vlastností uvedených v příloze přímo použitelného předpisu Evropské unie o nebezpečných vlastnostech odpadů.

AJ – hazardous waste

FJ – déchet (*m*) dangereux

Neionizující záření

obecné pojmy

1) jsou statická magnetická a časově proměnná elektrická, magnetická a elektromagnetická pole a záření s frekvencemi od 0 Hz do $1,7 \cdot 10^{15}$ Hz (1,7 petahertzů)

2) přenos energie v podobě částic nebo elektromagnetických vln vlnové délky vyšší než 100 nanometrů, anebo s frekvencí nižší 3×10^{15} hertzů (3 petahertze), které nejsou schopny přímo nebo i nepřímo vytvářet ionty.

AJ – non- ionising radiation

FJ – non-radiation ionisante (*m*)

Nejistota

obecné pojmy

Je stav dokonce i částečného nedostatku informací související s pochopením nebo znalostí události a jejich následků nebo možností jejich výskytu.

AJ – uncertainty

FJ – (f) incertitude

Nemoci a postižení cizinců ohrožující veřejný pořádek

ochrana obyvatelstva

Za nemoci a postižení, které by mohly závažným způsobem ohrozit veřejný pořádek, se považují:

a) poruchy duševní a poruchy chování způsobené užíváním psychoaktivních látek a
b) akutní psychotické poruchy, deliria či impulzivní stavy a další nemoci spojené s chováním ohrožujícím druhé osoby, které se projevuje násilím nebo chováním projevujícím se ničením, nebo jejich důvodnou hrozbou.

AJ - diseases and disabilities of foreigners threatening public order

FJ – maladies (*f, p*) et les handicaps (*m*) des étrangers qui menacent l'ordre public

Nemoci cizinců ohrožující veřejné zdraví

ochrana obyvatelstva

Za nemoci, které by mohly ohrozit veřejné zdraví, se považují:

a) nemoci podléhající hlášení podle Mezinárodního zdravotního řádu a další nově se vyskytující vysoce nebezpečné nákazy (např. těžký akutní respirační syndrom – SARS, pravé neštovice),

b) tuberkulóza dýchacího ústrojí v aktivním stadiu mikroskopicky nebo kultivačně pozitivní nebo s tendencí rozvinutí,

c) syfilis, nebo

d) jiné infekční nemoci, pro které příslušný správní úřad k ochraně před jejich zavlečením stanovil ochranná opatření.

AJ - diseases of foreigners threatening public health

FJ - maladies (*f, pl*) des étrangers qui menacent la santé publique

Nestandardní operace

plánování obrany státu

Forma neválečné operace, na které se ozbrojené síly podílí pouze vyčleněnými silami. Provádí se jako součást opatření k odvrácení války. Realizuje se zpravidla uzávěrou vybraných úseků státní hranice nebo asistencí při činnosti jiných orgánů veřejné správy.

AJ – nonstandard operation

FJ – opération (*f*) non standard

Nevojenská krizová situace

krizové řízení

Situace v souvislosti se vznikem mimořádné události jako např. živelní pohromy, havárie a nehody velkého rozsahu, ohrožení demokratického zřízení, chodu hospodářství nebo základních lidských práv a svobod, ohrožení veřejného pořádku, narušení státních hranic migrační vlnou velkého rozsahu nebo při jiném rozsáhlém ohrožení životů, zdraví, majetku a životního prostředí, která přímo nesouvisí se zajišťováním obrany ČR před vnějším napadením. Při nevojenské krizové situaci se vyhláší stav nebezpečí a nouzový stav. V případě ohrožení demokratických základů státu se vyhláší stav ohrožení státu.

AJ – nonmilitary crisis situation

FJ – situation (*f*) de crise non militaire

Nezbytná dodávka

hospodářská opatření pro krizové stavy

Nezbytná dodávka výrobků, prací a služeb, bez níž nelze zajistit překonání krizových stavů. Nezbytná dodávka je určena pro uspokojení základních životních potřeb obyvatelstva, pro podporu činnosti ozbrojených sil, ozbrojených bezpečnostních sborů, záchranných sborů, havarijních služeb, zdravotnické záchranné služby a pro podporu výkonu státní správy, bez níž nelze zajistit překonání krizových stavů. Nezbytnou dodávkou se rovněž rozumí i mobilizační dodávka. Prioritně jsou nezbytné dodávky zajišťovány ze zdrojů dodavatelů nezbytných dodávek. Dalším zdrojem nezbytné dodávky jsou předem vytvořené zásoby v rámci státních hmotných rezerv (pohotovostní zásoby, mobilizační rezervy), případně prostředky zajištěné v rámci mezinárodní spolupráce a humanitární pomoci.

AJ – necessary (indispensable) delivery

FJ – livraison (*f*) indispensable

Nouzová vakcinace

veterinární bezpečnost

Vakcinací chápeme jako umělé vpravení antigenu do organismu s cílem tvorby vlastních specifických protilátek. Nouzová vakcinace proti nebezpečné nákaze se provádí pouze výjimečně. Lze k ní přistoupit jestliže Státní veterinární správa ČR (SVS) uvědomila předtím o tomto opatření Evropské komisi a musí být přitom brán zřetel zejména na stupeň koncentrace zvířat v určitých oblastech, na nezbytnost chránit určitá plemena zvířat a na zeměpisnou oblast, v níž se nouzové očkování zvířat provádí. SVS určí na základě kladného vyjádření Evropské komise, že je třeba změnit, rozšířit, ukončit nouzové očkování nebo v něm pokračovat.

AJ – emergency vaccination

FJ – vaccination d'urgence

Nouzové přežití

ochrana obyvatelstva

Dočasný způsob přežití obyvatelstva postiženého následky mimořádných událostí nebo krizových situací. Zahrnuje zejména opatření k nouzovému ubytování, zásobování potravinami, pitnou vodou a energiemi a organizování humanitární pomoci.

AJ – emergency survival

FJ – survie nécessaire/survie de nécessité

Nouzové ubytování

ochrana obyvatelstva

Dočasné ubytování obyvatelstva postiženého mimořádnou událostí nebo krizovou situací v objektech, které pro ubytování osob nejsou určené a běžně používané, ale jsou pro tento účel dočasně upravené a vybavené tak, aby splňovaly základní požadavky pro spánek, odpočinek a hygienické potřeby osob.

AJ – emergency accommodation

FJ – logement (*m*) provisoire

Nouzové zásobování vodou

vodní hospodářství

Způsob řešení zásobování vodou za krizových situací, jehož účelem je zabezpečení nezbytného množství vody požadované jakosti v případech, kdy stávající systém zásobování vodou je zcela nebo částečně nefunkční. Nouzové zásobování vodou je omežováno časově na nezbytně nutnou dobu.

AJ – emergency water supply

FJ – approvisionnement de secours en eau

Nouzové zásoby ropy a ropných produktů

hospodářská opatření pro krizové stavy

Část státních hmotných rezerv vytvářená a udržovaná Správou státních hmotných rezerv v množství průměrné spotřeby za dané období vymezeném počtem dní a ve skladbě stanovenými zákonem, určená pro regulovanou spotřebu v době stavu ropné nouze vzniklého z nedostatku ropy a ropných produktů.

AJ – emergency crude oil and petroleum products stocks (emergency oil stocks)

FJ – stocks (*m, pl*) de secours du pétrole brut et des produits (*m, pl*) pétroliers (*stocks pétroliers*)

Nouzový státní rozpočet

ekonomická bezpečnost

Forma státního rozpočtu zpracovávaná v případě vyhlášení stavu ohrožení státu od doby jeho vyhlášení do konce kalendářního roku. Do 15 dní od vyhlášení stavu ohrožení státu je předkládán vládě.

AJ – emergency state budget

FJ – budget de secours d'État

Nouzový stav

krizové řízení

Stav vyhlášený vládou ČR, popř. předsedou Vlády ČR v případě živelních pohrom, ekologických nebo průmyslových havárií, nehod nebo jiného nebezpečí, které ve značném rozsahu ohrožují životy, zdraví nebo majetkové hodnoty anebo vnitřní pořádek a bezpečnost.

AJ – state of emergency

FJ – état (*m*) d'urgence

Nouzový stav v devizovém hospodářství

ekonomická bezpečnost

Nouzový stav v devizovém hospodářství vyhláší vláda ČR nařízením, jeli bezprostředně a vážně ohrožena platební schopnost vůči zahraničí, nebo, jeli bezprostředně a vážně ohrožena vnitřní měnová rovnováha ČR. V době nouzového stavu v devizovém hospodářství je zakázáno nabývat devizové hodnoty za českou měnu, provádět veškeré úhrady z tuzemska do zahraničí, včetně převodů peněžních prostředků mezi bankami a jejich pobočkami, a ukládat peněžní prostředky na účtech v zahraničí (*ohrožení platební schopnosti vůči zahraničí*) nebo prodávat tuzemské cenné papíry cizozemcům, přijímat finanční úvěry od cizozemců, zřizovat v tuzemsku účty cizozemcům a ukládat peněžní prostředky na účty cizozemců a převádět peněžní prostředky ze zahraničí do tuzemska mezi bankami a jejich pobočkami (*ohrožení vnitřní měnové rovnováhy ČR*), není-li vydáno devizovým orgánem zvláštní povolení.

AJ - state of emergency in the foreign exchange economy

FJ- (*m*) état d'urgence dans l'économie de change

Objednatel mobilizační dodávky

hospodářská opatření pro krizové stavy

Ústřední správní úřad, který má ve své pravomoci řízení ozbrojených sil a ozbrojených bezpečnostních sborů nebo odborně příslušný ústřední správní úřad, na jehož návrh byl jmenován subjektem hospodářské mobilizace i dodavatel nezbytné dodávky, který ji zajišťuje pro stav ohrožení státu a válečný stav, a to po dobu trvání jmenování takového dodavatele subjektem hospodářské mobilizace.

AJ – orderer of a mobilization delivery

FJ – ordonnateur (*m*) de la fourniture de mobilisation

Objekt kritické infrastruktury → *kritická infrastruktura*

Objekty důležité pro obranu státu

plánování obrany státu

Objektem důležitým pro obranu státu se rozumí pozemek nebo stavba umístěná ve vojenském újezdu včetně příslušenství, který má z politického, vojenského nebo hospodářského hlediska význam pro zajišťování obrany státu, zejména pro zabezpečení základních funkcí státu a zabezpečení ozbrojených sil, a dále:

- a) pozemky a stavby, k nimž výkon vlastnického práva státu a jiných majetkových práv státu vykonává ministerstvo nebo právnická osoba jím zřízená nebo založená,
- b) pozemky a stavby určené k ochraně obyvatel,
- c) pozemky, stavby a další objekty strategického významu, které určí vláda,
- d) pozemky a stavby, které za stavu ohrožení státu nebo za válečného stavu mohou mít strategický význam a které určí vláda.

AJ - objects important for national defense

FJ – (m, pl) objets importants pour la défense nationale

Objekty možného napadení

plánování obrany státu

Pozemky a stavby, které při zajišťování obrany státu nemají strategický význam, ale na území krajů a obcí mají význam zásadní. Jedná se například o budovy územních samospráv, zdroje pitné vody, nemocnice, civilní letiště, mosty nebo velkosklady potravin.

AJ- objects of possible attack

FJ- (m, pl) objets d'une attaque éventuelle

Objekt s nadlimitním množstvím nebezpečných látek nebo směsí

průmyslová bezpečnost

představuje závod, kde jsou nebezpečné látky přítomné v množstvích, která jsou nejméně rovna množstvím uvedeným ve sloupci 3 části 1, anebo ve sloupci 3 části 2 přílohy I, v příslušných případech za použití pravidla o sčítání stanoveného v poznámce 4 k příloze I ve shodě se Směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2012/18/EU, o kontrole nebezpečí závažných havárií s přítomností nebezpečných látek a o změně a následném zrušení směrnice Rady 96/82/ES

AJ - upper-tier establishment with dangerous substances or mixtures

FJ – (m) établissement de palier supérieur de substances ou mélanges dangereux

Objekt s podlimitním množstvím nebezpečných látek nebo směsí

průmyslová bezpečnost

je závod, kde jsou nebezpečné látky přítomny v množstvích, která jsou nejméně rovna množstvím uvedeným ve sloupci 2 části 1 nebo ve sloupci 2 části 2 přílohy I, ale která jsou nižší než množství uvedená ve sloupci 3 části 1 nebo ve sloupci 3 části 2 přílohy I, v příslušných případech za použití pravidla o sčítání stanoveného v poznámce 4 k příloze I ve shodě se Směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2012/18/EU, o kontrole nebezpečí závažných havárií s přítomností nebezpečných látek a o změně a následném zrušení směrnice Rady 96/82/ES

AJ - lower-tier establishment with dangerous substances or mixtures

FJ – (m) établissement de palier inférieur de substances ou mélanges dangereux

Obnova/Obnovovací práce

integrováný záchranný systém

Činnosti směřující ke stabilizaci území a jeho uvedení do původního nebo přijatelného stavu, ale které neodstraňují riziko ohrožení života a životního prostředí a nemají charakter záchranných a likvidačních prací (bezprostředních opatření).

AJ – renovation works

FJ – travaux (m, pl) de rénovation (f)

Obrana státu

plánování obrany státu

Souhrn opatření k zajištění svrchovanosti, územní celistvosti, principů demokracie a právního státu, ochrany života obyvatel a jejich majetku před vnějším napadením. Zahrnuje výstavbu účinného systému obrany státu, přípravu a použití odpovídajících sil státu a prostředků a účast v kolektivním obranném systému.

AJ – national defence

FJ – défense (f) de l'état/défense nationale

Obrana zázemí

plánování obrany státu

Obrana důležitých správních, hospodářských a administrativních středisek a aglomerací, obrana a střežení objektů zvláštní důležitosti a ostatních důležitých objektů na tomto území, obrana pasivních úseků státní hranice, ničení vzdušných výsadků a diverzních skupin protivníka a plnění dalších úkolů.

AJ – protection and defence of the rear area

FJ – installations (f, pl) défensives

Obranná infrastruktura

plánování obrany státu

Soubor objektů, staveb, pozemků a zařízení včetně nezbytných služeb, výrobních a nevýrobních systémů potřebných k zajištění jejich provozu, bez ohledu na formu vlastnictví a způsob využití, jejichž zničení, narušení nebo omezení jejich činnosti by za stavu ohrožení státu nebo za válečného stavu ohrozilo plnění úkolů:

1. Ozbrojených sil České republiky při realizaci Plánu obrany ČR a operačních plánů včetně mobilizačních opatření,
2. zpracovatelů při realizaci jejich dílčích plánů obrany a ostatních prvků bezpečnostního systému ČR,
3. spojeneckých ozbrojených sil při realizaci jejich operačních plánů,
4. ochrany obyvatelstva.

AJ - defence infrastructure

FJ – (f) infrastructure de défense

Obranná operace

plánování obrany státu

Základní druh operační činnosti vojenských svazů (operačních uskupení). Představuje souhrn paleb, manévřů, úderů a dalších činností vojsk vedených ve stanoveném prostoru obrany a času, sladěných podle jednotného záměru. Je vedena s cílem vyčerpat útočné možnosti nepřítele, rozvrátit a zastavit jeho útok a udržet životně důležité prostory zabezpečující základní funkce státu.

AJ – defence operation

FJ – opération (f) défensive

Obranná politika

plánování obrany státu

Přirozená a trvalá součást bezpečnostního úsilí státu. Určuje a realizuje politické přístupy k posláni ozbrojených sil v souladu se zájmy ČR definovanými Bezpečnostní strategií ČR. Základní opatření obranné a vojenské politiky jsou zveřejňována a aktualizována v programových prohlášeních vlády ČR.

AJ – defence policy

FJ – politique (f) de défense

Obranná strategie ČR

plánování obrany státu

Obranná strategie České republiky (ČR) představuje soubor základních principů výstavby a činnosti systému obrany ČR. Rekapituluje a hodnotí hlavní úkoly ozbrojených sil, aktualizuje a zrealizuje politicko-vojenské ambice ČR a zdůrazňuje roli vlády, ozbrojených sil a občanů při obraně státu. Obranná strategie byla vypracována v souladu s Bezpečnostní strategií ČR a novými strategickými dokumenty NATO a EU, na které reaguje.

AJ – The Defence strategy of the Czech Republic

FJ – stratégie (f) de Défense de la République Tchèque

Obranné plánování

plánování obrany státu

Plánovací proces, jehož cílem je zajistit vojenské schopnosti nutné pro provedení operačních plánů.

AJ – defence planning

FJ – planification (*f*) défensive

Obranyschopnost státu

plánování obrany státu

Schopnost státu zajistit svoji svrchovanost, územní celistvost a ústavní zřízení před jakýmkoli vojenským ohrožením. Dosahuje se mezinárodněpolitickými, vojenskými, bezpečnostními, hospodářskými, ochrannými, technickými a dalšími opatřeními.

AJ – defence capacity of a country, national defence capability

FJ – capacité (*f*) défensive de l'État

Odběratel mobilizační dodávky → *objednatel mobilizační dodávky*

Odezva

obecné pojmy

Soubor opatření, které vedou ke zvládnutí vzniklé události. Odezva výkonných složek se obvykle nazývá zásah.

AJ – response

FJ - (*f*) réponse

Odolnost

obecné pojmy

Schopnost/ vlastnost něčeho čelit hrozbám. Odolnost lze pojmout také jako schopnost systému nebo společnosti odolávat, zmírňovat, přijímat a obnovovat následky účinků nebezpečí včasným a účinným způsobem, včetně zachování a obnovy jeho nezbytné základní struktury a funkcí.

AJ – resilience

FJ - (*f*) résistance

Odpad

obecné pojmy

Každá movitá věc, které se osoba zbavuje nebo má úmysl nebo povinnost se jí zbavit.

Poznámka: Jednotlivé typy odpadů právně upravuje také např. zákon o odpadech, vodní zákon, zákon na ochranu znečišťování ovzduší, veterinární zákon, horní zákon, zákon o léčivech, zákon o ochraně veřejného zdraví, zákon o návykových látkách, atomový zákon, puncovní zákon, zákon o integrované prevenci a omezení znečištění, o integrovaném registru znečišťování, zákon o posuzování vlivů na životní prostředí

AJ – waste

FJ – déchet (*m*)

Odpadové hospodářství

environmentální bezpečnost

Činnost zaměřená na předcházení vzniku odpadů, na nakládání s odpady a na následnou péči o místo, kde jsou odpady trvale uloženy, a kontrola těchto činností.

AJ – waste management

FJ –aménagement (*m*) des déchets

Ohnisko nákazy zvířat

veterinární bezpečnost

Mimořádnými veterinárními opatřeními vymezené území, chov, stáj, farma, kde byla prokázána nákaza.

AJ – centre of an animal disease outbreak (animal disease outbreak centre)

FJ – foyer (*m*) de maladie des animaux

Ohrožení

obecné pojmy

Potenciálně nebezpečné fyzické události, jevy nebo lidská činnost, které mohou způsobit ztrátu života nebo zranění, škodu na majetku, sociální a ekonomické narušení nebo zhoršováním životního prostředí. Ohrožení mohou obsahovat skryté podmínky, které mohou představovat budoucí hrozby a mohou mít různý původ: přírodní (geologické, hydrometeorologické a biologické), nebo vyvolané lidskými procesy (zhoršování životního prostředí a technologických rizik).

AJ- threat

FJ – (m) menace

- ohrožení veřejného zdraví

ochrana obyvatelstva

Ohrožením veřejného zdraví je stav, při kterém jsou obyvatelstvo nebo jeho skupiny vystaveny nebezpečí, z něhož míra zátěže rizikovými faktory přírodních, životních nebo pracovních podmínek překračuje obecně přijatelnou úroveň a představuje významné riziko poškození zdraví.

AJ - public health risk

FJ - risques (m, p) pour la santé publique

Ochrana člověka za mimořádných událostí

ochrana obyvatelstva

Systém výuky uplatňovaný v rámci vzdělávací soustavy ČR a zaměřený na seznámení dotčené populace s problematikou ochrany obyvatelstva, zejména s principy sebeochrany a vzájemné pomoci. Posláním je vytvořit a udržovat soubor znalostí a dovedností potřebných k minimalizaci negativních důsledků mimořádných událostí a přispět tak k osvojení potřebných kompetencí pro poskytnutí případné pomoci sobě a dalším osobám v rizikových situacích, a to alespoň po nezbytnou dobu do příchodu profesionální pomoci ze strany složek bezpečnostního systému.

Poznámka: Pojem ochrana člověka za mimořádných událostí je vnímána jako podmonožina pojmu preventivně výchovná činnost.

AJ – human protection during emergencies

FJ – protection (f) de l'homme en cas d'urgences

Ochrana ekonomiky

ekonomická bezpečnost

Souhrn opatření k zajištění funkčnosti hospodářské a finanční soustavy státu, zajištění zdrojů pro řešení mimořádných a krizových situací a pro zabezpečení základních materiálních potřeb obyvatelstva a státu v době krizových stavů.

AJ – protection of economy

FJ – protection (f) de l'économie

Ochrana kritické infrastruktury → kritická infrastruktura

Ochrana obyvatelstva → civilní ochrana

ochrana obyvatelstva

Plnění úkolů civilní ochrany při ozbrojeném konfliktu i mimo něj, zejména varování, vyrozumění, evakuace, ukrytí a nouzové přežití obyvatelstva a další opatření k zabezpečení ochrany jeho života, zdraví a majetku.

Výklad ochrany obyvatelstva není jednotný, v některých zemích, které nemají systém krizového řízení je termín ochrana obyvatelstva užíván v širším výkladu jako systém nevojenské ochrany – řeší např. i ochranu vnitřní bezpečnosti a ekonomiky.

AJ – population protection

FJ – protection (f) des populations

Ochranná opatření při radiační mimořádné situaci

jaderná bezpečnost

Omezování ozáření osob a životního prostředí při radiační mimořádné situaci se uskutečňuje ochrannými opatřeními, kterými jsou:

- a) neodkladná ochranná opatření zahrnující ukrytí, jódovou profylaxi a evakuaci,
  - b) následná ochranná opatření zahrnující přesídlení, regulaci požívání radionuklidy kontaminovaných potravin a vody a regulaci používání radionuklidy kontaminovaných krmiv.
- AJ – countermeasures during radiological emergency
FJ – (*m, pl*) contre-mesures lors de situation d'urgence radiologique

Ochrana a podpora veřejného zdraví

ochrana obyvatelstva

Ochrana a podpora veřejného zdraví je souhrn činností a opatření k vytváření a ochraně zdravých životních a pracovních podmínek a zabránění šíření infekčních a hromadně se vyskytujících onemocnění, ohrožení zdraví v souvislosti s vykonávanou prací, vzniku nemocí souvisejících s prací a jiných významných poruch zdraví a dozoru nad jejich zachováním.

AJ - protection and support of public health
FJ – (*f*) protection et la promotion de la santé publique

Ochranné pásmo

obecné pojmy

Chráněné lokality, v nichž antropologické aktivity mohou poškodit státní zájmy, resp. způsobit škody či újmu na životním prostředí, zdraví nebo životě člověka, kulturních hodnotách, historických památkách, anebo na privátním či společenském majetku.

- veterinární bezpečnost

Zpravidla území o poloměru minimálně 3 km kolem ohniska nákazy zvířat.

AJ – protective zone in relation to animal disease
FJ – zone (*f*) de protection

Opatření

obecné pojmy

Prostředky modifikující riziko, včetně politik, strategií, postupů, směrnic, obvyklých postupů (praktik) nebo organizačních struktur, které mohou být administrativní, technické, řídicí nebo právní povahy.

AJ - measures
FJ- (*f, pl*) mesures

Operace na podporu míru

mezinárodní spolupráce

Operace, při kterých jsou neustranně používány diplomatické, civilní a vojenské prostředky, zpravidla podle zásad a principů Charty OSN, za účelem obnovení nebo udržení míru. Tyto operace mohou zahrnovat předcházení konfliktům, vytváření míru, prosazování míru, udržování míru, budování míru a humanitární operace.

AJ – peace support operation
FJ – opération (*f*) de soutien de la paix

Operace pro budování míru

mezinárodní spolupráce

Mírová operace pro řešení základních příčin konfliktu a pro dlouhodobé zabezpečení potřeb obyvatelstva, která využívá vzájemně se doplňující diplomatické civilní, a v případě nutnosti vojenské prostředky. Tato mírová operace vyžaduje závazné a dlouhodobé vynakládání úsilí a může probíhat souběžně s jinými typy mírových operací.

AJ – peacebuilding operation
FJ – opération de consolidation (*f*) de la paix

Operace pro nastolení míru

mezinárodní spolupráce

Mírová operace vedená po vzniku konfliktu s cílem dosáhnout příměří nebo mírového urovnání, k čemuž je využíváno především diplomatických aktivit, které mohou být v případě nutnosti podpořeny přímým nebo nepřímým použitím vojenských prostředků.

AJ – peacemaking operation, příbuzné termíny: conflict prevention; peacebuilding; peace enforcement; peacekeeping; peace support operation

FJ – opération de rétablissement (*m*) de la paix

Operace pro udržování míru

mezinárodní spolupráce

Mírová operace, která následuje po uzavření dohody nebo po zastavení palby, čímž bylo nastoleno příznivé prostředí s vysokou mírou shody a porozumění a s nízkou mírou hrozby narušení tohoto stavu. Použití síly příslušníky mírových jednotek se zpravidla omezuje na vlastní obranu.

AJ – peacekeeping operation, příbuzné výrazy: conflict prevention; peacebuilding; peace enforcement; peacemaking; peace support operation

FJ – opération de maintien (*m*) de la paix

Operační příprava státního území

plánování obrany státu

Souhrn opatření vojenského, ekonomického a obranného charakteru, která se plánují a uskutečňují v míru, za stavu ohrožení státu nebo válečného stavu s cílem vytvořit na území státu nezbytné podmínky pro splnění úkolů ozbrojených sil a zabezpečení potřeb obyvatelstva.

AJ – operational preparation of national territory

FJ – préparation (*f*) opérationnelle du territoire (*m*) national "

Operační uskupení/úkolové uskupení

plánování obrany státu

Uskupení vojsk Armády ČR s nestálou strukturou, vytvořené s ohledem na specifickou povahu úkolu a předurčené k operační činnosti při strategické obraně ČR. Vytvoření operačního uskupení představuje vyčlenění sil a prostředků pozemních a vzdušných sil, logistiky a ostatních složek Armády ČR.

AJ – operational task force

FJ – groupement (*m*) opérationnel

Optimalizace radiační ochrany

radiační ochrana

Postupy k dosažení a udržení takové úrovně radiační ochrany, aby riziko ohrožení života, zdraví osob a životního prostředí bylo tak nízké, jak lze rozumně dosáhnout při uvážení hospodářských a společenských hledisek.

AJ – optimisation of radiation protection

FJ – optimisation (*f*) de la radioprotection

Optimalizační mez

radiační ochrana

Horní mez očekávaných dávek, kterými daný zdroj může působit na fyzické osoby a která se stanoví pro účely přípravy optimalizace radiační ochrany.

AJ – dose constraint

FJ – limite d'optimisation

Orgán ochrany veřejného zdraví

biologická bezpečnost

Orgán, který vykonává státní správu v ochraně veřejného zdraví (Ministerstvo zdravotnictví, Ministerstvo vnitra, Ministerstvo obrany a krajské hygienické stanice).

AJ – public health authority

FJ – autorité (*f*) de santé publique

Organizace civilní obrany v ozbrojeném konfliktu

ochrana obyvatelstva

Organizace civilní obrany jsou instituce a jednotky, které jsou organizovány nebo zmocněny příslušnými orgány strany v konfliktu k plnění humanitárních úkolů civilní obrany a které jsou určeny a využívány výhradně k plnění těchto úkolů.

AJ - organisation of civil defence in armed conflict

FJ - (f) organisation de la protection civile dans les conflits armés

Organizace pro bezpečnost a spolupráci v Evropě (OBSE)

mezinárodní spolupráce

Organizace, která stanovuje standardy a normy chování ve všech dimenzích bezpečnosti. Je základním instrumentem v předcházení konfliktů, zvládnání krizí a postkonfliktní rehabilitaci. Opírá se o podporu jiných organizací. Je rámcem pro jednání o kontrole ozbrojení v Evropě a místem setkávání ke konzultacím o bezpečnostních otázkách.

AJ – Organization for Security and Cooperation in Europe (OSCE)

FJ – Organisation (f) pour la sécurité et la coopération en Europe

Organizace Severoatlantické smlouvy/Severoatlantická aliance/Aliance (NATO)

mezinárodní spolupráce

Organizace vznikla ratifikací tzv. Severoatlantické smlouvy dne 4. dubna 1949. Jedná se o politickou a vojenskou alianci, jejímiž hlavními cíli jsou kolektivní obrana jejích členů a zachování demokracie a míru v severoatlantické oblasti.

AJ – North Atlantic Treaty Organization (NATO)

FJ – Organisation (f) du Traité de l'Atlantique Nord (OTAN)

- Dopravní skupina (TG)

mezinárodní spolupráce

Skupina je zodpovědná za koordinaci a monitorování národních opatření a opatření NATO pro civilní nouzovou připravenost a krizový management v oblasti přepravy, tj. v oblasti letectví, námořní přepravy a vnitrozemské povrchové přepravy. V ČR má TG v gesci Ministerstvo dopravy.

AJ – Transport Group

FJ – Groupe de transport

- Euroatlantické koordinační středisko pro řešení mimořádných událostí

mezinárodní spolupráce

Středisko zahájilo svou činnost v roce 1998. Jeho hlavním úkolem je koordinace odezvy členských a partnerských států NATO na živelní a technické mimořádné události a koordinace pomoci při případném teroristickém útoku. V rámci zvyšování připravenosti organizuje pravidelně mezinárodní cvičení a vede také seznam národních sil a prostředků v oblasti chemických, biologických a radiačních látek.

AJ – Euroatlantic disaster response coordination centre (EADRCC)

FJ – Centre euro-atlantique de coordination des réactions en cas de catastrophe

- Severoatlantická rada

mezinárodní spolupráce

Nejvyšší orgán pro formulování politiky NATO a pro přijímání nejdůležitějších rozhodnutí. Tvoří základ spolupráce ve všech oblastech činnosti Aliance. Všechny vlády členských zemí se zúčastňují formulování politiky v této Radě nebo pod jejím řízením, a také přijímání řešení na základě konsensu. Rada sehrává důležitou úlohu ve veřejném mínění, vydává prohlášení a sdělení, která vysvětlují politiku a rozhodnutí Aliance veřejnosti a vládám zemí, které nejsou členy NATO.

AJ – North Atlantic Council (NAC)

FJ – Conseil de l'Atlantique Nord

- Skupina pro civilní ochranu (CPG)

mezinárodní spolupráce

Skupina byla založena již v roce 1952 jako Výbor pro civilní ochranu (Civil Protection Committee – CPC) a původně se zabývala vojenskými aspekty civilní obrany, především varováním a ukrytím civilního obyvatelstva. Později se začala více zabývat civilními mimořádnými událostmi, jako jsou např. živelní a technické katastrofy, ochranou proti chemickým, biologickým, radiačním a nukleárním látkám (CBRN) či v rámci civilně – vojenské spolupráce např. raketovou obranou. V souvislosti se změnou v bezpečnostním prostředí začíná intenzivněji řešit podporu Aliance v oblasti civilní připravenosti a zvyšování odolnosti proti hybridním hrozbám. V ČR má CPG v gesci Ministerstvo vnitra – generální ředitelství Hasičského záchranného sboru.

AJ – Civil Protection Group

FJ – Groupe de la protection civile

- Skupina pro průmyslové zdroje a komunikační služby (IRCSG)

mezinárodní spolupráce

Skupina zajišťuje stálou dostupnost a efektivní distribuci základních průmyslových dodávek a služeb jak pro civilní, tak pro vojenské účely v rámci Aliance. Dále koordinuje využití průmyslových zdrojů členských států pro podporu obranného úsilí. Skupina je také zodpovědná za civilní komunikace v rámci krizových opatření NATO. Plánování zajišťuje dostupnost komunikačních služeb pro politické, ekonomické a vojenské účely. V ČR má IRCSG v gesci Ministerstvo průmyslu a obchodu a Český telekomunikační úřad.

AJ – Industrial Resources and Communications Services Group

FJ – Groupe ressources industrielles et services de communication

- Společná skupina pro zdraví, zemědělství a potraviny (JHAFG)

mezinárodní spolupráce

Skupina se zaměřuje na plánování a procedury pro stimulaci úsilí k vytvoření zdravotních plánů a legislativy pro mimořádné události v rámci Aliance a na zabezpečení civilně-vojenské spolupráce při zdravotnickém plánování při mimořádných událostech. Skupina je také zodpovědná za přípravu a v případě nezbytností i použití aliančních procedur a struktur pro podporu dodávky potravin členským státům v případě problémů při mimořádných událostech. V ČR má JHAFG v gesci Ministerstvo zdravotnictví a Ministerstvo zemědělství.

AJ – Joint Health, Agriculture and Food Group

FJ – Groupe conjoint santé, agriculture et alimentation

- Výbor pro civilní nouzové plánování (CEPC)

mezinárodní spolupráce

Výbor pověřený celkovou koordinací aktivit souvisejících s civilním nouzovým plánováním v rámci Severoatlantické aliance. V ČR má výbor v gesci Ministerstvo vnitra-generální ředitelství Hasičského záchranného sboru. Výbor pro civilní nouzové plánování koordinuje čtyři plánovací skupiny, které sdružují zástupce národních institucí. Těmito skupinami jsou Skupina pro civilní ochranu, Dopravní skupina, Skupina pro průmyslové zdroje a komunikační služby, Společná skupina pro zdraví, zemědělství a potraviny.

Poznámka : Pozor na rozdíl s Výborem pro civilní nouzové plánování v České republice → Bezpečnostní rada státu

AJ – Civil Emergency Planning Committee (CEPC)

FJ – (m) Haut comité pour l'étude des plans d'urgence dans le domaine civil

- Výbor pro obranné plánování (DPC)

mezinárodní spolupráce

Hlavní rozhodovací orgán v záležitostech souvisejících s integrovanou vojenskou strukturou NATO. Schází se na úrovni stálých představitelů a ministrů obrany členských států, které jsou součástí integrované vojenské struktury NATO (tj. všechny členské státy Aliance s výjimkou Francie).

Poznámka : Pozor na rozdíl s Výborem pro obranné plánování v České republice → Bezpečnostní rada státu

AJ – Defence Planning Committee (DPC)

FJ – (m) Comité des plans de défense

- Výbor Rady pro operace a cvičení (COEC)

mezinárodní spolupráce

Základní výbor NATO, který je hlavním fórem pro konzultace a koordinaci plánů krizového řízení, postupů a prostředků, včetně otázek z oblasti komunikace. Výbor se schází na úrovni politických a vojenských představitelů z národních delegací, zapojených do krizového řízení a cvičení.

AJ – Council operations and exercise committee (COEC)

FJ – (m) Comité des opérations du conseil et des exercices

Orgány krizového řízení

krizové řízení

Orgány (vláda ČR, ministerstva a ostatní správní úřady, Česká národní banka, orgány krajů, obcí a určené orgány s územní působností), které ve prospěch svého zřizovatele zabezpečují analýzu a vyhodnocení možných ohrožení jeho bezpečnosti, plánování, organizování, realizaci a kontrolu činností prováděných v souvislosti s přípravnými opatřeními a řešením krizových situací.

AJ – emergency management authorities

FJ – organes (m, pl) de la gestion de crise

Orgány pro řízení evakuace

krizové řízení

Evakuaci zajišťují:

a) pracovní skupina krizového štábu,

b) evakuační středisko,

c) přijímací středisko

AJ - evacuation management authorities

FJ - les autorités (f, p) de gestion d'évacuation

Osobní pomoc

krizové řízení, integrovaný záchranný systém

Činnost nebo služba při provádění záchranných a likvidačních prací a při cvičení na výzvu velitele zásahu, hejtmána kraje nebo starosty obce. Osobní pomocí se rozumí i pomoc poskytnutá dobrovolně bez výzvy, ale se souhlasem nebo s vědomím velitele zásahu, hejtmána kraje nebo starosty obce.

AJ – individual aid

FJ – aide (f) individuelle, assistance (f) individuelle

Ostatní pomoc

integrovaný záchranný systém

Pomoc poskytnutá pro potřebu složek integrovaného záchranného systému při provádění záchranných a likvidačních prací na žádost hasičského záchranného sboru kraje, krajského úřadu nebo Ministerstva vnitra. Pro poskytování ostatní pomoci mohou být využita hospodářská opatření, vojenské útvary a vojenská zařízení ozbrojených sil České republiky podle zvláštních právních předpisů.

AJ – special aid

FJ – (f) aide spéciale

Ostatní složky IZS

integrovaný záchranný systém

Vyčleněné síly a prostředky ozbrojených sil, ostatní ozbrojené bezpečnostní sbory, ostatní záchranné sbory, orgány ochrany veřejného zdraví, havarijní, pohotovostní, odborné a jiné služby, zařízení civilní ochrany, neziskové organizace a sdružení občanů, která lze využít k záchranným a likvidačním pracím. Ostatní složky integrovaného záchranného systému poskytují při záchranných a likvidačních pracích plánovanou pomoc na vyžádání.

AJ – other emergency services of IRS

FJ – autres (m, pl) éléments du Système intégré de secours

Osvědčení o jmenování subjektem hospodářské mobilizace

hospodářská opatření pro krizové stavy

Veřejná listina, vydávaná Správou státních hmotných rezerv na základě rozhodnutí jejího předsedy vybraným právníkem a podnikajícím fyzickým osobám zabezpečujícím mobilizační dodávku a ve výjimečných případech i nezbytnou dodávku, jeli tato zabezpečována pro stav ohrožení státu a válečný stav. Osvědčením se držitel prokazuje třetím osobám při uplatnění svých práv.

AJ – certificate on the appointment of a subject of economic mobilization (of an economic mobilization subject)

FJ – certificat (m) de la nomination de l'entité de mobilisation économique

Ošetřování rizika

management rizik

Proces pro modifikování (změnu, minimalizaci) rizika.

Poznámky:

1) Ošetřování rizika může zahrnovat:

- vyhnout se riziku, rozhodnutí nezačínat nebo nepokračovat v činnosti, která způsobuje riziko;
- převzetí nebo zvýšení rizika ve snaze chopit se příležitosti;
- odstranění zdroje rizika;
- změnu možnosti výskytu;
- změnu následků (dopadů);
- sdílení rizik s jinou stranou nebo stranami (včetně smluv a financování rizika);
- uchování rizika na základě informované volby.

2) Ošetřování rizika, která se zabývají negativními následky (dopady) se nazývají: „zmírňování rizik“ (Risk mitigation), „odstraňování rizik“ (Risk elimination), „předcházení rizikům“ (Risk prevention) a „snížení/minimalizace/redukce rizik“ (Risk reduction/minimization).

3) Ošetření rizik může vyvolat nová rizika (sekundární rizika) nebo existující rizika modifikovat.

AJ – risk treatment

FJ - (m) traitement du risque

Ovládání rizika/řízení rizika

management rizik

Prostředek řízení, který modifikuje riziko.

Poznámka: Do opatření lze zahrnout jakýkoliv proces, politiku, zařízení, praktické postupy nebo jiné aktivity, které mohou modifikovat riziko.

AJ –risk control

FJ – (m) contrôle du risque

Ozáření

radiační ochrana

Vystavení fyzických osob a životního prostředí ionizujícímu záření.

AJ – radiation exposure, irradiation

FJ – irradiation (f)

Ozbrojená zpravodajská služba

obecné pojmy

Státní zpravodajská instituce působící uvnitř i vně státního území s cílem zabezpečit informace o možném vnitřním i vnějším ohrožení státu. Služba má postavení ozbrojené složky. V českém prostředí se jedná o Bezpečnostní informační službu (kontrarozvědná činnost) a Vojenské zpravodajství (rozvědná i kontrarozvědná činnost), jejichž činnost je koordinována vládou a prezidentem (v případě Vojenského zpravodajství také ministrem obrany).

AJ – armed intelligence service

FJ – service (m) de renseignement armés

Ozbrojené síly ČR

plánování obrany státu

Síly, které vytváří ČR k zajišťování své bezpečnosti. Ozbrojené síly se člení na Armádu ČR, Vojenskou kancelář prezidenta republiky a Hradní stráž. Základním úkolem ozbrojených sil je připravovat se k obraně ČR a bránit ji proti vnějšímu napadení. Ozbrojené síly ČR plní též úkoly, které vyplývají z mezinárodních smluvních závazků ČR o společné obraně proti napadení. Ozbrojené síly se podílejí na činnostech mezinárodních organizací ve prospěch míru účastí na mírových operacích, záchranných humanitárních akcích.

AJ – armed forces of the Czech Republic

FJ – forces (*f, pl*) militaires de la République tchèque/forces armées de la République tchèque

Ozbrojený bezpečnostní sbor

obecné pojmy

Ozbrojený bezpečnostní sbor plní obecné a speciální úkoly bezpečnostního charakteru, které vyplývají z bezpečnostní politiky státu, jako jsou ochrana celospolečenských zájmů a hodnot, ochrana fyzických osob, jejich životů, zdraví, lidské důstojnosti a majetku, právnických osob a jejich majetku.

Jedná se o Policii ČR, Vězeňskou službu ČR a Celní správu ČR.

AJ – armed security forces/corps

FJ – corps (*m*) armé de la sécurité

Pandemie

biologická bezpečnost

Epidemický výskyt onemocnění na území více států (kontinentů).

AJ – pandemics

FJ – (*f*) pandémie

Panzootie

veterinární bezpečnost

Epizootie, resp. epizootický proces, který dosáhne nejvyššího stupeň intenzity rozšířením na velkém území (několik států, kontinent).

AJ – panzootics

FJ – (*f*) panzootie

Partnerství pro mír

mezinárodní spolupráce

Program NATO, jehož cílem je zvýšit stabilitu a bezpečnost v Evropě. Zaměřuje se na spolupráci související s obranou, pomáhá zvyšovat stabilitu, snižovat ohrožení míru a budovat posílené bezpečnostní vztahy založené na praktické spolupráci a závazku dodržování demokratických zásad. Je založen na dvoustranném vztahu mezi Aliancí a každým jedním členem Partnerství pro mír.

AJ – Partnership for Peace (PfP)

FJ – Partenariat (*m*) pour la paix (PPP)

Pásmo dozoru

veterinární bezpečnost

Zpravidla území o poloměru 10 km kolem ohniska nákazy zvířat.

AJ – protection zone in relation to animal disease

FJ – zone (*f*) de protection en relation de maladie des animaux

Personál organizací civilní obrany v ozbrojeném konfliktu

krizové řízení

Personál organizací civilní obrany jsou osoby určené stranou v konfliktu výhradně k plnění humanitárních úkolů civilní obrany, včetně personálu určeného příslušnými orgány této strany výhradně k řízení těchto organizací.

AJ – staff of civil defense organizations in armed conflict

FJ – (*m*) personnel des organismes de protection (*f*) civile dans les conflits armés

Plán

obecné pojmy

Předem stanovený soubor úkonů a postupů v určité činnosti, která má být prováděna, zajišťující dosažení vytyčeného cíle.

AJ – plan

FJ – (m) plan

— dílčí plán obrany

plánování obrany státu

Dílčí plán obrany je plánovací dokument, který popisuje činnost ministerstev, dalších ústředních správních úřadů, České národní banky a krajských úřadů při zajišťování obrany České republiky, v závislosti na oblasti působnosti a na úkolech jim stanovených v Plánu obrany České republiky a zvláštním právním předpisem.

— evakuační plán

ochrana obyvatelstva

Soubor opatření k zabezpečení přemístění osob, zvířat, předmětů, kulturní hodnoty, technického zařízení příp. strojů a materiálu k zachování nutné výroby a nebezpečných látek z míst zasažených nebo ohrožených mimořádnou událostí vyžadující vyhlášení třetího nebo zvláštního stupně poplachu.

AJ – evacuation plan

FJ – plan (m) d' évacuation (f)

— havarijní plán

radiační ochrana, jaderná bezpečnost

Soubor plánovaných opatření k likvidaci radiační nehody nebo radiační havárie a k omezení jejich následků, který se zpracovává pro

a) prostory jaderného zařízení nebo pracoviště, kde se vykonávají radiační činnosti (*vnitřní havarijní plán*),

AJ – insite emergency plan

FJ – (m) plan d'urgence interne

b) přepravu jaderných materiálů nebo zdrojů ionizujícího záření (*havarijní plán*),

AJ – emergency plan

FJ - plan d'urgence

c) oblast v okolí jaderného zařízení nebo pracoviště, kde se nachází zdroj ionizujícího záření, v níž se na základě výsledků rozborů možných následků radiační havárie uplatňují požadavky z hlediska havarijního plánování, která se nazývá zóna havarijního plánování (*vnější havarijní plán*).

AJ – offsite emergency plan

FJ – (m) plan d'urgence hors site

krizové řízení, integrovaný záchranný systém

Dokument, v němž jsou uvedeny popisy činností a opatření prováděných při vzniku závažné havárie vedoucí ke zmírnění jejích dopadů.

a) uvnitř objektu nebo u zařízení – *vnitřní havarijní plán*

AJ – internal emergency plan

FJ – plan (m) d' accident interne

b) v okolí objektu nebo zařízení – *vnější havarijní plán*.

AJ – external emergency plan

FJ – plan (m) d' accident externe

— havarijní plán kraje

integrovaný záchranný systém, krizové řízení

Soubor plánovaných opatření k provádění záchranných a likvidačních prací a dalších opatření na území kraje.

AJ – regional emergency plan

FJ – plan (m) d' accident de la région

— **krizový plán**

krizové řízení

Krizový plán je základním plánovacím dokumentem obsahujícím souhrn krizových opatření a postupů k řešení krizových situací. Jeho účelem je vytvořit podmínky pro zajištění připravenosti na krizové situace a jejich řešení pro orgány krizového řízení a další dotčené subjekty. Krizový plán zpracovávají ministerstva a jiné ústřední správní úřady, a orgány územní samosprávy, jimž zákon ukládá povinnost zpracovávat krizový plán.

AJ – contingency plan, response plan, crisis plan

FJ – plan (*m*) de crise

— **plán hospodářské mobilizace**

hospodářská opatření pro krizové stavy

Samostatná součást krizové dokumentace zpracovaná ústředním správním úřadem (objednatel mobilizační dodávky), do jehož působnosti patří řízení ozbrojených sil a ozbrojených bezpečnostních sborů, v systému hospodářské mobilizace. Obsahuje přehled mobilizačních dodávek a jejich dodavatelů a je určen pro využití za stavu ohrožení státu a válečného stavu.

AJ – economic mobilization plan

FJ – plan (*m*) de la mobilisation économique

— **plán kontinuity činností**

krizové řízení

Dokumentovaný soubor postupů a informací, který je vytvořen sestaven a udržován v pohotovosti pro užití při mimořádné události/krizové situaci za účelem umožnění organizaci uskutečňovat své kritické činnosti na přijatelné, předem stanovené úrovni.

AJ – business continuity plan

FJ – (*m*) plan de continuité d'activité

— **plán krizové připravenosti**

krizové řízení

Plán krizové připravenosti slouží určeným subjektům (právníkům a podnikajícím fyzickým osobám, orgánům veřejné správy a školským zařízením) k zabezpečení vlastního fungování za krizových situací a k zabezpečení plnění úkolů vyplývajících z krizového plánu kraje / ORP.

AJ – crisis preparedness plan

FJ – plan (*m*) de préparation des risques

— **plán nezbytných dodávek**

hospodářská opatření pro krizové stavy

Samostatná část krizového plánu zpracovaná správním úřadem v systému nouzového hospodářství. Obsahuje seznam požadovaných nezbytných dodávek, seznam nezajištěných nezbytných dodávek a přehled jejich dodavatelů.

AJ – necessary (indispensable) delivery plan (schedule)

FJ – plan (*m*) des livraisons (*f, pl*) indispensables

— **plán obrany**

plánování obrany státu

Základní plánovací dokument pro řízení a organizaci zajišťování obrany státu.

AJ – defence plan

FJ – plan (*m*) de défense

— **plán opatření hospodářské mobilizace**

hospodářská opatření pro krizové stavy

Samostatná část plánu krizové připravenosti zpracovaná dodavatelem mobilizační dodávky v systému hospodářské mobilizace. Obsahuje organizační, materiální a jiné zajištění mobilizační dodávky; vybrané údaje tohoto plánu předává dodavatel mobilizační dodávky objednateli mobilizační dodávky, odborně příslušnému ústřednímu správnímu úřadu, Správě státních hmotných rezerv a územně příslušnému krajskému úřadu. Předané údaje je povinen aktualizovat

a) v době, kdy není vyhlášen žádný z krizových stavů, nejpozději do 30 dnů ode dne, kdy nastala jejich změna,

b) v době po vyhlášení krizových stavů neprodleně.

AJ – plan of economic mobilization measures

FJ – plan (*m*) de mesures (*f, pl*) de la mobilisation économique

— **plán vytváření a udržování státních hmotných rezerv k zajištění bezpečnosti ČR**

hospodářská opatření pro krizové stavy

Racionalizovaná a podle důležitosti uspořádaná sestava požadavků ústředních správních úřadů na vytvoření věcných zdrojů potřebných k zabezpečení nezbytných a mobilizačních dodávek, které nelze zajistit běžným způsobem. Plán zpracovává Správa státních hmotných rezerv.

AJ – plan of civil resources provision for the security of the Czech Republic

FJ – plan (*m*) des ressources (*f, pl*) civiles pour la sécurité de la République tchèque

— **pohotovostní plán Státní veterinární správy ČR**

veterinární bezpečnost

Dokument vypracovaný pro případ výskytu nebezpečných nákaz vyjmenovaných v zákoně o veterinární péči, jakož i pro případ vzniku mimořádné situace.

AJ – Contingency Plan of the SVA CR

FJ – plan (*m*) d'urgence de la SVA CR

— **poplachový plán IZS kraje**

integrováný záchranný systém

Dokument vydaný formou nařízení kraje pro povolávání pomoci vybraných sil a prostředků složek IZS a při strategické koordinaci záchranných a likvidačních prací na úrovni kraje.

AJ – regional alert plan of the integrated rescue system (IRS)

FJ – plan (*m*) d'alerte de Système intégré de secours de la région

— **povodňový plán**

vodní hospodářství, environmentální bezpečnost

Dokumenty, jež obsahují způsob zajištění včasných a spolehlivých informací o vývoji povodně, možnosti ovlivnění odtokového režimu, organizaci a přípravu zabezpečovacích prací; obsahují způsob zajištění včasné aktivizace povodňových orgánů, zabezpečení hlásné a hlídkové služby a ochrany objektů, přípravy a organizace záchranných prací a zajištění povodní narušených základních funkcí v objektech a v území a stanovené směrodatné limity stupňů povodňové aktivity.

AJ – flood plan

FJ – plan (*m*) d'inondation

- **požární evakuační plán**

integrováný záchranný systém

Požární evakuační plán upravuje postup při evakuaci osob, zvířat a materiálu z objektů zasažených nebo ohrožených požárem. Požární evakuační plán obsahuje:

a) určení osoby, která bude organizovat evakuaci, a místo, ze kterého bude evakuace řízena,

b) určení osob a prostředků, s jejichž pomocí bude evakuace prováděna,

c) určení cest a způsobu evakuace, místa, kde se evakuované osoby, popřípadě zvířata budou soustřeďovat, a určení zaměstnance, který provede kontrolu počtu evakuovaných osob,

d) způsob zajištění první pomoci postiženým osobám,

e) určení místa, na kterém se bude soustřeďovat evakuovaný materiál, a určení způsobu jeho střežení,

f) grafické znázornění směru únikových cest v jednotlivých podlažích.

Požární evakuační plán se zpracovává pro objekty a prostory, ve kterých jsou složité podmínky pro zásah nebo kde se provozují činnosti s vysokým požárním nebezpečím a v případě, že tak stanoví dokumentace požární ochrany zpracovaná na základě stanovení podmínek požární bezpečnosti, i pro další provozované činnosti se zvýšeným požárním nebezpečím.

AJ - Fire Evacuation Plan

FJ - le plan d'évacuation (*f*) d'incendie (*m*)

— požární poplachový plán kraje

krizové řízení

Dokument stanovující zásady součinnosti jednotek požární ochrany (JPO) a dalších subjektů (speciální služby, speciální pohotovostní služby, právnické a podnikající fyzické osoby) při operačním řízení k hašení požárů a dalším záchranným a likvidačním pracem a při poskytování pomoci mezi kraji a mezinárodní pomoci. Vychází z aktuálního stavu z plošného pokrytí JPO na území kraje a předurčenosti některých JPO ke speciální činnosti.

AJ – regional fire alarm plan

FJ – plan (m) de la région d'alarme incendie

— typový plán

krizové řízení

Dokument, kterým ústřední správní úřad podle své působnosti stanoví pro jednotlivé druhy krizových situací doporučené typové postupy, zásady a opatření pro jejich řešení. Operativní část krizového plánu pak obsahuje rozpracování typových plánů na postupy pro řešení konkrétních druhů hrozících krizových situací identifikovaných v analýze ohrožení.

AJ – model action plan

FJ – plan (m) standardisé

— ústřední poplachový plán IZS

integrováný záchranný systém

Dokument schválený ministrem vnitra pro povolávání vybraných sil a prostředků složek IZS při ústřední koordinaci záchranných a likvidačních prací.

AJ – central alert plan of the integrated rescue system

FJ – plan (m) d'alerte central de Système intégré de secours

Plánovaná pomoc na vyžádání

integrováný záchranný systém

Předem písemně dohodnutý způsob poskytnutí pomoci ostatními složkami integrovaného záchranného systému obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností, krajskému úřadu, Ministerstvu vnitra nebo základním složkám integrovaného záchranného systému při provádění záchranných a likvidačních prací.

AJ – planned aid to be granted on request

FJ – l'assistance (f) planifiée sur demande

Plánování věcných zdrojů

hospodářská opatření pro krizové stavy

Činnost správních úřadů při přípravě hospodářských opatření pro krizové stavy, směřující k zajištění nezbytných dodávek v systémech nouzového hospodářství a hospodářské mobilizace podle potřeb vyplývajících z krizových plánů a spočívající v efektivním využití existujících zdrojů z civilního sektoru v okruhu své působnosti.

AJ – civilian resources planning

FJ – planification (f) des ressources civiles

Plánování evakuace

krizové řízení

Evakuací se zabezpečuje přemístění osob, zvířat, předmětů kulturní hodnoty, technického zařízení, případně strojů a materiálu k zachování nutné výroby a nebezpečných látek z míst ohrožených mimořádnou událostí. Evakuace se provádí z míst ohrožených mimořádnou událostí do míst, která zajišťují pro evakuované obyvatelstvo náhradní ubytování a stravování, pro zvířata ustájení a pro věci uskladnění. Evakuace se vztahuje na všechny osoby v místech ohrožených mimořádnou událostí s výjimkou osob, které se budou podílet na záchranných pracích, na řízení evakuace nebo budou vykonávat jinou neodkladnou činnost; přednostně se plánuje pro následující skupiny obyvatelstva:

- a) děti do 15 let,
- b) pacienty ve zdravotnických zařízeních,
- c) osoby umístěné v sociálních zařízeních,
- d) osoby zdravotně postižené,
- e) doprovod osob uvedených v písmenech a) až d).

AJ - evacuation planning

FJ - planification (f) d'évacuation (f)

Plánování obrany státu

plánování obrany státu

Soubor plánovaných opatření, vzájemně se ovlivňujících, k zajištění svrchovanosti, územní celistvosti, principů demokracie a právního státu, ochrany života obyvatel a jejich majetku před vnějším napadením a ke splnění všech požadavků na zajišťování obrany státu, zabezpečení mezinárodních smluvních závazků o společné obraně, včetně podílu ozbrojených sil na činnostech mezinárodních organizací ve prospěch míru, účasti na mírových operacích a podílu záchranných prací a při plnění humanitárních úkolů.

AJ – state defence planning

FJ – (f) planification de la défense d'état

Poddodavatel mobilizační dodávky

hospodářská opatření pro krizové stavy

Dodavatel výrobku nebo služby, kterou je podmíněna kompletace předmětu mobilizační dodávky. Materiální a finanční požadavky poddodavatele mobilizační dodávky související s plněním dodávky výrobku nebo služby jsou uplatňovány cestou dodavatele finální mobilizační dodávky u odběratele mobilizační dodávky.

AJ – subcontractor of a mobilization delivery

FJ – fournisseur (m) de chaine de la fourniture de mobilisation

Podzemní objekty podléhající dozoru státní báňské správy

ochrana obyvatelstva

Za podzemní objekty se považují podzemní prostory vytvořené ražením včetně jejich přístupových částí, jedná-li se o:

- a) tunely a štoly metra,
- b) ostatní tunely a štoly, pokud jejich délka přesahuje 50 m,
- c) kolektory včetně jejich hloubených částí a spojovacích šachet,
- d) jiné prostory o objemu větším než 1000 m³ zpřístupněné veřejnosti nebo využívané k podnikatelské činnosti,
- e) stavby pro účely ochrany obyvatelstva,
- f) kanalizační stoky o světlem průřezu větším než 2 m², pokud jejich délka přesahuje 50 m,
- g) odvodňovací a vodovodní štoly o světlem průřezu větším než 2 m², pokud jejich délka přesahuje 50 m,
- h) bývalá stará nebo opuštěná důlní díla následně zpřístupněná veřejnosti nebo využívaná k podnikatelské činnosti.

Za podzemní objekty se nepovažují podzemní objekty, které podléhají technickobezpečnostnímu dozoru a dálniční, silniční a železniční tunely, s výjimkou tunelů a štol metra.

AJ – underground object under supervision of State mining administration

FJ – (f) construction souterraine sous la supervision de l'administration minière de l'État

Podzemní vody

vodní hospodářství

Vody přirozeně se vyskytující pod zemským povrchem v pásmu nasycení v přímém styku s horninami; za podzemní vody se považují též vody protékající drenážními systémy a vody ve studních.

AJ – groundwater

FJ – eaux (*f, pl*) souterraines

Pohotovostní plán Státní veterinární správy ČR → plán

Pohotovostní zásoby

hospodářská opatření pro krizové stavy

Vybrané základní materiály a výrobky určené k zajištění nezbytných dodávek pro podporu obyvatelstva, činnosti havarijních služeb a hasičských záchranných sborů po vyhlášení krizových stavů, v systému nouzového hospodářství, které nelze zajistit obvyklým způsobem. Vytvářejí se na základě požadavků vyplývajících z krizových plánů ústředních správních úřadů.

AJ – emergency reserves

FJ – réserves (*f, pl*) d'urgence

Policejní pracovní skupina k terorismu

mezinárodní spolupráce

Organizace sdružující odborníky na oblast boje proti terorismu ze zemí EU, Norska a Švýcarska, která není institucionálně nijak spojena se strukturami EU.

AJ – Police working group on terrorism (PWGT)

FJ – Groupe (*f*) de travail de police sur le terrorisme

Policie ČR – organizace

obecné pojmy

Policii tvoří útvary, jimiž jsou

- a) Policejní prezidium České republiky v čele s policejním prezidentem,
- b) útvary policie s celostátní působností,
- c) krajská ředitelství policie,
- d) útvary zřízené v rámci krajského ředitelství.

AJ - Police of the Czech Republic

FJ – Police de la République Tchèque

Politika vnitřní bezpečnosti a veřejného pořádku

obecné pojmy

Soubor cílů, úkolů a prostředků směřujících k všestrannému zabezpečení preventivní a represivní činnosti v oblasti kriminality, úsilí zaručit individuální svobody a práva občanů a ochranu demokratického ústavního zřízení. Formuluje doktrinární principy, zásady, metody a systém bezpečnostní policejní činnosti, jakož i součinnost s ostatními orgány činnými v trestním řízení v ČR s analogickými složkami sousedních států a mezinárodními organizacemi (Interpol, Europol).

AJ – Internal security and public order policy

FJ – politique (*f*) de l'ordre public et la sécurité intérieure

Položka hmotných rezerv

hospodářská opatření pro krizové stavy

Jednotlivý materiál, zařazený do hmotných rezerv na základě požadavku vyplývajícího z krizového plánu odborně příslušného ústředního správního úřadu, s výjimkou nouzových zásob ropy, jejichž výše je dána příslušným zákonem. Zařazení položky do seznamu položek hmotných rezerv schvaluje vláda ČR na návrh Správy státních hmotných rezerv s přihlédnutím k technickým a ekonomickým hlediskům.

AJ – item of material reserves

FJ – article des réserves (*f, pl*) matérielles

Pomoc v oblasti civilní ochrany

ochrana obyvatelstva

Pomoc v oblasti civilní ochrany označuje týmy, odborníky nebo jednotky civilní ochrany s jejich zařízením a dále materiál nebo zásoby pro pomoc nutnou ke zmírnění okamžitých následků mimořádné události.

AJ - Assistance in the field of civil protection

FJ – l'assistance (*f*) dans le domaine de la protection civile

Popis rizika

management rizik

Strukturované formulování rizika, které se skládá zpravidla ze čtyř částí, tj. zdrojů, událostí, příčin a následků.

AJ – risk description

FJ - (*f*) description du risque

Pořizování hmotných rezerv

hospodářská opatření pro krizové stavy

Zabezpečení (nákup, převod, atd.) jednotlivých položek hmotných rezerv v rámci vládou ČR schválených minimálních limitů a orientačních cílových stavů.

AJ – provision / aquisition of material reserves

FJ – aquisition (*f*) des réserves matérielles

Poskytování a přijímání humanitní pomoci

krizové řízení

Humanitární pomoc lze poskytovat a přijímat k uspokojování základních životních potřeb obyvatelstva a k obnově území postižených mimořádnou událostí formou věcných nebo finančních prostředků, služeb nebo speciálních prací. Humanitární pomoc je poskytována bezplatně orgány státní správy a orgány územních samosprávných celků, právníckými osobami, podnikajícími fyzickými osobami, nevládními organizacemi, neziskovými organizacemi a sdruženími občanů, skupinami osob a jednotlivci na základě výzev nebo z vlastní iniciativy formou nabídek.

AJ – provision and receipt of humanitarian aid

FJ - donner et recevoir de l'aide (*f*) humanitaire

Posuzování rizik

management rizik

Celkový proces identifikace rizik, analýzy rizik a hodnocení rizik.

AJ – risk assessment

FJ – (*f*) évaluation des risques

Poškozování životního prostředí

environmentální bezpečnost

Poškozování životního prostředí je zhoršování jeho stavu znečištěváním nebo jinou lidskou činností nad míru stanovenou zvláštními předpisy.

AJ – environmental damage

FJ – les atteintes (*f, pl*) à l'environnement

- posouzení rizik závažné havárie

Posouzení rizik závažné havárie provádí provozovatel objektu zařazeného do skupiny A nebo do skupiny B pro účely zpracování bezpečnostního programu nebo bezpečnostní zprávy. Posouzení rizik závažné havárie obsahuje:

- a) identifikaci zdrojů rizik,
- b) analýzu rizik,
- c) hodnocení rizik.

Posouzení rizik závažné havárie se provádí pro:

- a) všechny fáze životního cyklu objektu od zpracování projektové dokumentace až po likvidaci,
- b) běžné i mimořádné provozní podmínky včetně možného selhání lidského faktoru nebo možného vnějšího ohrožení.

V rámci posouzení rizik závažné havárie se provádí:

a) identifikace zdrojů rizik a výběr zdrojů rizik pro podrobnou analýzu rizik za účelem zjištění, jakou měrou jednotlivé zdroje rizika přispívají k celkovému riziku analyzovaného objektu,

b) analýza rizik, která zahrnuje:

1. určení možných scénářů událostí a jejich příčin, které mohou vyústit v závažnou havárii,
2. odhad následků scénářů závažných havárií na životy a zdraví lidí a zvířat, životní prostředí a majetek,
3. odhad roční frekvence scénářů závažných havárií a
4. stanovení míry rizik scénářů závažných havárií, které vychází z výsledků provedených stanovení následků a frekvencí scénářů,

c) hodnocení rizik, které obsahuje hodnocení přijatelnosti rizik závažných havárií na základě kritéria skupinového rizika.

AJ - risk analysis of a major accident

FJ – (*m*) analyse des risques d'accident majeur

Povodeň

vodní hospodářství

Povodeň je přechodné výrazné zvýšení hladiny vodních toků nebo jiných povrchových vod, při kterém voda již zaplavuje území mimo koryto vodního toku. Přechodné výrazné stoupnutí vodní hladiny konkrétního vodního toku, při kterém se voda z koryta vylévá, způsobuje následné zaplavení bezprostředního i blízkého okolí vodního toku, ohrožuje životy a majetek, devastuje životní prostředí a působí značné materiální škody. Povodeň je i stav, kdy voda může způsobit škody tím, že z určitého území nemůže dočasně přirozeným způsobem odtékat nebo její odtok je nedostatečný, případně dochází k zaplavení území při soustředěném odtoku srážkových vod. Povodeň může být způsobena přírodními jevy, zejména táním, dešťovými srážkami či chodem ledů (přirozená povodeň), nebo jinými vlivy, zejména poruchou vodního díla, která může vést až k jeho havárii (protržení) nebo nouzovým řešením kritické situace na vodním díle (zvláštní povodeň). Povodňové stupně aktivity: I. stupeň – stav bdělosti, II. stupeň – stav pohotovosti, III. stupeň – stav ohrožení.

AJ – flood

FJ – inondation (*f*)

Povodí

vodní hospodářství

Území, ze kterého veškerý povrchový odtok odtéká sítí vodních toků a případně i jezer do moře v jediném vyústění, ústí nebo deltě vodního toku. Povodí je ohraničeno rozvodnicí, kterou je myšlená hranice geomorfologického rozhraní mezi sousedními povodími. Plocha povodí zahrnuje také plochy povrchových vodních útvarů v povodí.

AJ – basin

FJ – bassin (*m*)

Povrchové vody

vodní hospodářství

Vody přirozeně se vyskytující na zemském povrchu; tento charakter neztrácejí, protékajíli přechodně zakrytými úseky, přirozenými dutinami pod zemským povrchem nebo v nadzemních vedeních.

AJ – surface water

FJ – eaux superficielles

Požadavek na vytvoření pohotovostních zásob

hospodářská opatření pro krizové stavy

Požadavek věcně příslušného ústředního úřadu uplatněný u Správy státních hmotných rezerv na vytvoření pohotovostních zásob nebo uhrazení nákladů na uchování výrobních schopností na základě analýzy předpokládaného dopadu krizové situace na území České republiky

AJ – Request for purchasing of emergency stocks

FJ - (*f*) demande pour l' acquisition des réserves d'urgence

Požadavek na přípravu

hospodářská opatření pro krizové stavy

Požadavek objednatele mobilizační dodávky uplatněný u Správy státních hmotných rezerv k zajištění přípravy mobilizační dodávky u finálního dodavatele mobilizační dodávky nebo jeho poddodavatele prostřednictvím zabezpečení položky státních hmotných rezerv, vybudováním infrastruktury, uhrazením uchování výrobních schopností a přidělením finančních prostředků.

AJ – Request for preparing of the mobilization supplies

FJ– *(f)* exigence pour la préparation

Požární poplachové směrnice

integrovaný záchranný systém

Požární poplachové směrnice vymezují činnosti zaměstnanců, popřípadě dalších osob při vzniku požáru. Požární poplachové směrnice obsahují

- a) postup osoby, která upozoruje požár, způsob a místo ohlášení požáru,
- b) způsob vyhlášení požárního poplachu pro zaměstnance, popřípadě jednotku hasičského záchranného sboru podniku nebo jednotku sboru dobrovolných hasičů podniku,
- c) postup osob při vyhlášení požárního poplachu (evakuace, pomoc při zdolávání požáru),
- d) telefonní číslo ohlašovny požárů,
- e) telefonní čísla tísňového volání,
- f) telefonní čísla pohotovostních a havarijních služeb dodavatelů elektrické energie, plynu a vody.

AJ - fire alarm directive

FJ - réglementation *(f)* l'alarme *(f)* incendie

Pracoviště krizového řízení

krizové řízení

Pracoviště (pracovník, organizační celek) pověřené statutárním orgánem koordinací krizového řízení, zajištěním připravenosti na řešení úkolů za krizových stavů a jejich plnění.

AJ – crisis/emergency management bureau

FJ – bureau *(m)* de gestion de crise

Pracovní povinnost

krizové řízení

Povinnost fyzických osob vykonávat po nezbytně nutnou dobu určené práce, které jsou nutné pro řešení krizové situace a které jsou tyto osoby povinny konat v místě určeném orgánem krizového řízení, a podle potřeb pro řešení krizové situace i nad rámec pracovní doby stanovené v pracovněprávních předpisech.

AJ – work obligation

FJ – obligation *(f)* à travailler

Pracovní skupina Rady EU pro civilní ochranu (PROCIV)

mezinárodní spolupráce

Cílem této pracovní skupiny je zlepšení úrovně civilní ochrany na národní, evropské a mezinárodní úrovni. Jednotlivé členské země Evropské unie střídavě předsedají této pracovní skupině. Funkční období předsednictví trvá šest měsíců a členské státy jej vykonávají na základě principu rovnosti a rotace.

AJ – Working Party on Civil Protection (PROCIV)

FJ – Groupe Protection Civile (PROCIV)

Pracovní výpomoc

krizové řízení, plánování obrany státu

Povinnost fyzických osob vykonávat jednorázové a mimořádné úkoly nezbytné pro řešení krizové situace, které jsou povinny konat v místě určeném orgánem krizového řízení, a podle potřeb pro řešení krizové situace i nad rámec pracovní doby stanovené v pracovněprávních předpisech.

AJ – temporary help

FJ – aide *(f)* à l'emploi

Pravděpodobnost

management rizik

Míra možnosti výskytu události vyjádřená v intervalu (0;1); 0 je nemožnost a 1 je absolutní jistota a nesouvisí s rizikem.

AJ – probability

FJ – (*f*) probabilité

Právo na sebeobranu

obecné pojmy

Přirozené právo každého státu použít ozbrojené síly na individuální nebo kolektivní sebeobranu proti ozbrojenému útoku

AJ – right to selfdefence

FJ – droit (*m*) à la riposte légitime

Prevence

obecné pojmy

Soubor opatření, jejichž cílem je předcházení mimořádným událostem a krizovým situacím popř. předcházení škodlivým činnostem. Opatření jsou pasivní [technická (např. výstavba různých ochranných systémů), organizační a výchova obyvatel] a aktivní (výstavba systémů, které snižují vznik mimořádné situace apod.).

AJ – prevention

FJ – prévention (*f*)

Preventivně výchovná činnost

ochrana obyvatelstva

souhrn organizačních, technických a provozních opatření a činností zaměřených na výchovu obyvatelstva s cílem předcházet vzniku mimořádných událostí a v případě jejich vzniku dosáhnout zmírnění nežádoucích dopadů mimořádné události na zdraví, životy, majetek či životní prostředí odpovídajícím chováním obyvatelstva.

AJ - preventive and educational activities

FJ – (*f, pl*) activités de prévention et d'éducation

Preventivní opatření

obecné pojmy

Preventivním opatřením se rozumí opatření přijaté v důsledku události, jednání nebo opomenutí vedoucího k bezprostřední hrozbě ekologické újmy, jehož cílem je předejít takové újmě nebo ji minimalizovat.

AJ - preventive measures

FJ – les mesures (*f, p*) préventives

Preventivní práce

integrovaný záchranný systém

Činnosti a opatření materiálního, plánovacího, organizačního a vzdělávacího charakteru, které mají za účel předejít možnosti vzniku mimořádné události, snížit pravděpodobnost jejího vzniku nebo snížit škodlivé působení mimořádné události po jejím případném vzniku.

AJ – preventive work

FJ – travaux (*m, pl*) préventifs

Preventivní požární hlídka

integrovaný záchranný systém

Právnícké osoby a podnikající fyzické osoby zřizují preventivní požární hlídky:

- a) v prostorách s nejméně třemi zaměstnanci, ve kterých provozují činnosti se zvýšeným požárním nebezpečím nebo s vysokým požárním nebezpečím,
- b) v případech, kdy tak stanoví nařízení kraje nebo obecně závazná vyhláška obce. Úkolem preventivní požární hlídky je dohlížet na dodržování předpisů o požární ochraně a v případě vzniku požáru provést nutná opatření k záchraně ohrožených osob, přivolat jednotku požární ochrany a zúčastnit se likvidace požáru.

AJ - preventive fire guard

FJ - préventive garde (*f*) d'incendie

Proces managementu/řízení rizik

management rizika

Systematické uplatňování manažerských politik, postupů a zavedené praxe u činností sdělování, konzultování, určování kontextu a zjišťování, analyzování, hodnocení, ošetřování, monitorování a přezkoumávání rizik.

AJ – risk management process

FJ – (*f*) processus de gestion des risques

Prostředky improvizované ochrany

ochrana obyvatelstva

Prostředky improvizované ochrany jsou jednoduché pomůcky, které si občané připravují svépomocí a které omezeným způsobem nahrazují prostředky individuální ochrany.

AJ – improvised protective equipment

FJ – (*m, pl*) moyens de protection improvisés

Prostředky individuální ochrany

ochrana obyvatelstva

Prostředky k ochraně jednotlivce, sloužící k ochraně očí, dýchacích cest i celého povrchu těla před působením nebezpečných chemických, biologických látek a ionizujícího záření. Jedná se o ochranné masky, dětské ochranné vaky, dětské ochranné kazajky, ochranné oděvy a ochranné filtry pro ochranu dýchacích cest a povrchu těla.

AJ – individual protective equipment

FJ – (*m, pl*) moyens de protection individuels

Protiepidemická opatření

biologická bezpečnost

Cílená opatření k předcházení vzniku nebo potlačení již vzniklých nákaz. Mají charakter preventivní nebo represivní a jsou zaměřena buď na eliminaci zdroje nákazy, přerušení cest přenosu nebo zvýšení specifické i nespecifické imunity vnímavých jedinců.

AJ – epidemiological measures

FJ – (*f, pl*) mesures épidémiologiques

Protiteroristická činnost

terrorismus

Činnost zahrnující použití pasivních prostředků i aktivní nasazení silových prostředků proti terorismu.

AJ – counterterrorism activity

FJ – (*f*) activités de la lutte contre le terrorisme

Protiteroristický koordinátor EU

mezinárodní spolupráce, terorismus

Funkce zřízená v Sekretariátu Rady EU v souvislosti s přijetím Deklarace Rady EU proti terorismu ve dnech 25.–26. 3. 2004. Jeho úkolem je identifikovat slabiny jednotlivých členských zemí EU a Unie jako celku v oblasti boje proti terorismu a předkládat návrhy pro jejich překlenování.

AJ – EU CounterTerrorism Coordinator

FJ – (*m*) coordinateur de la lutte contre le Terrorisme de l'Union Européenne

Protiteroristický výbor OSN

mezinárodní spolupráce, terorismus

Výbor Rady bezpečnosti OSN ustavený po útocích na USA z 11. září 2001 resolucí Rady bezpečnosti č. 1373 z 28. září 2001. Jeho posláním je prevence terorismu ve všech jeho formách a monitorování schopnosti členských států OSN v oblasti boje proti terorismu.

AJ – CounterTerrorism Committee (CTC) (of the United Nations)

FJ – Comité du contre-terrorisme (de l'Organisation des Nations Unies)

Provozovatel zdroje znečišťování ovzduší

environmentální bezpečnost

Právnícká nebo fyzická osoba, která stacionární zdroj skutečně provozuje; není-li taková osoba známa nebo neexistuje, považuje se za provozovatele vlastník stacionárního zdroje.

AJ – air pollution source operator

FJ – (m) opérateur de la source de pollution de l'atmosphère

Předcházení konfliktům

plánování obrany státu

je mírová operace využívající vzájemně se doplňujících diplomatických, civilních a v případě nutnosti i vojenských prostředků pro sledování a odhalování příčin konfliktu a pro přijetí včasných opatření k předejití vzniku, stupňování nebo obnovení nepřátelství.

AJ- conflict prevention

FJ- (f) prevention des conflits

Přenos původce nákazy

biologická bezpečnost

Jakýkoliv způsob, kterým je přenášeno infekční agens ze zdroje nákazy na vnímavého hostitele. V přenosu se uplatňují v zásadě následné mechanismy:

ingescence – požití infekčního agens v kontaminované vodě, mléce a v jiných potravinách, *inhalace* – vdechnutí infekčního agens, *inokulace* – proniknutí infekčního agens sliznicí nebo kůží vnímavého jedince. Dochází k němu zejména při použití nesterilních jehel a stříkaček. Zvláštním případem inokulace se rozumí přenos infekce prostřednictvím vektoru.

AJ – transmission (spread) of infectious agent

FJ – (m) transmission de l'agent contagieux

Přijímací středisko při evakuaci

krizové řízení

Přijímacím střediskem se rozumí zařízení zřetelně označené nápisem, případně mezinárodně platným rozeznávacím znakem civilní ochrany, které zajišťuje:

- a) příjem evakuovaných osob,
- b) přerozdělení evakuovaných osob do předurčených cílových míst přemístění a míst nouzového ubytování,
- c) první zdravotnickou pomoc a případný odvoz nemocných do vyčleněných zdravotnických zařízení,
- d) informování orgánů o průběhu evakuace,
- e) informování evakuovaných osob, zejména o místě nouzového ubytování a stravování,
- f) informování orgánů veřejné správy, dotčených evakuačními opatřeními, o počtech a potřebách evakuovaných osob.

AJ - reception center during evacuation

FJ – (m) centre d'accueil pendant l'évacuation (f)

Připravenost

obecné pojmy

Připraveností se rozumí stav pohotovosti a schopnosti lidských a materiálních prostředků, dosažený v důsledku předem přijaté akce, umožňující jim zajistit účinnou a rychlou odezvu na mimořádnou událost.

AJ – preparedness

FJ – l'état (m) de préparation

Příprava mobilizační dodávky

hospodářská opatření pro krizové stavy

Souhrn činností vykonávaných dodavatelem mobilizační dodávky při zajišťování organizačních, materiálních, personálních a jiných opatření v systému hospodářské mobilizace k zabezpečení mobilizační dodávky, realizovaných v období od uzavření smlouvy o mobilizační dodávce do zahájení jejího plnění po vyhlášení stavu ohrožení státu a válečného stavu.

AJ – preparation of mobilization delivery

FJ – préparation (*f*) des fournitures de mobilisation

Příprava občanů k obraně státu

plánování obrany státu

Dobrovolná činnost, pokud zákon nestanoví jinak. Zahrnuje zejména zdravotnickou přípravu, přípravu k ochraně obyvatelstva, zájmovou činnost s technickým a sportovním zaměřením, přípravu obyvatelstva k sebeobraně a vzájemné pomoci a další činnosti spojené s branností.

AJ - preparation of the population for national defence

FJ – préparation (*f*) des citoyens pour la défense nationale

Příprava státu k obraně

plánování obrany státu

Souhrn opatření a činnosti k vytvoření podmínek pro obranu státu před vnějším vojenským ohrožením a k zabezpečení mezinárodních závazků.

AJ – defence preparations of the state

FJ – préparations (*f*) de l'État à la défense (préparation défensive (de défense))

Psychosociální krizová pomoc

krizové řízení

Emoční, praktická a duchovní pomoc, která sytí psychosociální potřeby lidí, vzniklé v souvislosti s mimořádnou událostí. Jejím základním východiskem je, že reagování lidí při mimořádné události a po ní je normální reakcí člověka na nenormální situaci. Opírá se o přirozené zvládací mechanismy člověka a komunitní podporu. Vychází z psychologických poznatků, které integruje s poznatky sociální práce, krizového řízení a dalších disciplín.

AJ- psycho-social help/support/care/assistance

FJ- (*f*) aide psycho-sociale

Psychosociální krizové potřeby

krizové řízení

Specifické potřeby, které u lidí vznikají v souvislosti s mimořádnou událostí nebo krizovou situací. Tyto potřeby jsou rozmanité a mají různé trvání v čase. Platí, že nejprve musí být naplněny základní fyziologické potřeby a potřeba bezpečí, aby bylo možné naplňovat i potřeby další, jako je potřeba blízkosti a akceptace, potřeba úcty a potřeba transcendence (přesahu). V urgentní fázi po mimořádné události jde o ošetření zranění, tišení, evakuaci do bezpečí, zajištění pitné vody, léků a osobní hygieny, dodávání základních informací, zajištění spojení a komunikace s rodinami, dále ochrana zasažených osob před novináři a přihlížejícími apod. Další potřeby vznikají později a jsou spojeny s dalšími fázemi vyrovnávání se s událostí (např. potřeby informací ohledně příčin nehody, právních nároků, pohřbu, truchlení, vzpomínkových pietních rituálů, zapojení se do svépomocných aktivit, hledání smyslu apod.). Některé psychosociální potřeby jsou individuální, jiné mají komunitní povahu.

AJ- psychosocial needs

FJ- (*f*) besoins psychosociaux

Půjčka státních hmotných rezerv

hospodářská opatření pro krizové stavy

Přenechání, zpravidla úplatné, dohodnutého množství položky hmotných rezerv, na sjednanou dobu.

AJ – loan of state material reserves

FJ – prêt (*m*) des réserves matérielles d'état

Původce nákazy

biologická bezpečnost

Jakýkoliv organismus, který je schopen vyvolat nákazu člověka nebo zvířete. Patří sem mikroorganismy (viry, rickettsie, bakterie, houby, protozoa), dále helminti (červi) a členovci.

AJ – infectious agent

FJ – (m) agent contagieux

Původce odpadů

environmentální bezpečnost

Právní osoba, při jejíž činnosti vznikají odpady, nebo fyzická osoba oprávněná k podnikání, při jejíž podnikatelské činnosti vznikají odpady. Pro komunální odpady vznikající na území obce, které mají původ v činnosti fyzických osob, na něž se nevztahují povinnosti původce, se za původce odpadů považuje obec. Obec se stává původcem

komunálních odpadů v okamžiku, kdy fyzická osoba odpady odloží na místě k tomu určeném; obec se současně stane vlastníkem těchto odpadů.

AJ – waste producer

FJ – producteur (m) du déchet

Rada bezpečnosti Organizace spojených národů

mezinárodní spolupráce

Orgán OSN, který má patnáct členů (států), z nichž pět je stálých a deset je voleno Valným shromážděním na období dvou let, a disponuje specifickými kompetencemi. Na tomto orgánu leží hlavní odpovědnost za udržení míru a bezpečnosti a má proto rozhodovací pravomoc. Jako taková může vyzvat zúčastněné strany k tomu, aby akceptovaly provizorní opatření, která považuje za nezbytná, a může dále členským státům uložit provést opatření bez použití ozbrojených sil nebo rozhodnout o vojenské akci k udržení či znovunastolení mezinárodního míru a bezpečnosti.

AJ – United Nations Security Council

FJ – Conseil de sécurité de l'ONU

Rada euroatlantického partnerství

mezinárodní spolupráce

Multilaterální fórum umožňující pravidelné konzultace a spolupráci mezi všemi členskými zeměmi NATO a dalšími účastnickými státy. Aktivity Rady pro euroatlantické partnerství se řídí dvouletým Plánem činnosti, který se zaměřuje na spolupráci v oblasti velké škály politických otázek vztahujících se k bezpečnosti. Ty se mohou týkat obzvláště problémů regionálních, kontroly zbrojení, mezinárodního terorismu, šíření zbraní hromadného ničení, udržování míru, ekonomických otázek v rámci obrany, pohotovostního civilního plánování, příprav na možné katastrofy, vědy a životního prostředí.

AJ – EuroAtlantic Partnership Council (EAPC)

FJ – (m) Conseil de partenariat euroatlantique

Radiační havárie

radiační ochrana

Radiační nehoda, jejíž následky vyžadují naléhavá opatření na ochranu obyvatelstva a životního prostředí.

AJ – radiation accident

FJ – (m) accident d'irradiation

Radiační mimořádná situace

radiační ochrana

Situace, která následuje po radiační havárii nebo po takové radiační nehodě nebo po takovém zjištění zvýšené úrovně radioaktivity nebo ozáření, které vyžadují naléhavá opatření na ochranu fyzických osob.

AJ – radiological emergency

FJ – (f) situation d'urgence radiologique

Radiační nehoda

radiační ochrana

Událost, která má za následek nepřipustné uvolnění radioaktivních látek nebo ionizujícího záření nebo nepřipustné ozáření fyzických osob.

AJ – radiation incident

FJ – (m) incident radiologique

Radiační ochrana

radiační ochrana

Systém technických a organizačních opatření k omezení ozáření fyzických osob a k ochraně životního prostředí.

AJ – radiation protection

FJ – (f) protection contre les radiations

Radioaktivní látka

radiační ochrana

Jakákoliv látka, která obsahuje jeden nebo více radionuklidů a jejíž aktivita nebo hmotnostní aktivita je z hledisek radiační ochrany nezanedbatelná.

AJ – radioactive substance

FJ – (f) substance radioactive

Radioaktivní odpad

jaderná bezpečnost

Látky, předměty nebo zařízení, které obsahují radionuklidy nebo jsou jimi kontaminované, pro něž se nepředpokládá další využití.

AJ – radioactive waste

FJ – (m, pl) déchets radioactifs

Radionuklid

jaderná bezpečnost

Druh atomů, které mají stejný počet protonů, stejný počet neutronů, stejný energetický stav a které podléhají samovolné změně ve složení nebo stavu atomových jader.

AJ – radionuclide

FJ – (m) radionuclide

Radionuklidový zářič

radiační ochrana

Zdroj ionizujícího záření obsahující radioaktivní látky, kde součet podílů aktivit radionuklidů a zprošťovacích úrovní aktivit pro tyto radionuklidy je větší než 1 a současně součet podílů hmotnostních aktivit radionuklidů a zprošťovacích úrovní hmotnostních aktivit pro tyto radionuklidy je větší než 1.

AJ – radionuclide source

FJ – (f) source de radionucléide

— otevřený

Radionuklidový zářič, který není uzavřeným radionuklidovým zářičem.

AJ – unsealed radionuclide source

FJ - (f) source de radionucléide non scellée

— uzavřený

Radionuklidový zářič, jehož úprava, například zapouzdrněním nebo ochranným překryvem, zabezpečuje zkouškami ověřenou těsnost a vylučuje tak, za předvídatelných podmínek použití a opotřebování, únik radionuklidů ze zářiče.

AJ – sealed radionuclide source

FJ - (f) source de radionucléide scellée

Ranění a nemocní v ozbrojeném konfliktu

ochrana obyvatelstva

Ranění a nemocní jsou vojenské nebo civilní osoby, které pro zranění, nemoc nebo jiné fyzické nebo duševní poruchy nebo neschopnost potřebují lékařskou pomoc nebo péči a které se zdržují jakékoliv nepřátelské činnosti. Tyto pojmy se také vztahují na rodičky, novorozeňata a jiné osoby, které by mohly potřebovat okamžitou lékařskou pomoc nebo péči, jako choré osoby nebo těhotné ženy, a které se zdržují jakékoliv nepřátelské činnosti.

AJ – wounded and sick in armed conflict

FJ - les blessés (*m, pl*) et malades (*m, p*) dans les conflits (*m, p*) armés

Referenční úroveň

obecné pojmy

Indikátor nebo kritérium, kdy je překročena tolerovatelná hranice jistého parametru, v souvislosti s krizovým managementem především stav, kdy je nezbytné implementovat opatření k redukci rizika.

radiační ochrana

Ukazatel nebo kritérium, při jehož překročení nebo nesplnění se provádí opatření v radiační ochraně.

AJ – reference level

FJ – (*m*) niveau de référence

management rizik

Hodnoty parametrů, podle nichž se hodnotí závažnost rizika.

Poznámka:

- 1) referenční hodnoty rizik jsou založeny na cílech organizace a vnějším a vnitřním kontextu;
- 2) referenční hodnoty rizik mohou být odvozeny z norem, zákonů, politik a dalších požadavků.

AJ – reference level

FJ – (*m*) niveau de référence

Referenční úroveň rizika

management rizik

Hodnoty parametrů, podle nichž se hodnotí závažnost rizika.

AJ – risk reference level

FJ – (*m*) niveau de référence de risque

Regionální ozbrojený konflikt

plánování obrany státu

Střetnutí několika států nebo skupin států (koalic) – např. vojenské, jehož cílem může být snaha vyřešit rozpory mezi jeho účastníky ovládnutím území jednoho ze států nebo regionu se zapojením větší části zdrojů státu (koalice) pro jeho dosažení. Podle možností soupeřících stran může mít rozhodný a dlouhodobý charakter. Ukončen může být návratem do mírového stavu nebo za určitých podmínek může přerůst v globální konflikt. Srovnej: *globální ozbrojený konflikt*.

AJ – regional armed conflict

FJ – conflit (*m*) régional

Registr rizik

management rizika

Seznam informací o identifikovaných rizicích.

AJ – risk register

FJ – (*m*) registre des risques

Regulační opatření

hospodářská opatření pro krizové stavy

Opatření, která slouží ke snížení spotřeby nedostatkových surovin, výrobků a energií nebo usměrnění spotřeby těchto komodit v souladu s krizovými plány v případech, kdy krizová situace nabývá rozsahu, že běžné ekonomické nástroje nejsou při zajišťování nezbytných dodávek dostatečně účinné.

AJ – regulatory measures

FJ – mesures (*f, pl*) de régulation (*f*)

Ripple efekt

krizové řízení

Sociální jev popisovaný v teorii krizové komunikace, kdy původní hrozba nebo riziko působí na své okolí tak, že v něm způsobí změny, jejichž dopady se objeví v jiném čase a na jiném místě (tento „efekt vlnění“ je analogií vlnění, které vznikne na vodní hladině po vhození kamene a které může mít pozdější fyzikální vliv na vzdálenější předměty).

AJ- ripple effect

FJ- (*m*) effet d'entraînement

Riziko

obecné pojmy

Možnost, že s určitou pravděpodobností vznikne událost, kterou považujeme z bezpečnostního hlediska za nežádoucí. Riziko je vždy odvoditelné a odvozené z konkrétní hrozby. Míru rizika, tedy pravděpodobnost škodlivých následků vyplývajících z hrozby a ze zranitelnosti zájmu, je možno posoudit na základě analýzy rizik, která vychází i z posouzení naší připravenosti hrozbám čelit. Riziko také představuje účinek nejistoty na dosažení cílů nebo pravděpodobnost výskytu nežádoucí události s nežádoucími následky.

Poznámky:

- 1) Účinkem se rozumí odchylka od očekávaného stavu (kladná a/nebo záporná);
- 2) Cíle mohou mít různá hlediska (finanční, zdravotní a bezpečnostní, environmentální) a mohou být uplatňovány na různých úrovních, jako je strategická úroveň, na úrovni celé organizace, projektu, produktu a procesu;
- 3) Rizika jsou často charakterizována odkazem na potencionální události a následky nebo na jejich kombinaci, riziko se často také vyjadřuje jako kombinace následků událostí (včetně změn okolností) a s ní související možností výskytu.

AJ – risk

FJ – risque (*m*)

Ropná bezpečnost

hospodářská opatření pro krizové stavy

Souhrn zásad, opatření a způsobů vytváření, udržování a použití nouzových strategických zásob ropy a ropných produktů, určených pro zmírnění nebo překonání stavů nouze vzniklých z jejich nedostatku a připravených postupů a opatření pro řešení takových stavů nouze.

AJ – oil emergency preparedness (oil security)

FJ – (*f*) préparation pour les crises pétrolières

Scénář – v systému prevence závažných havárií

obecné pojmy

Scénářem se v systému prevence závažných havárií rozumí variantní popis rozvoje závažné havárie, popis rozvoje příčinných a následných na sebe navazujících a vedle sebe i poslopně probíhajících událostí, a to buď spontánně probíhajících anebo probíhajících jako činnosti lidí, které mají za účel zvládnout průběh závažné havárie.

AJ - accident scenario

FJ - script de l'accident (*m*)

Scénář expozice chemických látek a směsí

průmyslová bezpečnost

reprezentuje soubor podmínek, včetně provozních podmínek a opatření k řízení rizik, které popisují, jak je látka vyráběna nebo používána během svého životního cyklu a jak výrobce nebo dovozce kontroluje nebo doporučuje následnému uživateli kontrolovat expozici člověka a životního prostředí. Tyto scénáře expozice mohou zahrnovat jeden konkrétní proces nebo jedno konkrétní použití anebo více procesů či použití

AJ- scenario of exposure to chemical substances and mixtures

FJ- (m) scénario d'exposition à des substances et mixtures chimiques

Severoatlantická rada → Organizace Severoatlantické smlouvy

Shromažďování odpadů

environmentální bezpečnost

Krátkodobé soustředování odpadů do shromažďovacích prostředků v místě jejich vzniku před dalším nakládáním s odpady.

AJ – waste collection (waste gathering)

FJ – collecte (f) des déchets

Schengenská dohoda

azylová a migrační politika, mezinárodní spolupráce

Dohoda mezi vládami států Hospodářské unie Beneluxu, Spolkové republiky Německo a Francouzské republiky o postupném odstraňování kontrol na společných hranicích (podepsaná v Schengenu v Lucemburském velkovévodství dne 14. června 1985).

AJ – Schengen Agreement

FJ – (m) accord de Schengen

Schengenská prováděcí úmluva

azylová a migrační politika, mezinárodní spolupráce

Úmluva k provedení dohody podepsané dne 14. června 1985 mezi vládami států Hospodářské unie Beneluxu, Spolkové republiky Německo a Francouzské republiky o postupném odstraňování kontrol na společných hranicích (podepsaná dne 19. června 1990 v Schengenu).

AJ – Convention Implementing the Schengen Agreement

FJ – Convention d'application de l'Accord de Schengen

Schengenský informační systém druhé generace

azylová a migrační politika, mezinárodní spolupráce

Schengenský informační systém je zřízen a společně udržován smluvními stranami Schengenské prováděcí úmluvy. Je tvořen vnitrostátní součástí každé ze smluvních stran a technickou podpůrnou jednotkou. Schengenský informační systém pomocí automatizovaného vyhledávacího postupu zajišťuje orgánům, které smluvní strany určily, přístup k záznamům o osobách a věcech při provádění hraničních kontrol a ověřování a jiných policejních a celních kontrol ve vnitrozemí v souladu s vnitrostátními právními předpisy, a pro kategorie záznamů podle článku 96 Schengenské prováděcí úmluvy zajišťuje přístup k těmto záznamům pro účely řízení a udělování víz, vydávání povolení k pobytu a řízení s cizinci při uplatňování této úmluvy v oblasti pohybu osob.

AJ – Schengen Information System (SIS)

FJ – Système d'information Schengen (SIS)

Skladování radioaktivních odpadů a vyhořelého jaderného paliva

radiační ochrana, jaderná bezpečnost

Časově omezené umístění radioaktivních odpadů nebo vyhořelého, případně ozářeného jaderného paliva do určených prostorů, objektů nebo zařízení.

AJ – radioactive waste and spent fuel storage

FJ – (m) déchets radioactif et de stockage du combustible irradié

Skoronehoda

obecné pojmy

Představuje mezní stav, který jen shodou příznivých okolností neskončil nehodou. Nicméně je vysoce nepravděpodobné, že konstelace podmínek a okolností bude pro příště rovněž stejně příznivá. Záznamy o "skoronehodách" jsou významné z aspektu prevence.

Poznámky: Příčinou těchto stavů nemusí být porušení bezpečnostních předpisů, ale mohou nastat případy, kdy je obtížné těmto stavům předcházet. Je však nutné takové stavy vyhodnocovat a informovat o nich ostatní spolupracovníky. Pro zaměstnavatele je důležité poskytnout možnost všem zaměstnancům provádět záznamy o "skoronehodách" a anonymně je zaslat k vyhodnocení bezpečnostnímu technikovi.

AJ – near hit

FJ – (m) quasi coup

Skupina pro civilní ochranu (NATO) → Organizace Severoatlantické smlouvy

Skupina pro průmyslové zdroje a komunikační služby (NATO) → Organizace Severoatlantické smlouvy

Sledované pásmo

radiační ochrana

Prostory, které podléhají soustavnému dohledu pro účely radiační ochrany.

AJ – supervised area

FJ – (f) zone surveillée

Směrná hodnota

radiační ochrana

Ukazatel nebo kritérium pro posouzení úrovně radiační ochrany, které se použije v případě, kdy nejsou dostupné podrobné údaje o vykonávané činnosti vedoucí k ozáření nebo o prováděném zásahu, které by umožňovaly zhodnotit optimalizaci radiační ochrany pro jednotlivý případ.

AJ – guidance level

FJ- (m) niveau d'orientation

Snížení rizika katastrof

management rizik

Je systematickým úsilím analyzovat a řídit kauzální faktory katastrof, včetně snížení vystavení se rizikům, zmírnění zranitelnosti osob a majetku, rozumné nakládání s životním prostředím a zlepšení připravenosti čelit nepříznivým událostem.

AJ- disaster risk reduction

FJ- (f) réduction des risques de catastrophe

Sociální amplifikace rizika

krizové řízení

Rozšíření a zesílení informace v sociálních interakcích, které probíhá automaticky a může být i řízeno. Zmíněný koncept vychází z předpokladu, že jakákoliv člověkem získaná data a informace, např. skrze technickou analýzu rizik jsou silně ovlivněna zkušenostmi, kulturním zázemím nebo charakterovými rysy osoby, která se s těmito informacemi setkává. Informace získané vědeckými metodami nejsou proto v kontextu další interakce neutrální, ale budou vždy re-interpretována konečným příjemcem na základě jeho zkušeností a znalostí.

AJ- social amplification of risk

FJ- (f) amplification sociale du risque

Společná skupina pro zdraví, zemědělství a potraviny → Organizace Severoatlantické smlouvy

Společný komunikační a informační systém pro mimořádné události

mezinárodní spolupráce

Společný komunikační a informační systém pro případy mimořádných událostí (CECIS – Common Emergency Communication and Information System) je jedním z prvků mechanismu civilní ochrany Unie. Cílem CECIS je umožnit komunikaci a sdílet informace mezi Střediskem pro koordinaci odezvy na mimořádné události (Emergency response coordination centre, ERCC) a operačními kontaktními místy členských států.

AJ - CECIS – Common Emergency Communication and Information System

FJ – (m) système commun de communication et d'information d'urgence

Správní úřad (v oblasti krizového řízení)

krizové řízení

Správními úřady podílejícími se na krizovém řízení a plánování ve smyslu zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů jsou: ústřední správní úřad, krajský úřad, obecní úřad s rozšířenou působností a příslušný orgán obce, které hasičský záchranný sbor kraje podle zvláštního právního předpisu uložil povinnost rozpracovat vybrané úkoly krizového plánu kraje, a správní úřad, podřízený ústřednímu správnímu úřadu, který má působnost v rámci určeného územního obvodu.

AJ – administrative authority

FJ – autorités (*f, pl*) administratives

Stálá pracovní skupina krizového štábu kraje a obce s rozšířenou působností

plánování obrany státu

Skupina vykonávající podpůrnou činnost, která je nezbytná pro chod krizového štábu kraje nebo obce. Členy stálé pracovní skupiny jsou:

a) tajemník krizového štábu,

b) pracovníci krajského úřadu nebo obecního úřadu obce s rozšířenou působností,

c) zástupci základních složek integrovaného záchranného systému a odborníci s ohledem na druh řešené mimořádné události nebo krizové situace.

AJ - standing working group of the crisis staff

FJ – (m) groupe de travail permanent de la cellule de crise

STANAG – standardizační dohoda NATO

mezinárodní spolupráce

Normativní dokument, zaznamenávající dohodu mezi několika nebo mezi všemi členskými státy NATO, ke které přistoupil oprávněný orgán na národní úrovni, aby zavedl standard jako celek nebo jen jeho část, a to s výhradami nebo bez výhrad. STANAG z angl. „Standard Agreement -standardizační dohoda”.

AJ – NATO Standardization Agreement

FJ – (m) accord de normalisation OTAN – STANAG

Standardizace

plánování obrany státu

Tvorba a zavádění koncepcí, doktrín, postupů a modelů k dosažení a udržení slučitelnosti, zaměnitelnosti a shodnosti, které jsou nezbytné k dosažení požadované úrovně interoperability nebo pro optimalizaci využívání zdrojů, a to v oblastech operační, výzbrojně technické a administrativní.

AJ – standardization, příbuzné výrazy: commonality; compatibility; interchangeability; interoperability

FJ – (*f*) normalisation

Státní hmotné rezervy

hospodářská opatření pro krizové stavy

Státem vytvořené zásoby důležitých surovin, materiálů, polotovarů a výrobků určených pro zajištění obranyschopnosti a obrany státu, ochranu životně důležitých hospodářských zájmů státu, zajišťování nezbytných dodávek v systému nouzového hospodářství a hospodářské mobilizace, humanitární pomoc a pro odstraňování následků krizových situací. Člení se na hmotné rezervy, mobilizační rezervy, pohotovostní zásoby a zásoby pro humanitární pomoc.

AJ – state material reserves

FJ – réserves (*f, pl*) matérielles d'État

Státní svrchovanost

obecné pojmy

Nezávislost státní moci na jakékoli jiné moci. Stát je navenek i uvnitř omezen pouze svrchovaností (suverenitou) jiných států, obecným mezinárodním právem a svobodně převzatými mezinárodními závazky.

AJ – national sovereignty

FJ – souveraineté (*f*) nationale

Stav kybernetického nebezpečí

kybernetická bezpečnost

Stav, ve kterém je ve velkém rozsahu ohrožena bezpečnost informací v informačních systémech nebo bezpečnost a integrita služeb nebo sítí elektronických komunikací, a tím by mohlo dojít k porušení nebo by došlo k ohrožení zájmu České republiky ve smyslu zákona upravujícího ochranu utajovaných informací.

AJ - state of cyber danger

FJ – (*m*) état de danger cyber

Stav nebezpečí

krizové řízení

Bezodkladné opatření, které se může vyhlásit, jsou-li ohroženy životy, zdraví, majetek, životní prostředí, pokud nedosahuje intenzita ohrožení značného rozsahu a není možné odvrátit ohrožení běžnou činností správních úřadů, orgánů krajů a obcí, složek integrovaného záchranného systému nebo subjektů kritické infrastruktury. Stav nebezpečí může být vyhlášen hejtmanem kraje, v Praze primátorem hl. m. Prahy. Stav nebezpečí lze vyhlásit na dobu nejvýše 30 dnů. Tato doba může být prodloužena jen se souhlasem vlády.

AJ – state of danger

FJ – état (*m*) de danger (*m*)

Stav nouze v elektrizační soustavě

průmyslová bezpečnost

Je omezení nebo přerušování dodávek elektřiny na celém území ČR nebo její části v důsledku:

- a) živelných událostí,
- b) opatření státních orgánů za nouzového stavu, stavu ohrožení státu nebo válečného stavu,
- c) havárií na zařízeních pro výrobu, přenos a distribuci elektřiny,
- d) smogové situace podle zvláštních předpisů,
- e) teroristického činu,
- f) ohrožení celistvosti elektrizační soustavy, její bezpečnosti, spolehlivosti provozu a jeli ohrožena fyzická bezpečnost nebo ochrana osob.

Stav nouze pro celé území státu vyhláší provozovatel přenosové soustavy (právník osoba, která je držitelem licence na přenos elektřiny) v hromadných sdělovacích prostředcích a prostřednictvím prostředků dispečerského řízení.

Stav nouze na určité části území státu vyhláší v regionálních sdělovacích prostředcích a prostřednictvím prostředků dispečerského řízení příslušní provozovatelé distribučních soustav (fyzická nebo právník osoba, která je držitelem licence na distribuci elektřiny).

AJ – Emergency state in the electricity industry

FJ – situation (*f*) d'urgence dans les unités de production d'énergie électrique

Stav nouze v plynárenství

průmyslová bezpečnost

Omezení nebo přerušování dodávek plynu na celém území ČR nebo její části v důsledku:

- a) živelných událostí,
- b) opatření státních orgánů za nouzového stavu, stavu ohrožení státu nebo válečného stavu,
- c) havárií na zařízeních pro výrobu, přepravu, distribuci a uskladňování plynu,
- d) dlouhodobého nedostatku zdrojů plynu,
- e) teroristického činu,
- f) ohrožení celistvosti plynárenské soustavy, její bezpečnosti a spolehlivosti.

Stav nouze pro celé území státu vyhláší provozovatel přenosové soustavy (právník osoba, která je držitelem licence na přenos plynu) v hromadných sdělovacích prostředcích a prostřednictvím prostředků dispečerského řízení. Stav nouze na určité části území státu vyhláší v regionálních sdělovacích prostředcích a prostřednictvím prostředků dispečerského řízení příslušní provozovatelé distribučních soustav (fyzická nebo právník osoba, která je držitelem licence na distribuci plynu).

AJ – emergency state in the gas sector

FJ – situation (*f*) d'urgence dans les industries du gas

Stav nouze v teplárenství

průmyslová bezpečnost

Je omezení nebo přerušování dodávek tepelné energie na celém území státu nebo jeho části v důsledku:

- a) živelní události,
- b) opatření státních orgánů za nouzového stavu, stavu ohrožení státu nebo válečného stavu,
- c) havárií na výrobních či rozvodných zařízeních,
- d) dlouhodobého nedostatku základních zdrojů, kterými jsou paliva, elektřina, voda,
- e) smogové situace podle zvláštních předpisů,
- f) teroristického činu.

Stav nouze a jeho ukončení pro celé území státu vyhláší Ministerstvo průmyslu a obchodu, pro jeho část správní úřad, vykonávající státní správu v dotčeném území prostřednictvím sdělovacích prostředků nebo jiným účinným způsobem.

AJ – Emergency state in the heat production industry

FJ – situation (*f*) d'urgence dans les unités de production d'énergie thermique

Stav ohrožení státu

krizové řízení, plánování obrany státu

Stav ohrožení státu může na návrh vlády vyhlásit Parlament, jeli bezprostředně ohrožena svrchovanost státu nebo územní celistvost státu anebo jeho demokratické základy. K přijetí usnesení o vyhlášení stavu ohrožení státu je třeba souhlasu nadpoloviční většiny všech poslanců a souhlasu nadpoloviční většiny všech senátorů.

AJ – state of peril to the country/state of threat to the state

FJ – (*m*) état de menace pour l'état/ état de péril pour le pays

Stav ropné nouze

hospodářská opatření pro krizové stavy

Stav vyhlášený nařízením Vlády ČR v důsledku nedostatku ropy a ropných produktů v případech, kdy průměrný měsíční dovoz ropy a ropných produktů do ČR je natolik snížen oproti průměrnému měsíčnímu dovozu v předcházejícím kalendářním roce nebo lze důvodně očekávat takové jeho snížení, že nepříznivé následky z toho plynoucí nelze odstranit bez přijetí regulačních opatření jejich spotřeby a výdeje nouzových zásob.

AJ – oil emergency

FJ – crise (*f*) pétrolière

Strategické zájmy ČR

obecné pojmy

Naplnování strategických zájmů slouží k ochraně životních zájmů. Zároveň slouží k zajištění společenského rozvoje a prosperity ČR. K jejich prosazování jsou voleny přístupy a prostředky přiměřené situaci. Strategické zájmy ČR jsou zejména: bezpečnost a stabilita – především v euroatlantickém prostoru, zachování globální stabilizační role a zvýšení efektivity OSN, pevná transatlantická vazba v rámci NATO a budování strategického partnerství mezi NATO a EU, komplementární rozvíjení obranných schopností NATO a EU, rozvíjení role OBSE v oblasti prevence ozbrojených konfliktů, stabilizace a demokratizace, potírání mezinárodního terorismu, snižování rizika šíření zbraní hromadného ničení a jejich nosičů, eliminace organizovaného zločinu a nelegální migrace, snížení rizika napadení území ČR zbraněmi hromadného ničení – pomocí raket či jiných prostředků, podpora regionální spolupráce, zajištění ekonomické bezpečnosti ČR prostřednictvím posilování globální ekonomické stability, diverzifikací zdrojů strategických surovin, výrobků, služeb, zdrojů a forem kapitálových toků a ochrany strategických infrastruktur, posilování konkurenceschopnosti domácího průmyslu

a zajištění adekvátní úrovně strategických rezerv a podpora šíření svobody a demokracie a principů právního státu.

AJ – strategic interests of the Czech Republic

FJ – intérêts (*m, pl*) stratégiques de la République tchèque

Strategické zájmy státu

obecné pojmy

Zájmy státu vyjadřující orientaci obrany a ochrany pro zabezpečení životních zájmů státu. Prostředky k prosazování strategických zájmů státu jsou: vlastní obranné síly, bezproblémové vztahy k sousedním státům, angažovanost k zachování míru zejména v Evropě, plnění mezinárodních smluvních závazků o společné obraně, účast v mírových operacích, úsilí o přijetí do bezpečnostních struktur na základě splnění potřebných podmínek politické, vojenské, ekonomické a právní kompatibility. Strategickým zájmem státu je jeho svrchovanost, územní celistvost, ekonomické zájmy a zachování jeho základních funkcí.

AJ – strategic interests of the state

FJ – intérêts (*m, pl*) stratégiques de l'État (*m*)

Strategické zásoby

hospodářská opatření pro krizové stavy

Část hmotných rezerv, která představuje zásoby životně důležitých surovin, materiálů, výrobků a potravinových položek pro materiální zajištění obranyschopnosti a obrany státu, pro odstraňování následků krizových situací a pro ochranu životně důležitých hospodářských zájmů státu.

AJ – strategic reserves

FJ – réserves (*f, pl*) stratégiques

Středisko pro koordinaci odezvy na mimořádné události (ERCC)

mezinárodní spolupráce

Středisko umožňuje operativně koordinovat a komunikovat poptávanou a nabízející pomoc při mimořádných událostech velkého rozsahu a zároveň řeší logistiku této pomoci. Mezi další úkoly patří monitoring a informování států zapojených do Mechanismu civilní ochrany Unie ohledně aktuálních mimořádných událostí v rámci i mimo EU. Navazuje na původní monitorovací a informační středisko (MIC) s tím, že bylo personálně, technicky i finančně posíleno, aby zajišťovalo nepřetržitou provozní kapacitu 24 hodin denně, 7 dní v týdnu.

AJ – Emergency Response Coordination Centre (ERCC)

FJ – Centre de coordination de la réaction d'urgence

Stupně poplachu IZS

integrováný záchranný systém

Určení počtu sil a prostředků pro záchranné a likvidační práce v závislosti na rozsahu a druhu mimořádné události a úrovni koordinace složek při společném zásahu. V rámci integrovaného záchranného systému se vyhláší čtyři stupně poplachu. Čtvrtý stupeň, který je označen jako zvláštní, je stupněm nejvyšším.

První stupeň poplachu je vyhlášen v případě, že:

- a) mimořádná událost ohrožuje jednotlivé osoby, jednotlivý objekt nebo jeho část, s výjimkou objektu, kde jsou složité podmínky pro zásah, jednotlivé dopravní prostředky osobní nebo nákladní dopravy nebo plochy území do 500 m², nebo
- b) záchranné a likvidační práce provádí základní složky, které není nutno při společném zásahu nepřetržitě koordinovat.

Druhý stupeň poplachu je vyhlášen v případě, že:

- a) mimořádná událost ohrožuje nejvýše 100 osob, více jak jeden objekt se složitými podmínkami pro zásah, jednotlivé prostředky hromadné dopravy osob, cenný chov zvířat nebo plochy území do 10 000 m²,
- b) záchranné a likvidační práce provádí základní a ostatní složky z kraje, kde mimořádná událost probíhá, nebo
- c) je nutné nepřetržitě koordinovat složky velitelem zásahu při společném zásahu.

Třetí stupeň poplachu je vyhlášen v případě, že:

- a) mimořádná událost ohrožuje více jak 100 a nejvýše 1000 osob, část obce nebo areálu podniku, soupravy železniční přepravy, několik chovů hospodářských zvířat, plochy území do 1 km², povodí řek, produktovody, jde o hromadnou havárii v silniční dopravě nebo o havárii v letecké dopravě, nebo
- b) záchranné a likvidační práce provádí základní a ostatní složky nebo se využívají síly a prostředky z jiných krajů, nebo
- c) je nutné složky při společném zásahu v místě zásahu koordinovat velitelem zásahu za pomoci štábu velitele zásahu a místo zásahu rozdělit na sektory a úseky.

Zvláštní stupeň poplachu je vyhlášen v případě, že:

- a) mimořádná událost ohrožuje více jak 1000 osob, celé obce nebo plochy území nad 1 km²,
- b) záchranné a likvidační práce provádí základní a ostatní složky včetně využití sil a prostředků z jiných krajů, popřípadě je nutno použít pomoc ze zákona nebo zahraniční pomoc,
- c) je nutné složky při společném zásahu v místě zásahu koordinovat velitelem zásahu za pomoci štábu velitele zásahu a místo zásahu rozdělit na sektory a úseky, nebo
- d) společný zásah složek vyžaduje koordinaci na strategické úrovni (starostou obce s rozšířenou působností, hejtnem kraje a v Praze primátorem hl. m. Prahy nebo Ministerstvem vnitra).

AJ - stages of alarm of Integrated Rescue system

FJ – phases (f) d'alarme du Système intégré de secours

Stupně povodňové aktivity

vodní hospodářství

Míra povodňového nebezpečí vázaná na směrodatné limity, jimiž jsou zpravidla vodní stavy nebo průtoky v hlásných profilech na vodních tocích, popřípadě na mezní nebo kritické hodnoty jiného jevu uvedené v příslušném povodňovém plánu. Rozsah operativních opatření prováděných pro ochranu před konkrétní povodní se řídí nebezpečím nebo vývojem povodňové situace, která se vyjadřuje třemi stupni povodňové aktivity, kterými jsou:

a) první stupeň (stav bdělosti)

- nastává při nebezpečí přirozené povodně a zaniká, pominou-li příčiny takového nebezpečí; tento stav nastává rovněž vydáním výstražné informace předpovědní povodňové služby; vyžaduje věnovat zvýšenou pozornost vodnímu toku nebo jinému zdroji povodňového nebezpečí, zahajuje činnost hlásná a hlídková služba; na vodních dílech nastává tento stav při dosažení mezních hodnot sledovaných jevů a skutečností z hlediska bezpečnosti díla nebo při zjištění mimořádných okolností, jež by mohly vést ke vzniku zvláštní povodně,

b) druhý stupeň (stav pohotovosti)

- se vyhláší, když nebezpečí přirozené povodně přerůstá v povodeň, ale nedochází k větším rozlivům a škodám mimo koryto; vyhláší se také při překročení mezních hodnot sledovaných jevů a skutečností na vodním díle z hlediska jeho bezpečnosti; aktivizují se povodňové orgány a další účastníci ochrany před povodněmi, uvádějí se do pohotovosti prostředky na zabezpečovací práce, provádějí se opatření ke zmírnění průběhu povodně podle povodňového plánu,

c) třetí stupeň (stav ohrožení)

se vyhláší při bezprostředním nebezpečí nebo vzniku škod většího rozsahu, ohrožení životů a majetku v záplavovém území; vyhláší se také při dosažení kritických hodnot sledovaných jevů a skutečností na vodním díle z hlediska jeho bezpečnosti současně se zahájením nouzových opatření; provádějí se povodňové zabezpečovací práce podle povodňových plánů a podle potřeby záchranné práce nebo evakuace.

Druhý a třetí stupeň povodňové aktivity vyhláší a odvolávají ve svém územním obvodu povodňové orgány. Podkladem je dosažení nebo předpověď dosažení směrodatného limitu hladin nebo průtoků stanovených v povodňových plánech, zpráva předpovědní nebo hlásné povodňové služby, doporučení správce vodního toku, oznámení vlastníka vodního díla, případně další skutečnosti charakterizující míru povodňového nebezpečí. O vyhlášení a odvolání povodňové aktivity je povodňový orgán povinen informovat subjekty uvedené v povodňovém plánu a vyšší povodňový orgán.

Směrodatné limity vodních stavů pro vyhlášení stupňů povodňové aktivity jsou obsaženy v povodňových plánech a jsou závazné pro povodňové plány nižších stupňů.

AJ - levels of flood activity

FJ - les degrés (m, p) d'activité d'inondation

Stupně požárního poplachu

integrovaný záchranný systém

Součástí poplachových plánů IZS kraje předurčující potřebu sil a prostředků pro hašení požárů a záchranné práce v závislosti na druhu a rozsahu mimořádné události (MU) a na úrovni koordinace ostatních složek při společném zásahu. Jsou rozlišovány čtyři stupně požárního poplachu, kterými jsou:

a) první stupeň – předpokládá se nasazení maximálně 4 jednotek PO,

b) druhý stupeň – předpokládá se nasazení maximálně 10 jednotek PO a v rámci IZS je nezbytná součinnost zástupců jednotlivých složek, jejichž činnost koordinuje velitel zásahu jednotky PO,

c) třetí stupeň – předpokládá se nasazení maximálně 15 jednotek PO a v rámci IZS je nezbytný vysoký stupeň součinnosti, vzniká štáb velitele zásahu ze zástupců jednotlivých složek,

d) zvláštní stupeň – předpokládá se nasazení minimálně 15 jednotek PO v součinnosti s Operačním a informačním střediskem generálního ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, počet a druh jednotek PO bude k zásahu povolán daným krajským operačním a informačním střediskem dle aktuální situace a potřeby.

AJ – stages of fire alarm

FJ – (m) étapes d'alarme incendie

Styčný bezpečnostní zaměstnanec

mezinárodní spolupráce

Styčný bezpečnostní zaměstnanec je kontaktním místem a poskytuje za subjekt kritické infrastruktury součinnost pro plnění úkolů podle krizového zákona.

AJ - security liaison officer

FJ – (f) liaison de sécurité

Subjekt hospodářské mobilizace

hospodářská opatření pro krizové stavy

Dodavatel/poddodavatel mobilizační (v odůvodněných případech i nezbytné) dodávky splňující kritéria pro výběr subjektu hospodářské mobilizace a který je na návrh příslušného ústředního správního úřadu jmenován předsedou Správy státních hmotných rezerv subjektem hospodářské mobilizace postupem podle zvláštního právního předpisu. Za subject hospodářské mobilizace se považuje také podnikatel, který se zavázal za stavu ohrožení státu nebo za válečného stavu dodávat výrobky, práce nebo služby nezbytné pro zajištění ozbrojených sil a ozbrojených sborů, a byl jím jmenován.

AJ – economic mobilization subject

FJ – sujet (m) de la mobilisation économique

Subjekt kritické infrastruktury → *kritická infrastruktura*

Systém hospodářské mobilizace → *hospodářská opatření pro krizové stavy*

Systém nouzového hospodářství

hospodářská opatření pro krizové stavy

Součástí hospodářských opatření pro krizové stavy zabezpečující nezbytné dodávky pro uspokojení základních životních potřeb obyvatelstva, pro podporu činnosti záchranných sborů, havarijních služeb, zdravotnické záhranné služby, Policie České republiky a pro podporu výkonu státní správy a to tak, aby tyto dodávky probíhaly způsobem obvyklým pro období mimo krizové stavy.

AJ – emergency economy system

FJ – système (m) de l'économie d'urgence

Systém nouzového zásobování vodou

vodní hospodářství

Souhrn orgánů, materiálních a technických prostředků organizací zajišťujících zásobování vodou a Služby nouzového zásobování vodou, prostředků uložených v zásobách Státních hmotných rezerv a prostředků dalších organizací uvedených v krizovém plánu příslušného správního úřadu a soubor přijatých organizačních opatření pro sladění jejich činnosti při zásobování pitnou vodou v krizové situaci, kdy běžný systém zásobování je částečně nebo zcela nefunkční.

AJ – emergency water supply system

FJ – (m) système d'urgence d'approvisionnement en eau

System priorit a alokace zdrojů

hospodářská opatření pro krizové stavy

Soubor pravidel a opatření doporučených Aliancí pro budování národních systémů k zabezpečení zdrojů pro splnění rozhodujících a naléhavých požadavků obrany a řešení krizových situací tak, aby jednotlivé národní systémy mohly navzájem v maximální míře kooperovat a tím zajišťovat v rámci Aliance co největší efektivitu při plánování a poskytování těchto zdrojů.

AJ – system of priorities and resource allocation

FJ – système (m) des priorités (f, pl) et allocation (f) des ressources

System řízení bezpečnosti

environmentální bezpečnost

Slouží k realizaci politiky prevence závažných havárií provozovatelů objektů, ve kterých je umístěna nebezpečná látka. Při jeho zavádění se berou v úvahu následující elementy:

- a) úměrnost nebezpečím, průmyslovým činnostem, složitosti organizace v závodě a úrovni rizik. Současně by měl obsahovat část obecného systému řízení, která zahrnuje organizační strukturu, povinnosti, běžné způsoby, postupy, procesy a zdroje pro určování a provádění politiky prevence závažných havárií;
- b) systém řízení bezpečnosti řeší otázky z oblastí:
  - organizace a zaměstnanců. Úlohy a povinnosti zaměstnanců zapojených do kontroly hlavních rizik na všech úrovních organizace spolu s opatřeními přijatými s cílem zvýšit informovanost o nutnosti trvalého zlepšování. Stanovení potřeb odborné přípravy odborného personálu a poskytnutí této přípravy. Zapojení zaměstnanců a pracovníků subdodavatelů pracujících v závodě, kteří jsou důležití z hlediska bezpečnosti.
  - Stanovení, hodnocení a monitorování závažných zdrojů rizik.
  - Provozní kontroly spočívající v přijímání a provádění postupů a pokynů pro bezpečný provoz včetně údržby závodu, procesů, vybavení, a poplachového řízení a dočasných odstávek.
  - Řízení změn ve formě přijímání a provádění postupů pro plánování změn stávajících nebo stavbu nových zařízení, procesů nebo skladovacích zařízení.
  - Havarijního plánování, které je založeno na přijímání a provádění postupů ke stanovení předvídatelných mimořádných událostí a k poskytování zvláštní odborné přípravy dotčeným pracovníkům.
  - Sledování plnění programu spočívajícím v přijímání a provádění postupů průběžného hodnocení dodržování cílů stanovených provozovatelovou politikou prevence závažných havárií a systémem řízení
  - bezpečnosti, jakož i mechanismy pro vyšetřování a provedení nápravných opatření v případě, že se tyto cíle nedodrží.
  - Kontroly a hodnocení spočívajícím v přijímání a provádění postupů pravidelného systematického hodnocení politiky prevence závažných havárií a účinnosti a vhodnosti systému řízení bezpečnosti, dále dokumentace hodnocení účinků zavedené politiky a systému řízení bezpečnosti a jeho aktualizace vedením, včetně uvážení a zapracování nezbytných změn určených kontrolou a hodnocením.

AJ- safety management system of operators with hazardous substances and mixtures

FJ- (m) systčme de gestion de la sécurité des opérateurs avec des substances et des mixtures dangereux

Štáb velitele zásahu

integrovaný záchranný systém

Velitel zásahu je při provádění záchranných a likvidačních prací oprávněn zřídit štáb velitele zásahu jako svůj výkonný orgán a určit náčelníka a členy štábu. Členy štábu jsou zejména velitelé a vedoucí složek integrovaného záchranného systému. Členy tohoto štábu mohou být dále fyzické osoby a zástupci právnických osob, se kterými složky integrovaného záchranného systému spolupracují nebo které poskytují osobní nebo věcnou pomoc.

AJ - intervention commander staff

FJ - commandant (m) de l'équipage de l'intervention (f)

Technická ochrana pozemních komunikací a železnic

doprava

Souhrn opatření v míru, za stavu ohrožení státu a za válečného stavu ke zvýšení odolnosti silniční a železniční sítě a k zabezpečení rychlé obnovy silniční a železniční sítě v zájmu obrany ČR s důrazem na zabezpečení hospodářských a vojenských přepravních potřeb na teritoriu ČR.

AJ – technical protection of surface roads and railroads

FJ – (f) protection technique des routes et voies ferrées

Teror

terrorismus

Používání násilí, nebo hrozba násilí obecně, kde absentují politické, náboženské či ideologické cíle a zaměření na konkrétní osoby. Teror je v oblasti terorismu používán jako základní metoda činnosti a prostředek nátlaku.

AJ – terror

FJ – terreur (f)

Terorismus

terrorismus

Organizované použití násilí nebo hrozby násilím, obvykle zaměřené proti nezúčastněným osobám, s cílem vyvolat strach, jehož prostřednictvím mají být splněny politické, náboženské nebo ideologické požadavky jak ve vnitrostátním, tak v mezinárodním měřítku.

AJ – terrorism

FJ – terrorisme (m)

Tísňové volání

integrováný záchranný systém

Tísňovým voláním se rozumí bezplatná volba čísel, která jsou stanovena v číslovacím plánu a uvedena v telefonních seznamech. Čísla tísňového volání slouží k oznámení událostí v případech, kdy je ohrožen život, zdraví, majetek nebo veřejný pořádek.

Čísla tísňového volání jsou stanovena takto:

150 – Hasičský záchranný sbor ČR

155 – Zdravotnická záchranná služba

158 – Policie České republiky

156 – Městská policie

112 – Jednotné evropské číslo tísňového volání

AJ – emergency call

FJ – l'appel d'urgence (m)

Toxiny

biologická bezpečnost

Toxinem se rozumí látka vzniklá z jakýchkoliv organismů včetně mikroorganismů, zvířat nebo rostlin, jakéhokoliv způsobu výroby, přírodní nebo modifikovaná, nebo látka chemicky syntetizovaná, která může způsobit smrt, nemoc nebo jinak ublížit lidem, zvířatům nebo rostlinám. Vysoce rizikovými biologickými agens a toxiny se pak rozumí biologická agens a toxiny, která mají takové vlastnosti nebo schopnosti, že mohou být aplikována jako zbraň, a jejichž seznam je stanoven příslušnou vyhláškou. Rizikovými biologickými agens a toxiny jsou pak biologická agens a toxiny, se kterými je za určitých podmínek možné nakládat a jejichž seznam je stanoven příslušnou vyhláškou.

AJ – toxins

FJ - toxines (f, pl)

Typová činnost složek IZS

integrováný záchranný systém

Doporučující metodická norma o postupu složek IZS při záchranných a likvidačních pracích s ohledem na druh a charakter mimořádné události, na kterou navazují závazné interní předpisy jednotlivých složek IZS.

AJ – model action activity of IRS units

FJ – (f) activité modèle d'action du Système intégré de secours

Uchování výrobních schopností

hospodářská opatření pro krizové stavy

Uchování provozuschopných výrobně technologických zařízení a dokumentace ve vlastnictví dodavatele mobilizační dodávky nebo dodavatele nezbytné dodávky, určených k zahájení nebo rozšíření výroby předmětu mobilizační nebo nezbytné dodávky a pro jinou výrobu nevyužívaných.

AJ – preservation of productive capacity

FJ – (*f*) préservation de la capacité productive

Ukládání radioaktivních odpadů

jaderná bezpečnost

Trvalé umístění radioaktivních odpadů do prostorů, objektů nebo zařízení bez úmyslu jejich dalšího přemístění.

AJ – radioactive waste storage

FJ – (*m*) stockage des déchets radioactifs

Ukrytí obyvatelstva

ochrana obyvatelstva

Ukrytí obyvatelstva je využití úkrytů a jiných vhodných prostorů k ochraně obyvatelstva před účinky světelného a tepelného záření, pronikavé radiace, kontaminace radioaktivním prachem, chemickými nebo biologickými látkami a proti tlakovým účinkům zbraní hromadného ničení. K tomuto účelu se využívají improvizované a stále úkryty.

AJ – sheltering

FJ – abritant

Úložiště radioaktivních odpadů

radiační ochrana, jaderná bezpečnost

Prostor, objekt nebo zařízení na povrchu či v podzemí sloužící k ukládání radioaktivních odpadů.

AJ – radioactive waste repository

FJ - (*m*) dépôt de déchets radioactifs

Umístění nebezpečné látky

environmentální bezpečnost

Projektované množství nebezpečné látky, která je nebo bude vyráběna, zpracovávána, používána, přepravována nebo skladována v objektu nebo u které lze důvodně předpokládat, že se při ztrátě kontroly nad průběhem průmyslového chemického procesu nebo při vzniku závažné havárie může v objektu nahromadit.

AJ – location of dangerous substance

FJ – (*m*) placement de la substance dangereuse

Únosné zatížení území

obecné pojmy

Únosné zatížení území je takové zatížení území lidskou činností, při kterém nedochází k poškozování životního prostředí, zejména jeho složek, funkcí ekosystémů nebo ekologické stability.

AJ - bearable load of the area

FJ - charge (*f*) de la zone supportable

Určená dopravní cesta

doprava, plánování obrany státu

Přesně specifikovaná dopravní cesta (směrem, parametry apod.) na základě požadavku Armády ČR. Je součástí určené sítě dopravních cest.

AJ – determined transportation route (road and rail)/Line of Communication

FJ – réseau (*m*) (routier, ferroviaire) préétabli

Určená dopravní síť

plánování obrany státu, doprava

Souhrn vybraných a provoznětechnicky zabezpečených dopravních cest (pozemních komunikací, železničních drah, vodních a letových cest) předurčených k zajištění přesunů ozbrojených sil, spojeneckých ozbrojených sil,

jejich zásobování, odsunu raněných a nemocných, neupotřebitelného materiálu, a osob a materiálu pro zabezpečení chodu válečného hospodářství a zabezpečení základních životních potřeb obyvatelstva. Zahrnuje určenou silniční síť, určenou železniční síť, určenou síť říční dopravy a určené letecké koridory.

AJ – determined transportation network

FJ – réseau (m) de transport (m) préétabli

Úroveň rizika

management rizik

Je to velikost rizika vyjádřená jako kombinace následků (dopadů) a jejich možnosti výskytu.

AJ – level of risk

FJ – (m) niveau de risque

Úroveň znečištění ovzduší

environmentální bezpečnost

Hmotnostní koncentrace znečišťujících látek v ovzduší nebo jejich depozice z ovzduší na jednotku plochy zemského povrchu za jednotku času.

AJ – air pollution level

FJ – niveau (m) de pollution de l'atmosphère

Úřad OSN pro koordinaci humanitárních otázek

mezinárodní spolupráce

Úřad OSN pro koordinaci humanitárních otázek byl ustaven na základě rozhodnutí generálního tajemníka. V souladu s ustanoveními rezoluce Valného shromáždění OSN č. 46/182 se činnost tohoto úřadu zaměřuje především na tyto oblasti:

- a) politický vývoj a koordinace podpory činností generálního tajemníka,
- b) zabezpečení, že všechny sporné humanitární otázky, včetně těch, které se týkají nedostatků v dosavadních mandátech agentur jako ochrana a pomoc osobám bez pobytu, jsou postoupeny jejich zástupcům při řešení sporných humanitárních otázek s vládními orgány,
- c) koordinace nepředvídatelných humanitárních reakcí a zabezpečení ustavení vhodného mechanismu reakce.

AJ – United nations office for the coordination of humanitarian affairs (UNOCHA)

FJ – Bureau de la coordination des affaires humanitaires (de l'Organisation des nations unies)

Úřad vysokého komisaře OSN pro uprchlíky

mezinárodní spolupráce

Autonomní orgán poskytující mezinárodní ochranu uprchlíkům, který působí pod pravomocí Valného shromáždění OSN, a jeho činnost, která má nepolitický charakter, směřuje do humanitární a sociální oblasti.

AJ – office of the united nations high commissioner for refugees (UNHCR)

FJ – (m) haut commissaire des nations unies pour les réfugiés

Ústřední krizový štáb (ÚKŠ)

krizové řízení

Pracovní orgán Vlády ČR k řešení krizových situací, zařazený vládou ČR do systému BRS. ÚKŠ připravuje návrhy na řešení krizových situací BRS nebo v případě nebezpečí z prodlení přímo vládě ČR. Podle charakteru krizové situace jmenuje předseda Vlády ČR a BRS, který rozhoduje o aktivaci ÚKŠ, předsedou ÚKŠ ministra vnitra nebo ministra obrany.

AJ – Central crisis staff

FJ – État (m) major de crise

Ústřední nákazová komise (ÚNK)

veterinární bezpečnost

Určená skupina pracovníků, kterou zřizuje ministr zemědělství v dohodě s ministerstvy a jinými ústředními správními úřady, jimž přísluší některé úkoly související s předcházením vzniku a šíření nebezpečných nákaz zvířat, jako trvalý poradní orgán ministra zemědělství.

AJ – Central disease control commission

FJ – Comission centrale de (controle de) contamination (contagion)

Ústřední povodňová komise (ÚPK)

vodní hospodářství, krizové řízení

Povodňový orgán, který řídí, kontroluje, koordinuje a v případě potřeby ukládá plnění úkolů v celém rozsahu řízení ochrany před povodněmi v době povodně ohrožující rozsáhlá území, pokud povodňové komise ucelených povodí vlastními silami a prostředky nestačí činit potřebná opatření.

AJ – central flood staff

FJ – (f) Commission centrale pour les inondations

Ústřední správní úřad (ÚSÚ)

obecné pojmy

Ministerstvo nebo jiný ústřední správní úřad.

AJ – central administrative authority

FJ – autorité (f) administrative centrale

Útok

obecné pojmy

Pokus o zničení, vystavení hrozbě, změnu, vyřazení z činnosti, zcizení aktiva nebo získání neoprávněného přístupu k aktivu nebo uskutečnění neoprávněného použití aktiva.

AJ – attack

FJ – (f) attaque

Uvádění jaderného zařízení do provozu

jaderná bezpečnost

Uvádění jaderného zařízení do provozu je proces, během kterého se ověřuje, zda jsou veškerá zařízení a systémy jaderného zařízení realizovány a schopny provozu v souladu s projektem a zda splňují požadavky na jadernou bezpečnost v souladu se zvláštním předpisem a s předběžnou a předprovozní bezpečnostní zprávou. Jednotlivé etapy uvádění jaderného zařízení do provozu jsou:

a) etapa neaktivního vyzkoušení jaderného zařízení,

b) etapa aktivního vyzkoušení,

Pro jaderná zařízení, jejichž součástí je jaderný reaktor, se etapa aktivního vyzkoušení dále člení na:

1. fyzikální spouštění jaderného zařízení,
2. energetické spouštění jaderného zařízení,
3. zkušební provoz jaderného zařízení.

AJ - Commissioning of nuclear Facilities

FJ - Mise en service des installations (f, p) nucléaires

Uvolňovací úroveň

radiační ochrana

Hodnota hmotnostní aktivity nebo celková aktivita, při jejichž nepřekročení mohou být radioaktivní odpady, radioaktivní látky a předměty nebo zařízení obsahující radionuklidy nebo jimi kontaminované uváděny do životního prostředí bez povolení Státního úřadu pro jadernou bezpečnost.

AJ – clearance level

FJ- (m) niveau de jeu

Územně plánovací dokumentace

obecné pojmy

Soubor závazných textových a grafických dokumentů, které regulují a navrhují výstavbu na daném území.

Hlavními částmi jsou:

— zásady územního rozvoje

Nástroje strategického územního plánování kraje. Stanovují obecná pravidla pro rozvoj daného území a zároveň zahrnují i větší rozvojové záměry s dosahem mimo území kraje.

AJ – principles of the territorial development

FJ – (m) principes de l'aménagement du territoire

— regulační plán

Závazné opatření, které na řešené ploše stanoví podrobné podmínky pro využití pozemků, pro umístění a uspořádání staveb, pro ochranu hodnot a charakteru území a pro vytváření příznivého životního prostředí. Plán je vydáván na základě rozhodnutí zastupitelstva obce, zastupitelstva kraje nebo, v případě vojenského újezdu, ministerstva obrany.

AJ – regulatory plan

FJ – (*m*) plan de réglementation

— územní plán

Dokument vydaný zastupitelstvem obce s cílem vytvářet předpoklady pro výstavbu a udržitelný rozvoj území na základě vyvážení vztahu podmínek pro příznivé životní prostředí, pro hospodářský rozvoj a pro soudržnost společenství obyvatel území. Tyto potřeby jsou naplňovány tak, aby neohrožovaly příští generace.

AJ – territory plan

FJ – (*m*) plan du territoire

Územní plánování

obecné pojmy

Cílem územního plánování je vytvářet předpoklady pro výstavbu a pro udržitelný rozvoj území, spočívající ve vyváženém vztahu podmínek pro příznivé životní prostředí, pro hospodářský rozvoj a pro soudržnost společenství obyvatel území a který uspokojuje potřeby současné generace, aniž by ohrožoval podmínky života generací budoucích. Územní plánování zajišťuje předpoklady pro udržitelný rozvoj území soustavným a komplexním řešením účelného využití a prostorového uspořádání území s cílem dosažení obecně prospěšného souladu veřejných a soukromých zájmů na rozvoji území. Za tím účelem sleduje společenský a hospodářský potenciál rozvoje.

AJ - spatial planning

FJ – l'aménagement (*m*) du territoire

Válečná výroba

hospodářská opatření pro krizové stavy

Výroba materiálu všeho druhu k úhradě jeho spotřeby a ztrát u ozbrojených sil v rámci činnosti hospodářství v době války.

AJ – wartime production

FJ – production (*f*) de guerre

Válečné hospodářství

hospodářská opatření pro krizové stavy

Rozhodující část výrobních kapacit a služeb hospodářství státu, která pracuje ve prospěch zabezpečení činnosti ozbrojených sil a ozbrojených bezpečnostních sborů, uspokojení základních životních potřeb obyvatelstva a zachování základních funkcí státu. Vzniká transformací mírového hospodářství. Zahrnuje novou formulaci cílů, změnu výrobních programů, přeměnu průmyslu, evakuaci lidí, kapacit a materiálu, alokaci zdrojů a změnu v řízení.

AJ – wartime economy

FJ – économie (*f*) de guerre

Válečný státní rozpočet

ekonomická bezpečnost

Forma státního rozpočtu zpracovávaná v případě vyhlášení válečného stavu od doby jeho vyhlášení do konce kalendářního roku. Do 15 dní od vyhlášení válečného stavu je předkládán vládě.

AJ – wartime state budget

FJ – budget (*m*) de guerre d' État

Válečný stav

plánování obrany státu

Stav vzniklý mezi nepřátelými stranami (státy nebo jinými subjekty mezinárodního práva) vypuknutím ozbrojeného konfliktu, a to bez ohledu na to zda byla vypovězena válka. Ústava ČR jej definuje jako situaci, kdy

je ČR napadena, nebo jeli třeba plnit mezinárodní smluvní závazky o společné obraně proti napadení. Válečný stav vyhláší Parlament České republiky.

AJ – state of war

FJ – état (*m*) de guerre

Válka

obecné pojmy

Otevřený ozbrojený konflikt vyhlášený mezi dvěma státy nebo společenskými komunitami, který se projevuje přerušením normálních politických a diplomatických aktivit mezi oběma stranami, případně mobilizací všech jejich dostupných zdrojů. V oblasti, kde ke střetu dochází, může vyústit ve vyhlášení válečného stavu nebo válečné situace.

AJ – war

FJ – guerre (*f*)

- kybernetická válka

kybernetická bezpečnost

Použití počítačů a Internetu k vedení války v kybernetickém prostoru. Soubor rozsáhlých, často politicky či strategicky motivovaných, souvisejících a vzájemně vyvolaných organizovaných kybernetických útoků a protiútoků.

AJ - cyber war, cyber warfare

FJ – (*f*) cyber-guerre

Varování

ochrana obyvatelstva

Souhrn technických a organizačních opatření zabezpečujících včasné upozornění obyvatelstva orgány veřejné správy na hrozící nebo nastalou mimořádnou událost, vyžadující realizaci opatření na ochranu obyvatelstva a majetku. Zahrnuje zejména varovný signál, po jehož provedení je neprodleně realizováno informování obyvatelstva o povaze nebezpečí a o opatřeních k ochraně života, zdraví a majetku.

AJ – warning

FJ – avertissement (*m*)

Včasné varování

obecné pojmy

Včasným varováním se rozumí včasné a účinné poskytnutí informací, jež umožňují přijmout akci s cílem zabránit rizikům nebo je snížit a zajistit připravenost na účinnou odezvu.

AJ - early warning

FJ - l'alerte (*f*) précoce

Věcná pomoc

integrováný záchranný systém

Poskytnutí věcných prostředků při provádění záchranných a likvidačních prací a při cvičení na výzvu velitele zásahu, hejtmana kraje nebo starosty obce. Věcnou pomocí se rozumí též pomoc poskytnutá dobrovolně bez výzvy, ale se souhlasem nebo s vědomím velitele zásahu, hejtmana kraje nebo starosty obce. Srovnej: *osobní pomoc*.

AJ – material aid

FJ – aide (*f*) matérielle, assistance (*f*) matérielle

Věcné zdroje

hospodářská opatření pro krizové stavy

Věcné zdroje představují materiální podporu pro řešení mimořádných a krizových situací a zahrnují :

- a) věcné prostředky, tj. movité nebo nemovité věci nebo poskytované služby, pokud tyto věci nebo služby lze využít při řešení krizové situace,
- b) nezbytné dodávky, tj. výrobky, práce nebo služby, bez nichž nelze zajistit překonání krizového stavu, a jsou poskytovány právníky a podnikajícími fyzickými osobami stanoveným postupem
- c) státní hmotné rezervy.

Věcné prostředky zajišťují orgány krizového řízení podle ustanovení krizového zákona a zákona č. 222/1999 Sb., o zajišťování obrany České republiky.

Zabezpečení státních hmotných rezerv, nezbytných dodávek a z nich vyplývajících dalších nezbytných organizačních a věcných opatření, které prokazatelně nemohou v rámci přípravy na krizové situace ústřední správní úřady zajistit v okruhu své působnosti, plánuje a zabezpečuje na základě jimi uplatněných požadavků Správa státních hmotných rezerv v dvouletých cyklech.

AJ –physical resources

FJ – ressources (f) physiques

Věcný prostředek

hospodářská opatření pro krizové stavy

Movité a nemovité věci ve vlastnictví státu, územních samosprávných celků a právnických a fyzických osob nebo jimi poskytované služby, které lze využít při řešení mimořádné události a krizové situace a v zájmu zajišťování obrany státu.

AJ – material means

FJ – moyens (m, pl) matériels

Veřejná infrastruktura

obecné pojmy

Veřejnou infrastrukturou se rozumí pozemky, stavby, zařízení, a to:

1. dopravní infrastruktura, například stavby pozemních komunikací, drah, vodních cest, letišť a s nimi souvisejících zařízení;
2. technická infrastruktura, kterou jsou vedení a stavby a s nimi provozně související zařízení technického vybavení, například vodovody, vodojemy, kanalizace, čistírny odpadních vod, stavby ke snižování ohrožení území živelními nebo jinými pohromami, stavby a zařízení pro nakládání s odpady, trafostanice, energetické vedení, komunikační vedení veřejné komunikační sítě a elektronické komunikační zařízení veřejné komunikační sítě, produktovody;
3. občanské vybavení, kterým jsou stavby, zařízení a pozemky sloužící například pro vzdělávání a výchovu, sociální služby a péči o rodiny, zdravotní služby, kulturu, veřejnou správu, ochranu obyvatelstva;
4. veřejné prostranství zřizované nebo užívané ve veřejném zájmu,

AJ - public infrastructure

FJ - l'infrastructure (f) publique

Veřejně prospěšná stavba

obecné pojmy

Veřejně prospěšnou stavbou je stavba pro veřejnou infrastrukturu určená k rozvoji nebo ochraně území obce, kraje nebo státu, vymezená ve vydané územně plánovací dokumentaci.

AJ - public utility building

FJ – (m) bâtiment d'utilité publique

Veřejný pořádek

obecné pojmy

Souhrn společenských vztahů, které vznikají, rozvíjejí se a zanikají na místech veřejných a veřejnosti přístupných. Jsou upraveny právními i neprávními normativními systémy a jejich zachování je významné pro zajištění klidného a bezporuchového chodu společnosti.

AJ – public order

FJ – ordre (m) public

Veterinární asanační činnost

veterinární bezpečnost

Veterinárními asanačními činnostmi jsou:

- a) shromažďování (sběr), přeprava (svoz), neškodné odstraňování a další zpracovávání vedlejších živočišných produktů,
- b) dezinfekce, deratizace, dezinfekce, popřípadě i dezodorizace,
- c) odchyt toulavých a opuštěných zvířat a jejich umístování do karantény nebo izolace.

AJ - Veterinary decontamination activities
FJ – l'activités de décontamination (f) vétérinaires

Vládní utajené spojení

obecné pojmy

Informační systémy, které jsou určeny k bezpečné distribuci utajovaných informací v elektronické podobě, ale také neutajovaných informací (citlivých), mezi které může patřit příprava materiálů, jejichž předčasné zveřejnění může přivodit újmu, bez ohledu na to, zda mají povahu osobních, obchodních či jiných informací (informace a údaje ekonomické, finanční, obchodní, právní, organizační a tvůrčí povahy) mezi jednotlivými orgány veřejné moci a jejich pracovišti krizového řízení. Mezi základní služby informačních systémů patří hlasové služby, možnost zpracování informace v elektronické podobě s využitím kancelářských aplikací a distribuce těchto informací mezi jednotlivými uživateli prostřednictvím elektronické pošty nebo zpřístupnění informace uživateli prostřednictvím sdílené složky. Provozovatelem informačních systémů je Ministerstvo vnitra.

AJ - Governmental Classified Communication
FJ - (f, pl) connexions secrètes du gouvernement

Vnější bezpečnost státu → bezpečnost

Vnější havarijní plán

průmyslová bezpečnost

je preventivní plánovací dokument, který slouží k zajištění havarijní připravenosti v zóně havarijního plánování. Zpracovává se pro objekty zařazené do skupiny B.

Provozovatel objektu zařazeného do skupiny B spolupracuje s krajským úřadem a jím pověřenými organizacemi a institucemi a s hasičským záchranným sborem kraje na zajištění havarijní připravenosti, informování veřejnosti a preventivně výchovné činnosti v oblasti vymezené vnějším havarijním plánem.

Podklady pro stanovení zóny havarijního plánování a zpracování vnějšího havarijního plánu obsahují:

- a) identifikační údaje provozovatele,
- b) jméno a příjmení fyzické osoby odpovědné za zpracování těchto podkladů,
- c) popis závažné havárie, která může vzniknout v objektu a jejíž následky se mohou projevit mimo objekt provozovatele,
- d) přehled možných následků závažné havárie na životy a zdraví lidí a zvířat, životní prostředí a majetek, včetně způsobů účinné ochrany před těmito následky,
- e) přehled preventivních bezpečnostních opatření vedoucích ke zmírnění následků závažné havárie,
- f) seznam a popis technických prostředků využitelných při odstraňování následků závažné havárie, které jsou umístěny mimo objekt provozovatele,
- g) opatření k podpoře nápravných opatření mimo objekt, včetně opatření ke zvládnutí možných scénářů stanovených v bezpečnostní zprávě a zohledňující možné kumulativní jevy, včetně těch, jež mají následky na životní prostředí, konkrétní informace o sousedních objektech, o havárii a o žádoucím chování veřejnosti v případě havárie a
- h) další nezbytné údaje vyžádané krajským úřadem, zejména podrobnější specifikaci technických prostředků na odstraňování následků závažné havárie, podrobnější plán únikových cest a evakuačních prostorů, a dále údaje vyžádané hasičským záchranným sborem kraje podle zákona o integrovaném záchranném systému.

AJ - external emergency plan
FJ – (m) plan provincial d'intervention en cas d'urgence

Vnímání rizika

krizové řízení

Zahrnuje vnímání a hodnocení (interpretaci) rizika jedincem. Důležitou úlohu zde sehrávají: pozorovatelnost jevů, hodnocení úrovně ohrožení, dostupné informace, způsob jejich podání a vlastní zkušenost jedince s daným rizikem. Vnímání rizika odráží potřeby, otázky, znalosti, mínění a hodnoty zainteresované strany.

AJ – risk perception
FJ – (f) perception du risque

Vnitřní bezpečnost státu → bezpečnost

Vnitřní havarijní plán

průmyslová bezpečnost

Vnitřní havarijní plán obsahuje popis zajištění havarijní připravenosti informačních, materiálních, lidských a ekonomických zdrojů pro případ vzniku závažné havárie. Zpracovávají jej všichni provozovatelé závodů s nadlimitním množstvím nebezpečných látek nebo směsí v souladu s příslušnými předpisy.

Vnitřní havarijní plán musí obsahovat:

- jména nebo funkce osob oprávněných spustit postupy pro případ mimořádné události a osob, které jsou pověřeny určováním nápravných opatření a jejich koordinací na místě;
- jméno nebo funkce osoby odpovídající za spojení s orgány odpovědnými za vnější havarijní plán;
- u předvídatelných situací nebo událostí, které by mohly být rozhodující pro vznik závažné havárie, popis opatření, která mají být přijata k zvládnutí této situace nebo události a k omezení jejich důsledků, včetně popisu bezpečnostního vybavení a dostupných prostředků;
- opatření k omezení rizik pro osoby na pracovišti včetně výstražného systému a očekávaného chování osob při výstraze;
- přijatá opatření, aby v případě havárie byla co nejrychleji informována osoba odpovědná za uvedení vnějšího havarijního plánu v činnost, typ informací, které by měly být obsaženy v počáteční výstraze, a opatření pro poskytnutí podrobnějších informací, jakmile jsou k dispozici;
- pro případ potřeby opatření pro vyškolení zaměstnanců v oblasti povinností, jejichž plnění se od nich očekává, a kde je to vhodné, i jejich koordinace se záchrannými službami mimo pracoviště;
- opatření k podpoře nápravy mimo pracoviště.

AJ – internal emergency plan

FJ – (m) plan interministériel de coordination en cas d'urgence

Vnitřní organizace jednotky požární ochrany

integrovaný záchranný systém

Jednotku tvoří požární technika a věcné prostředky požární ochrany a velitelem jednotky stanovený počet

- a) příslušníků Hasičského záchranného sboru České republiky, jde-li o jednotku hasičského záchranného sboru kraje,
- b) zaměstnanců podniku, jde-li o jednotku hasičského záchranného sboru podniku,
- c) členů jednotky sboru dobrovolných hasičů obce nebo členů jednotky sboru dobrovolných hasičů podniku a osob vykonávajících službu v jednotce sboru dobrovolných hasičů obce nebo jednotce sboru dobrovolných hasičů podniku jako svoje zaměstnání.

AJ - the internal organization of the fire protection unit

FJ - l'organisation (f) interne de la brigade d'incendie

Vodní díla podléhající dohledu

vodní hospodářství

Dohledu podléhají:

- a) přehrady, hráze a jezy, s výjimkou příčných staveb v korytech vodních toků a přilehlých územích, jejichž výška od paty hráze po korunu je nižší než 1 metr a celkový objem vzduté vody nepřesahuje 1000 m³, nebo pevných a nepohyblivých příčných vzdouvacích staveb, v korytech vodních toků, jejichž pevná přelivná hrana je převýšena nade dnem v podjezí méně než 1,5 m,
- b) stavby na ochranu před povodněmi,
- c) stavby odkališť,
- d) hydrotechnické štoly a tunely,
- e) stavby, které se k plavebním účelům zřizují v korytech vodních toků nebo na jejich březích,
- f) stavby k využití energetického potenciálu povrchových vod, pokud vzdouvají nebo zadržují vodu, s výjimkou příčných staveb uvedených v písmenu a),
- g) jiné stavby sloužící ke vzdouvání nebo zadržování vody, s výjimkou nádrží zcela zahloubených v zemi bez vzdouvacího prvku, tůní, lagun, slepých ramen, vodovodních řadů a vodojemů, kanalizačních sítí a rekreačních bazénů.

AJ - water works under the supervision

FJ - eau travailles (m, p) sous la supervision

Vojenská činná služba

plánování obrany státu

Vojenskou činnou službou mimo stav ohrožení státu nebo mimo válečný stav je služba vojáka z povolání ve služebním poměru podle zvláštního právního předpisu, vojenské cvičení nebo výjimečné vojenské cvičení. Vojenskou činnou službou za stavu ohrožení státu nebo válečného stavu je mimořádná služba.

AJ – active military service

FJ – (*m*) service militaire actif

Vojenská krizová situace

plánování obrany státu

Situace, která vzniká v souvislosti s vnějším vojenským ohrožením státu nebo plněním mezinárodních závazků o společné obraně.

AJ – military crisis situation

FJ – situation (*f*) de crise militaire

Vojenská obranná infrastruktura

plánování obrany státu

Soubor objektů, staveb, pozemků a zařízení včetně nezbytných služeb a systémů potřebných k zajištění jejich provozu nezbytných pro přípravu a řízení obrany státu, rozvinutí a činnost ozbrojených sil a spojeneckých ozbrojených sil.

AJ – military defence infrastructure

FJ – infrastructure (*f*) militaire defensive

Vojenská politika

plánování obrany státu

Souhrn názorů na zajištění bezpečnosti státu, jež určují a realizují politické přístupy k řešení vojenských problémů, zejména výstavbu a použití ozbrojených sil ČR i jiných nástrojů bezpečnosti státu. Vychází z historických, geografických, ekonomických, politických a kulturních zvláštností státu a vyjadřuje především dlouhodobé národní zájmy.

AJ – military policy

FJ – politique (*f*) militaire

Vojenská strategie

plánování obrany státu

a) Součást národní nebo mezinárodní strategie, která představuje způsob, kterým je možné rozvinout vojenskou sílu a použít ji k dosažení cílů dané země nebo skupiny zemí.

b) Komplex doktrinárních zásad souvisejících se zajištěním národní i mezinárodní bezpečnosti státu, s odvrácením vojenské hrozby nebo vojenského napadení země. Vyjadřuje teoretická a praktická východiska a opatření, související s přípravou státu a jeho ozbrojených sil na válku.

AJ – military strategy

FJ – stratégie (*f*) militaire

Vojenský konflikt s omezeným cílem

plánování obrany státu

Vojenské střetnutí nízké, nebo střední intenzity (lokálního nebo regionálního rozsahu) mezi dvěma státy nebo skupinami v rámci státu s omezeným cílem.

AJ – limited objective conflict

FJ – conflit (*m*) à objectif limité

Vojenský správní úřad

plánování obrany státu

Vojenskými správními úřady jsou krajská vojenská velitelství, která vykonávají státní správu podle zákona a dalších zvláštních právních předpisů a současně plní úkoly obrany státu.

AJ – military territorial administrative authorities

FJ – administration (*f*) territoriale militaire

Vojenský záchranný útvar

plánování obrany státu, ochrana obyvatelstva

Samostatná součást armády, která je určena k plnění humanitárních úkolů civilní ochrany a která se připravuje k plnění úkolů civilní ochrany pro dobu válečného stavu v souladu s I. Dodatkovým protokolem z roku 1977 k Ženevským úmluvám o ochraně obětí ozbrojených konfliktů z roku 1949. V čele vojenského záchranného útvaru je velitel.

AJ - military rescue unit

FJ – (f) unité militaire de sauvetage

Všeobecná mobilizace → mobilizace

Výbor pro civilní ochranu (CPC)

mezinárodní spolupráce

Jedná se o komitologický výbor Evropské komise řešící opatření vycházející z Mechanismu civilní ochrany Unie, především v oblastech určování modulů civilní ochrany a dalších kapacit odezvy, organizaci programu odborné přípravy, rámce pro cvičení, prevence, programu poučení ze získaných zkušeností a dalších. Mezi hlavní priority výboru patří každoroční schválení pracovního programu a rozpočtu, na jehož základě jsou prováděna jednotlivá opatření.

AJ – Civil Protection Committee (CPC)

FJ – Comité de la protection civile

Výbor pro civilní nouzové plánování → Organizace Severoatlantické smlouvy

Výbor pro řízení kybernetické bezpečnosti

kybernetická bezpečnost

Organizovaná skupina tvořená osobami, které jsou pověřeny celkovým řízením a rozvojem informačního systému kritické informační infrastruktury, komunikačního systému kritické informační infrastruktury nebo významného informačního systému, anebo se významně podílejí na řízení a koordinaci činností spojených s kybernetickou bezpečností těchto systémů.

AJ - Cyber security management committee

FJ – (m) comité de gestion de la sécurité cyber

Výbor pro civilní nouzové plánování → Bezpečnostní rada státu

Výbor pro koordinaci zahraniční bezpečnostní politiky → Bezpečnostní rada státu

Výbor pro obranné plánování → Bezpečnostní rada státu,

Výbor pro zpravodajskou činnost → Bezpečnostní rada státu

Výbor pro vnitřní bezpečnost → Bezpečnostní rada státu

Vybrané zařízení

jaderná bezpečnost

Součásti nebo systémy jaderných zařízení důležité z hlediska jaderné bezpečnosti, zařazené do bezpečnostních tříd podle svého významu pro bezpečnost provozu jaderných zařízení, podle bezpečnostní funkce systému, jehož jsou součástí, a podle závažnosti jejich případné poruchy.

AJ – classified equipment

FJ - (m) équipement classifié

Vyrozumění

ochrana obyvatelstva, krizové řízení

Souhrn technických a organizačních opatření zabezpečujících včasné předávání informací o hrozící nebo nastalé mimořádné události orgánům krizového řízení, právníkům osobám a podnikajícím fyzickým osobám podle havarijních plánů nebo krizových plánů.

AJ – notification

FJ – avertissement (m)

Výstražná informační síť kritické infrastruktury (CIWIN) → Evropské kritická infrastruktura

Vzdušný prostor ČR

doprava

Vzdušným prostorem České republiky je prostor nad územím České republiky do výšky, kterou lze využít pro letecký provoz.

AJ - Aerospace of the Czech Republic

FJ - domaine (m) aérien en République tchèque

Zabezpečení evakuace

ochrana obyvatelstva

- Pořádkové zabezpečení evakuace zahrnuje zajištění veřejného pořádku a bezpečnosti v průběhu celé evakuace,
- Dopravní zabezpečení evakuace,
- Zdravotnické zabezpečení evakuace, zahrnuje zabezpečení poskytování předlékařské zdravotnické pomoci, převozu do zdravotnických zařízení a zabezpečení hygienicko-epidemiologických opatření,
- Zabezpečení ubytování, zásobování a distribuce zásob zahrnuje v první řadě zabezpečení nouzového stravování a zásobování pitnou vodou, potravinami a nouzovými přídělky předmětů nezbytných k přežití.

Zpracovatel evakuačního plánu zajišťuje mediální zabezpečení evakuace, které zahrnuje zejména zabezpečení varování obyvatelstva, vydání návodů pro chování obyvatelstva a následné předání potřebných tísňových informací.

AJ - security of the evacuation

FJ - la sécurité de l'évacuation (f)

Zainteresaná strana (stakeholder)

management rizik

Osoba nebo organizace, která může mít vliv na rozhodnutí nebo činnosti, může být jimi ovlivňována nebo se může vnímat, že je rozhodnutím nebo činností ovlivňována.

Poznámka: Zainteresovanou stranou může být pracovník činící rozhodnutí.

AJ – stakeholder

FJ – (m) intervenant

Zahraniční bojovníci

obecné pojmy

Jedná se o osoby, které se zapojily do konfliktu a působí v rámci povstalecké skupiny, které postrádají občanství konfliktní země nebo příbuzenské vazby na válčící strany, postrádají příslušnost k oficiální vojenské organizaci a nejsou za své činy placeny.

AJ – foreign fighters

FJ – (m) combattants étrangers

Záchranné práce

integrováný záchranný systém

Činnosti k odvrácení nebo omezení bezprostředního působení rizik vzniklých mimořádnou událostí, zejména ve vztahu k ohrožení života, zdraví, majetku nebo životního prostředí, a vedoucí k přerušení jejich příčin.

AJ – rescue operations

FJ – travaux (m, pl) de sauvetage

Záchranný sbor

integrováný záchranný systém

Jednotně organizovaný sbor k provádění a řízení záchranných prací při mimořádných událostech a krizových situacích (např. Báňská záchranná služba, Hasičský záchranný sbor ČR, Horská služba atd.).

AJ – rescue service

FJ – corps (m) de sauvetage (m)

Základní funkce státu

obecné pojmy

Činnosti státních orgánů, které jsou nutné k zajištění svrchovanosti, územní celistvosti, demokratických základů a mezinárodních závazků státu, práv a svobod občanů, jejich životů a zdraví, vnitřní bezpečnosti a veřejného pořádku, majetkových hodnot a životního prostředí.

AJ – fundamental functions of the state

FJ – (*f, pl*) principales (élémentaires) fondamentales de l'État

Základní složky IZS

integrovaný záchranný systém

Integrovaný záchranný systém je efektivní systém vazeb, pravidel spolupráce a koordinace záchranných a bezpečnostních složek, orgánů státní správy a samosprávy, fyzických a právnických osob při společném provádění záchranných a likvidačních prací a přípravě na mimořádné události. Tvoří jej základní složky (Hasičský záchranný sbor České republiky, jednotky požární ochrany zařazené do plošného pokrytí kraje jednotkami požární ochrany, poskytovatelé zdravotnické záchranné služby, Policie České republiky) a **ostatní složky**.

AJ – basic units of IRS

FJ – (*m, pl*) éléments du système intégré de secours

Základní zájmy státu

obecné pojmy

Cíle státu, které jsou prioritně ochraňovány (obvykle životy a zdraví lidí, majetek, životní prostředí apod.)

AJ – fundamental state interests

FJ – intérêts (*m, pl*) fondamentaux de l'état

Záložní krizové pracoviště

krizové řízení

— **chráněné**

Náhradní pracoviště pro řízení příslušného správního úřadu. Je předurčeno pro určený řídicí orgán státní správy při zabezpečování základních funkcí státu, především pro řízení činnosti při nejněžnějších vojenských krizových situacích. Za určitých podmínek je využitelné i při řešení nevojenských krizových situací. Jedná se o speciální utajované, komplexně chráněné a zabezpečené pracoviště, umístěné zpravidla v podzemí, s možností autonomního provozu, hermeticky uzavíratelné, s vlastním zdrojem vody a energie, se zásobou stlačeného vzduchu, odolné vůči zbráním hromadného ničení, umožňující dlouhodobý pobyt a řídicí činnost určených funkcionářů, s předem vybudovaným komunikačním systémem.

AJ – protected backup emergency department

FJ – (*m*) département d'urgence de sauvegarde

— **nechráněné**

Náhradní pracoviště pro řízení příslušného správního úřadu. Je umístěno mimo prostor dislokace hlavního krizového pracoviště. Slouží k převzetí krizového řízení, dojde-li k vyřazení hlavního krizového pracoviště nebo k podstatnému omezení činnosti na něm. Ochrana osob na těchto záložních pracovištích je většinou zabezpečena vhodnou odloučenou dislokací objektů mimo prostory předpokládaného ohrožení (menší obce, rekreační objekty, apod.). Na záložní krizové pracoviště se v případě jeho zaujetí vyváží potřebná dokumentace a zabezpečuje potřebné spojení.

AJ – unprotected backup emergency department

FJ – (*m*) département d'urgence de sauvegarde non protégé

Záplavová čára

environmentální bezpečnost, vodní hospodářství

Křivka odpovídající průsečnici hladiny vody se zemským povrchem při zaplavení území povodní.

AJ – flowage line (flood outline)

FJ – ligne (*f*) de l'inondation

Záplavové území

environmentální bezpečnost, vodní hospodářství

Administrativně určená území, která mohou být při výskytu přirozené povodně zaplavena vodou.

AJ – floodland

FJ – zone (f) de l'inondation

Záplavové území nejvyšší zaznamenané přirozené povodně

environmentální bezpečnost, vodní hospodářství

Území, které je vymezeno záplavovou čarou odpovídající nejvyšší historicky zaznamenané a dokumentované hladině vody při přirozené povodni.

AJ – floodland of the highest recorded natural flood

FJ – zone (f) de l'inondation la plus haute marquée

Zařízení – v systému prevence závažných havárií

obecné pojmy

Technická nebo technologická jednotka, ve které je nebezpečná látka vyráběna, zpracovávána, používána, přepravována nebo skladována a která zahrnuje rovněž všechny části nezbytné pro provoz zařízení, zejména stavební objekty, potrubí, skladovací tankoviště, stroje, průmyslové dráhy a nákladové prostory.

AJ – equipment

FJ – (m) l'équipement

Zařízení civilní ochrany bez právní subjektivity

ochrana obyvatelstva

Zařízením civilní ochrany bez právní subjektivity je součástí právnické osoby nebo obce určené k ochraně obyvatelstva; tvoří je zaměstnanci nebo jiné osoby na základě dohody a věcné prostředky

AJ - equipment of a civil protection without legal personality

FJ – l'équipement (m) de la protection civile sans personnalité juridique

Zásah

obecné pojmy

Zásahem je provádění opatření vedoucích k:

1. omezení příčin vzniku mimořádné události,
2. zamezení a omezení rozvoje mimořádné události,
3. zamezení a omezení úniku radioaktivních látek,
4. získání kontroly nad zdrojem ionizujícího záření.

AJ – intervention

FJ - l'intervention (f)

Zasažení lidí

krizové řízení

Mezi lidmi, kteří jsou zasaženi mimořádnou událostí nebo krizovou situací, patří například zasahující členové IZS, pracovníci krizového řízení, zranění a nezranění občané, jejich rodiny a kolegové, pozůstalí, přihlížející, pracovníci pomáhajících organizací nebo dobrovolníci. Zasažení mimořádnou nebo krizovou situací nejsou pouze jednotlivci, ale i jejich sociální okolí, v závislosti na rozsahu neštěstí i komunita, případně celá společnost. Na jednoho člověka, který je takovou situací přímo zasažen, připadá okolo deseti sekundárně zasažených osob z jeho okolí. Jako synonymum bývá používáno také spojení „lidé dotčení událostí“. (V minulosti se v této souvislosti hovořilo o „primárních a sekundárních obětech neštěstí“, pojem „oběť“ však sugeruje slabost a pasivitu subjektu a jako jejich možná vlastní role nebývá akceptován záchranáři.)

AJ- stricken people

FJ- personnes affectées

Zásoby pro humanitární pomoc poskytované v systému HOPKS

hospodářská opatření pro krizové stavy

Součástí státních hmotných rezerv tvořená vybranými základními materiály a výrobky určenými po vyhlášení krizových stavů k bezplatnému poskytnutí fyzické osobě vážně materiálně postižené krizovou situací.

AJ – humanitarian aid reserves

FJ – réserves (*f, pl*) pour l'aide (*f*) humanitaire

Závažná havárie

environmentální bezpečnost

Mimořádná, částečně nebo zcela neovladatelná, časově a prostorově ohraničená událost, zejména závažný únik nebezpečné látky, požár nebo výbuch, která vznikla nebo jejíž vznik bezprostředně hrozí v souvislosti s užíváním objektu, vedoucí k vážnému ohrožení nebo k vážným následkům na životech a zdraví lidí a zvířat, životním prostředí nebo majetku a zahrnující jednu nebo více nebezpečných látek.

AJ – major accident

FJ – accident (*f*) grave

Závažná mimořádná událost

obecné pojmy

Závažnou mimořádnou událostí se rozumí jakákoli situace, která má či může mít nepříznivý dopad na obyvatelstvo, životní prostředí nebo majetek a která může přesáhnout kapacitu kraje či státu.

AJ – major emergency

FJ – l'événement (*m*) extraordinaire

Zbraně hromadného ničení (ZHN)

obecné pojmy

Zbraně s vysoce ničivými účinky, které mohou být použity k rozsáhlému ničení živé síly, infrastruktury nebo jiných zdrojů. Jde o souhrnný výraz pro jaderné, biologické a chemické zbraně.

AJ – weapons of mass destruction (WMD)

FJ – armes (*f, pl*) de destruction massive (ADM)

Zbytkové riziko

management rizik

Je riziko zbývající po ošetření rizika.

Poznámky:

- 1) Zbytkové riziko může obsahovat nezjištěné riziko;
- 2) Zbytkové riziko může být též označováno jako „riziko se spoluúčastí“.

AJ – residual risk

FJ - (*m*) risque résiduel

Zdravotnická přeprava v ozbrojeném konfliktu

krizové řízení

Zdravotnická přeprava je přeprava raněných, nemocných, trosečnicků, zdravotnického personálu, duchovního

AJ - medical transport in armed conflict

FJ – (*m*) transport sanitaire dans un conflit armé

Zdravotnické jednotky v ozbrojeném konfliktu

krizové řízení

Zdravotnické jednotky jsou zařízení a jiné jednotky, vojenské nebo civilní, organizované k zdravotnickým účelům, a to k vyhledávání, sbírání, přepravě, stanovení diagnózy nebo léčení i k poskytování první pomoci raněným, nemocným a trosečnickům nebo k prevenci nemocí. Tento termín zahrnuje mimo jiné nemocnice a jiné podobné jednotky, transfúzní střediska, střediska a ústavy lékařské prevence, zdravotnická skladiště a zdravotnické a farmaceutické sklady takových jednotek. Zdravotnické jednotky mohou být nepohyblivé nebo pojízdné, trvalé nebo dočasné.

AJ - medical units in armed conflict

FJ - (*f, pl*) unités sanitaires dans un conflit armé

Zdravotnické přepravní prostředky v ozbrojeném konfliktu

krizové řízení

Zdravotnické přepravní prostředky jsou jakékoli přepravní prostředky vojenské nebo civilní, trvalé nebo dočasné, určené výhradně pro zdravotnickou přepravu a kontrolované příslušným orgánem strany v konfliktu.

AJ - Medical transport means in armed conflict

FJ - moyen (*m*) de transport médical dans un conflit armé

Zdravotnický personál v ozbrojeném konfliktu

krizové řízení

Zdravotnický personál jsou osoby, které jsou stranou v konfliktu určeny výhradně ke zdravotnickým účelům nebo ke správě zdravotnických jednotek nebo k řízení nebo správě zdravotnických přepravních prostředků.

Toto určení může být trvalé nebo dočasné. Tento termín zahrnuje:

- zdravotnický personál strany v konfliktu, vojenský či civilní, včetně personálu který je přidělen k organizacím civilní obrany;
- zdravotnický personál národních společností Červeného kříže (Červeného půlměsíce, Červeného lva a slunce) a dalších národních dobrovolných organizací řádně uznaných a zmocněných stranou v konfliktu;
- zdravotnický personál zdravotnických jednotek nebo zdravotnických přepravních prostředků.

AJ - medical personnel in armed conflict

FJ – (*m*) personnel médical dans un conflit armé

Zdroj ionizujícího záření

jaderná bezpečnost

Látka, přístroj nebo zařízení, které může vysílat ionizující záření nebo uvolňovat radioaktivní látky.

AJ – ionising radiation source

FJ – (*f*) source de rayonnement ionisant

Zdroj nákazy

biologická bezpečnost

Člověk nebo zvíře přechovávající a většinou i vylučující infekční agens, které pak může být přímo i nepřímo přeneseno na vnímavého hostitele.

AJ – source of infection

FJ – (*f*) source d'infection

Zdroj rizika

obecné pojmy

Prvek, který sám nebo v kombinaci s jinými prvky má potenciální schopnost způsobit riziko.

AJ - source of risk

FJ - source (*f*) de risque

Znečišťování ovzduší

environmentální bezpečnost

Vnášení jedné nebo více znečišťujících látek do ovzduší v důsledku lidské činnosti vyjádřené v jednotkách hmotnosti za jednotku času.

AJ – air pollution

FJ – pollution (*f*) de l'atmosphère

Znečišťování životního prostředí

environmentální bezpečnost

Vnášení takových fyzikálních, chemických nebo biologických činitelů do životního prostředí v důsledku lidské činnosti, které jsou svou podstatou nebo množstvím cizorodé pro dané prostředí.

AJ – environmental pollution

FJ – pollution (*m*) de l'environnement

Znečišťující látka

environmentální bezpečnost

Rozumí se jí každá látka, která svou přítomností v ovzduší má nebo může mít škodlivé účinky na lidské zdraví nebo životní prostředí anebo obtěžuje zápachem. Za znečišťující látku je možné považovat také jakoukoliv látku vnesenou do některé ze složek životního prostředí nebo v něm druhotně vznikající, která může mít přímý, anebo po fyzikální či chemické přeměně resp. interakci s jinou látkou, nepřímý, škodlivý vliv na životní prostředí, život a zdraví lidí a zvířat, klimatický systém Země anebo na hmotný majetek.

AJ – contaminant

FJ – (m) contaminant

Zóna havarijního plánování

environmentální bezpečnost

Území v okolí objektu, ve kterém jsou uplatňovány požadavky ochrany obyvatelstva a požadavky územního rozvoje z hlediska havarijního plánování formou vnějšího havarijního plánu.

AJ – emergency planning zone

FJ – zone (f) de planification de l'accident

jaderná bezpečnost

Oblast v okolí jaderného zařízení nebo pracoviště, kde se nachází zdroj ionizujícího záření, v níž se na základě výsledků rozborů možných následků radiační havárie uplatňují požadavky z hlediska havarijního plánování.

AJ – emergency planning zone

FJ – zone (f) de planification de l'accident

Zoonóza

veterinární bezpečnost

Onemocnění nebo infekce, které jsou přirozeně přenosné přímo nebo nepřímo mezi zvířaty a lidmi. Původcem zoonózy – virus, bakterie, houba, parazit nebo jiná biologická entita, které mohou způsobit zoonózu.

AJ – zoonoses

FJ – (f) zoonose

Zprošťovací úroveň

jaderná bezpečnost

Hodnota hmotnostní aktivity nebo celkové aktivity, při jejichž nepřekročení se kontaminace radionuklidy zpravidla považuje za zanedbatelnou.

AJ – exemption level

FJ – (m) niveau d'exemption

Zranitelnost

management rizik

Vnitřní vlastnost (něčeho) vedoucí k citlivosti na zdroji rizika, které mohou vést k nějakému následku/dopadu. Zranitelnost je tedy obecně náchylnost ke vzniku škody.

AJ – vulnerability

FJ – (m) vulnérabilité

- bezpečnostní zranitelnost IT

kybernetická bezpečnost

Úmyslná chyba nebo neúmyslný nedostatek či závada v software obecně nebo ve firmware zařízení komunikační infrastruktury, která může být zneužita potenciálním útočníkem pro škodlivou činnost. Tyto zranitelnosti jsou buď známé a publikované, ale výrobcem ještě neošetřené nebo skryté a neobjevené.

AJ – security vulnerability

FJ – (m) vulnérabilité de sécurité

Zvířata podezřelá z nákazy

veterinární bezpečnost

Zvířaty podezřelými z nákazy zvířat se rozumí ta, u nichž se projevují klinické příznaky nebo postmortální změny vyvolávající podezření, že jde o určitou nákazu zvířat, anebo zvířata, o nichž je podle výsledků vyšetření nutno mít za to, že jsou podezřelá z určité nákazy zvířat.

AJ - animals suspected of being infected

FJ - animaux (*m, pl*) suspectés d'être infectés

Zvířata podezřelá z nákazy

veterinární bezpečnost

Zvířaty podezřelými z nakažení zvířata, u nichž se neprojevují klinické příznaky nebo postmortální změny vyvolávající podezření, že jde o určitou nákazu zvířat, o nichž však lze na základě získaných epizootologických nebo jiných informací mít za to, že přišla přímo nebo nepřímo do styku s jejím zdrojem.

AJ - animals suspected of infection

FJ - animaux (*m, pl*) suspectés d'infection

Zvládání následků

obecné pojmy

Koordinace opatření přijatých za účelem reakce a snížení dopadů události spojené s bezpečností, zejména v důsledku teroristických útoků v zájmu zajištění hladké koordinace krizového řízení a bezpečnostních opatření.

AJ - consequence Management

FJ – (*m*) gestion des conséquences (*f, pl*)

Zvláštní skutečnosti

krizové řízení

Údaje z oblasti krizového řízení, které by v případě zneužití mohly vést k znemožnění nebo omezení činnosti orgánu krizového řízení, ohrožení života a zdraví osob, majetku, životního prostředí nebo podnikatelského zájmu právnické osoby nebo fyzické osoby vykonávající podnikatelskou nebo jinou obdobnou činnost podle zvláštních právních předpisů.

AJ – special matters

FJ – éléments spécifiques

Zvláštní užívání pozemní komunikace

doprava

Užívání dálnic, silnic a místních komunikací jiným než obvyklým způsobem nebo k jiným účelům, než pro které jsou určeny, k němuž je třeba povolení příslušného silničního správního úřadu vydaného s předchozím souhlasem vlastníka dotčené pozemní komunikace, a mželi zvláštní užívání ovlivnit bezpečnost nebo plynulost silničního provozu, také s předchozím souhlasem Ministerstva vnitra, jdeli o dálnici a rychlostní silnici, v ostatních případech se souhlasem příslušného orgánu Policie ČR.

AJ – specific usage of surface roads

FJ – usage spécifique des voies terrestres

Zvýšený zdravotnický dozor

biologická bezpečnost

Sledování zdravotního stavu a vyšetřování osob podezřelých z nákazy včetně dočasného zákazu výkonu epidemiologicky rizikového zaměstnání, eventuálně zákazu určitých činností v době volna a odpočinku.

AJ – enhanced medical supervision

FJ- (*f*) surveillance médicale renforcée

Ženevské úmluvy (na ochranu obětí války)

mezinárodní spolupráce

Ženevské úmluvy byly sjednány a podepsány na Diplomatičké konferenci, konané roku 1949 v Ženevě. Tvoří je tyto úmluvy:

- 1.) Ženevská úmluva o zlepšení osudu raněných a nemocných příslušníků ozbrojených sil v poli.
- 2.) Ženevská úmluva o zlepšení osudu raněných, nemocných a trosečníků ozbrojených sil na moři.

- 3.) Ženevská úmluva o zacházení s válečnými zajatci.
- 4.) Ženevská úmluva o ochraně civilních osob za války.

V roce 1977 k těmto úmluvám přibýly Dodatkový protokol k Ženevským úmluvám, o ochraně obětí mezinárodních ozbrojených konfliktů (I. Protokol) a Dodatkový protokol k Ženevským úmluvám, o ochraně obětí ozbrojených konfliktů nemajících mezinárodní povahu (II. Protokol).

AJ – The Geneva conventions

FJ – (*pl, f*) Conventions de Genève

Životní cyklus krize

krizové řízení

Je tvořen ohraničenými časovými fázemi. Každá krize začíná fází elevace (pozdolným narůstáním úrovně nestability, výskytem varovných příznaků), následuje fáze eskalace (vznik mimořádné události, prudký nárůst úrovně nestability), fáze kulminace (krize dosahuje svého vrcholu) a fáze konsolidace (odstraňování vzniklých škod, hledání nové stability).

AJ- crisis cycle

FJ- (*f*) cycle de crise

Životní prostředí

environmentální bezpečnost

Vše, co vytváří přirozené podmínky existence organismů včetně člověka a je předpokladem jejich dalšího vývoje. Jeho složkami jsou zejména ovzduší, voda, horniny, půda, organismy, ekosystémy a energie.

AJ – environment

FJ – environnement (*m*)

Životní zájmy ČR

obecné pojmy

Životním zájmem je zajištění existence ČR, její suverenity, územní celistvosti a politické nezávislosti; dále pak je životním zájmem obrana demokracie a právního státu a ochrana základních lidských práv a svobod obyvatel. Ochrana životních zájmů státu a jeho občanů je základní povinností vlády ČR. Pro jejich zajištění a obranu je ČR připravena využít všech možných přístupů a použít všechny dostupné prostředky.

AJ – vital interests of the Czech Republic

FJ – intérêts (*m, pl*) vitaux de République tchèque

UŽITÉ PRÁVNÍ PRAMENY:

Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky
Ústavní zákon č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky
Zákon ČNR č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky
Zákon č. 224/2015 Sb., o prevenci závažných havárií
Zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů
Zákon č. 61/1988 Sb., o hornické činnosti, výbušninách a o státní báňské správě, ve znění pozdějších předpisů
Sdělení federálního ministerstva zahraničních věcí č. 168/1991 Sb.
Zákon č. 17/1992 Sb., o životním prostředí
Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny
Zákon č. 97/1993 Sb., o působnosti Správy státních hmotných rezerv
Zákon č. 111/1994 Sb., o silniční dopravě
Zákon č. 219/1995 Sb., devizový zákon
Zákon č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích
Zákon č. 18/1997 Sb., o mírovém využívání jaderné energie a ionizujícího záření (atomový zákon) a o změně a doplnění některých zákonů
Zákon č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně souvisejících zákonů (veterinární zákon)
Zákon č. 189/1999 Sb., o nouzových zásobách ropy, o řešení stavů ropné nouze a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o nouzových zásobách ropy)
Zákon č. 219/1999 Sb., o ozbrojených silách České republiky
Zákon č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání
Zákon č. 222/1999 Sb., o zajišťování obrany České republiky
Zákon č. 281/2002 Sb. o některých opatřeních souvisejících se zákazem bakteriologických (biologických) a toxinových zbraní a o změně živnostenského zákona
Zákon č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů
Zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, úplné znění zákon č. 290/2004 Sb.
Zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých zákonů (rozpočtová pravidla)
Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů
Zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon), ve znění pozdějších předpisů
Zákon č. 241/2000 Sb., o hospodářských opatřeních pro krizové stavy a o změně některých souvisejících zákonů
Zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů
Zákon č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon)
Zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů
Zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon)
Zákon č. 585/2004 Sb., o branné povinnosti a jejím zajišťování (branný zákon)
Zákon č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích a o změně některých souvisejících zákonů ve znění pozdějších předpisů
Zákon č. 167/2008 Sb., o předcházení ekologické újmy a o její nápravě a o změně některých zákonů
Zákon č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu
Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky
Zákon č. 229/2014 Sb., kterým se mění zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech a změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů
Zákon č. 341/2011 Sb., o Generální inspekci bezpečnostních sborů a o změně souvisejících zákonů
Zákon č. 153/1994 Sb., o zpravodajských službách České republiky
Zákon 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon)
Zákon č. 320/2015 Sb., o Hasičském záchranném sboru České republiky a o změně některých zákonů (zákon o hasičském záchranném sboru)
Zákon č. 181/2014 Sb., o kybernetické bezpečnosti a o změně souvisejících zákonů
Nařízení vlády č. 315/2014 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 432/2010 Sb., o kritériích pro určení prvku kritické infrastruktury
Vyhláška č. 226/2015 Sb., o zásadách pro vymezení zóny havarijního plánování a postupu při jejím vymezení a

o náležitostech obsahu vnějšího havarijního plánu a jeho struktuře
Vyhláška č. 227/2015 Sb., o náležitostech bezpečnostní dokumentace a rozsahu informací poskytovaných zpracovateli posudku
Vyhláška č. 316/2014 Sb., o bezpečnostních opatřeních, kybernetických bezpečnostních incidentech, reaktivních opatřeních a o stano-vení náležitostí podání v oblasti kybernetické bezpečnosti (vyhláška o kybernetické bezpečnosti)
Vyhláška č. 317/2014 Sb., o významných informačních systémech a jejich určujících kritériích zveřejněných dne 19.12.2014 ve Sbírce zákonů ČR, částka 127
Vyhláška Správy státních hmotných rezerv č. 498/2000 Sb., o plánování a provádění hospodářských opatření pro krizové stavy
Nařízení vlády č. 462/2000 Sb., k provedení § 27 odst. 8 a § 28 odst. 5 zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon), ve znění nařízení vlády č. 36/2003 Sb.)
Vyhláška Ministerstva vnitra č. 328/2001 Sb., o podrobnostech zabezpečení integrovaného záchranného systému
Vyhláška Ministerstva vnitra č. 380/2002 Sb., k přípravě a provádění úkolů ochrany obyvatelstva
Vyhláška Ministerstva vnitra č. 246/2001 Sb., o stanovení podmínek požární bezpečnosti a výkonu státního požárního dozoru (vyhláška o požární prevenci), ve znění vyhlášky č. 221/2014 Sb.
Vyhláška Ministerstva životního prostředí č. 236/2002 Sb., o způsobu a rozsahu zpracovávání návrhu a stanovování záplavových území
Vyhláška Státního úřadu pro jadernou bezpečnost č. 307/2002 Sb., o radiační ochraně
Vyhláška Státního úřadu pro jadernou bezpečnost č. 318/2002 Sb., o podrobnostech k zajištění havarijní připravenosti jaderných zařízení a pracovišť se zdroji ionizujícího záření a o požadavcích na obsah vnitřního havarijního plánu a havarijního řádu
Vyhláška Státního úřadu pro jadernou bezpečnost č. 319/2002 Sb., o funkci a organizaci celostátní radiační monitorovací sítě
Usnesení vlády ČR č. 164 ze dne 12. února 2003
Usnesení vlády ČR č. 461 ze dne 12. května 2004
Usnesení vlády ČR č. 852 ze dne 9. července 2008
Usnesení vlády ČR č. 1500 ze dne 24. listopadu 2008
Předpis Ministerstva obrany ČR: VšeobP6
Sdělení federálního ministerstva zahraničních věcí č. 168/1991 Sb.
Směrnice Rady 2013/59/Euratom, kterou se stanoví základní bezpečnostní standardy ochrany před nebezpečím vystavení ionizujícímu záření a zrušují se směrnice 89/618/Euratom, 90/641/Euratom, 96/29/Euratom, 97/43/Euratom a 2003/122/Euratom
Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2012/18/EU ze dne 4. července 2012 o kontrole nebezpečí závažných havárií s přítomností nebezpečných látek a o změně a následném zrušení směrnice Rady 96/82/ES
SMĚRNICE RADY 2008/114/ES ze dne 8. prosince 2008 o určování a označování evropských kritických infrastruktur a o posouzení potřeby zvýšit jejich ochranu
Směrnice pro uvádění resortu MO do vyšších stupňů bojové pohotovosti
Směrnice Ministerstva obrany k výběru objektů obranné infrastruktury a zpracování dokumentace
Nařízení vlády 1/2008 Sb., o ochraně zdraví před neionizujícím zářením se změnami předpisu č. 106/2010 Sb.
Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 562/2006 ze dne 15. března 2006, kterým se stanoví kodex Společenství o pravidlech upravujících přeshraniční pohyb osob (Schengenský hraniční kodex)
Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1907/2006 o registraci, hodnocení, povolování a omezování chemických látek, o zřízení Evropské agentury pro chemické látky, o změně směrnice 1999/45/ES a o zrušení nařízení Rady (EHS) č. 793/93, nařízení Komise (ES) č. 1488/94, směrnice Rady 76/769/EHS a směrnic Komise 91/155/EHS, 93/67/EHS, 93/105/ES a 2000/21/ES
Směrnice Rady o určování a označování evropských kritických infrastruktur a o posouzení potřeby zvýšit jejich ochranu
Bezpečnostní strategie ČR
Soubor opatření k zabezpečení obrany ČR
Obranná strategie ČR
Metodická pomůcka Ministerstva vnitra, kterou se doporučují zásady pro jednotné rozlišování a vymezení preventivních, záchranných, likvidačních a obnovovacích (asanačních) prací spojených s předcházením, řešením a odstraněním následků mimořádných událostí (Věstník vlády pro orgány krajů a orgány obcí, částka 6/2003, č.j.: PO1590/IZS2003 ze dne 30. června 2003)
Názvoslovná norma chemického vojska NN 30 0101 (2002)

Terminologický slovník pojmů a definic NATO: AAP6 (2008)

Terminologický slovník pojmů a definic NATO z oblasti ochrany proti ZHN: AAP21,

Terminologický slovník zkratk používaných v dokumentech a publikacích NATO: AAP15

Francouzskočeskoanglický sborník vojenských pojmů a definic (Strategickopolitická část)

Charta OSN

Rezoluce Valného shromáždění OSN o definici agrese: A/RES/3314/XXIX. 1974.

Úmluva k provedení dohody podepsané dne 14. června 1985 mezi vládami států Hospodářské unie Beneluxu, Spolkové republiky Německo a Francouzské republiky o postupném odstraňování kontrol na společných hranicích.

UŽITÁ LITERATURA:

- Antušák, E.: Přehled základních pojmů krizového managementu. Praha 2002.
- Brzybohatý, M.: Terorismus I. Praha 1999
- Česká bezpečnostní terminologie (ed. Petr Zeman). Brno 2002.
- Friedel, H.: Dictionnaire de l'écologie et de l'environnement. Paris 1984.
- Fronek, J.: Velký česko – anglický slovník. Praha 2000.
- Göpfertová, D.: Mikrobiologie, imunologie, epidemiologie, hygiena pro střední a vyšší odborné zdravotnické školy. Triton Praha 2002
- Hordé, T.: Dictionnaire des synonymem. Larousse. Paris 2001.
- Horzinková, E., Čechmánek, B.: Zákon o Policii České republiky a související předpisy, Eurounion. Praha 1999.
- Jirásek P., Novák L., Požár J. : Výkladový slovník kybernetické bezpečnosti, Policejní akademie ČR v Praze, Praha 2015.
- Klimeš, L.: Slovník cizích slov. Praha 1981.
- Mlčoch, J.: Malá ekonomická encyklopedie, Linde Praha a.s. 1997.
- NATO Logistic handbook
- Oxford Advanced Learner's Dictionary. Oxford 2000.
- Průručka NATO/ NATO Handbook/ NATO Manuel. Brusel 2001.
- Rada EU: Schengenské acquis a rozšíření. 12148/01. ELARG 214. Brusel 2001.
- Ramade, F.: Dictionnaire encyclopédique de l'écologie et des science de l'environnement. Paris 2002.
- Slovník pojmů. Terminologický slovník z oblasti bezpečnosti. Praha 1998.
- Terminologie technické harmonizace. Chemické látky a léčivé přípravky. Úřad pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví. Praha 2001.
- Vlasák, V.: Francouzsko–český/Česko–francouzský slovník. Praha 2002.
- Vybrané pojmy vojenského umění, Praha 1996.
- Francouzskočeskoanglický sborník vojenských pojmů a definic, Strategickopolitická část
- European Migration Network: Asylum and Migration Glossary 3.O, Brusel, 2014
- Východiska ke koncepci surovinové a energetické bezpečnosti České republiky, Státní energetická koncepce

UŽITÉ INTERNETOVÉ ODKAZY:

- www.mvcr.cz
- www.emergency.cz
- www.nato.int
- www.interieur.gouv.fr
- www.army.cz
- www.hzscr.cz

REJSTŘÍK POUŽITÝCH ZKRATEK

BRK – Bezpečnostní rada kraje
BRS – Bezpečnostní rada státu
CECIS (AJ) - Společný komunikační a informační systém pro případy mimořádných událostí
CBRN – chemické, biologické, radiologické a nukleární zbraně, prostředky nebo látky
Pozn.: zkratka je používána v oficiálních dokumentech EU a NATO a není adekvátní s vojenským pojmem ZHN (WMD, AMD)
CND – Číselník nezbytných dodávek
CPG (AJ) - Skupina pro civilní ochranu
COEC (AJ) – Výbor Rady pro operace a cvičení
ČR – Česká republika
DPC (AJ) – Výbor pro obranné plánování (NATO)
DVI (AJ) – Tým pro identifikaci obětí hromadného neštěstí
EADRCC (AJ) – Euroatlantické koordinační středisko pro řešení situace při MU
EAPC (AJ) – Rada euroatlantického partnerství, též CPEA (FJ)
EASO (AJ) – Evropský podúřad pro otázky azylu (AJ)
EU – Evropská unie
HOPKS – Hospodářská opatření pro krizové stavy
IRCSG (AJ) – Skupina pro průmyslové zdroje a komunikační služby
IS ARGIS – Informační systém ARGIS
IT – informační technologie
IZS – Integrovaný záchranný systém
JHAFG (AJ) – Společná skupina pro zdraví, zemědělství a potraviny
JPO – jednotka požární ochrany
MU – mimořádná událost
MVO – mimořádná veterinární opatření
NAC (AJ) – Severoatlantická rada
NATO (AJ) – Organizace Severoatlantické smlouvy, Severoatlantická aliance, též OTAN (FJ)
OBSE – Organizace pro bezpečnost a spolupráci v Evropě, též OSCE (AJ, FJ)
OIE (AJ) - Mezinárodního úřadu pro nákazy
ORP – obec s rozšířenou působností
OSN - Organizace spojených národů
PfP (AJ) – partnerství pro mír, též PPP (FJ)
PO- požární ochrana
PPFO – podnikající fyzické osoby
PWGT (AJ) – policejní pracovní skupina k terorismu
SIS – Schengenský informační systém
STANAG – Standardizační dohoda NATO
SVS – Státní veterinární správa
TG (AJ) – Dopravní skupina
ÚKŠ – Ústřední krizový štáb
UNHCR (AJ) – Úřad vysokého komisaře OSN pro uprchlíky
ÚNK – Ústřední nákazová komise
UNOCHA (AJ) – Úřad OSN pro koordinaci humanitárních otázek
ÚPK – Ústřední povodňová komise
ÚSÚ – Ústřední správní úřad
VCNP – Výbor pro civilní nouzové plánování
VKZBP – Výbor pro koordinaci zahraniční bezpečnostní politiky
VOP – Výbor pro obranné plánování (pracovní výbor Bezpečnostní rady státu)
VVB – Výbor pro vnitřní bezpečnost
VZČ – Výbor pro zpravodajskou činnost
ZHN – zbraně hromadného ničení, též WMD (AJ), ADM (FJ)

REJSTŘÍK POJMOVÝCH OBLASTÍ

azylová a migrační politika

azyl
cestovní doklad
cestovní průkaz totožnosti
cizinec
emigrace
hranice
imigrace
integace cizinců
migrace
Schengenská dohoda
Schengenská prováděcí úmluva
Schengenský informační systém druhé generace
vnější hranice
vnější dočasná hranice
vnitřní hranice
zelená hranice

biologická bezpečnost

bakteriologické a toxinové zbraně
biologická agens
epidemie (epidemický výskyt)
geneticky modifikovaný mikroorganismus
geneticky modifikovaný organismus
infekční onemocnění
inkubační doba
izolace infekčně nemocných
karanténa
karanténní opatření
kontaminace mikroorganismy
orgán ochrany veřejného zdraví
pandemie
protiepidemická opatření
přenos původce nákazy
původce nákazy
toxiny
zdroj nákazy
zvýšený zdravotnický dozor

doprava

krizový stav v silniční nákladní dopravě
letecký rejstřík ČR
místa náhradních přemostění
náhradní přemostění
technická ochrana pozemních komunikací a železnic
určená dopravní cesta
určená dopravní síť
vzdušný proctor ČR
zvláštní užívání pozemní komunikace

ekonomická bezpečnost

ekonomická bezpečnost
Krizový štáb České národní banky
Krizový štáb finančního trhu
mimořádný státní závěrečný účet
nouzový státní rozpočet
nouzový stav v devizovém hospodářství

ochrana ekonomiky
válečný státní rozpočet

environmentální bezpečnost

aktivní zóna záplavového území
bezpečnostní program prevence závažné havárie
bezpečnostní zpráva
ekologická stabilita
ekologická újma
ekosystém
emise
emisní limit
environmentální bezpečnost
chemická látka
chemická směs
imise
kontaminované území
nápravné opatření ke zmírnění dopadů ekologické újmy
návrh záplavového území
nebezpečná chemická látka, nebezpečná směs
nebezpečný odpad
odpadové hospodářství
povodňový plán
poškození životního prostředí
provozovatel zdroje znečištění ovzduší
původce odpadů
shromažďování odpadů
systém řízení bezpečnosti
umístění nebezpečné látky
úroveň znečištění ovzduší
záplavová čára
záplavové území
záplavové území nejvyšší zaznamenané přirozené povodně
závažná havárie
znečištění ovzduší
znečištění životního prostředí
znečišťující látka
zóna havarijního plánování
životní prostředí

hospodářská opatření pro krizové stavy

cyklus plánování věcných zdrojů – dvouletý
číselník nezbytných dodávek (CND)
dodavatel nezbytné dodávky
dodavatelský řetězec
finální dodavatel mobilizační dodávky
hmotné rezervy
hospodářská mobilizace
hospodářská opatření pro krizové stavy
informační systém Argis
informační systém Krizkom
infrastruktura k přípravě a přijetí HOPKS
mimořádné použití státních hmotných rezerv
minimální limit položky hmotných rezerv
mobilizační dodávka
mobilizační rezervy
nezbytná dodávka
nouzové zásoby ropy a ropných produktů
objednatel mobilizační dodávky
odběratel mobilizační dodávky

osvědčení o jmenování subjektem hospodářské mobilizace
plán hospodářské mobilizace
plán nezbytných dodávek
plán opatření hospodářské mobilizace
plán vytváření a udržování státních hmotných rezerv k zajištění bezpečnosti ČR
plánování věcných zdrojů
poddodavatel mobilizační dodávky
pohotovostní zásoby
položka hmotných rezerv
pořizování hmotných rezerv
požadavek na přípravu
požadavek na vytvoření pohotovostních zásob
příprava mobilizační dodávky
půjčka státních hmotných rezerv
regulační opatření
ropná bezpečnost
státní hmotné rezervy
stav ropné nouze
strategické zásoby
subjekt hospodářské mobilizace
systém hospodářské mobilizace
systém nouzového hospodářství
systém priorit a alokace zdrojů
uchování výrobních schopností
válečná výroba
válečné hospodářství
věcné zdroje
věcný prostředek
zásoby pro humanitární pomoc poskytované v systému HOPKS

integrováný záchranný systém

bezpečnostní sbor
dohoda o poskytnutí věcné nebo osobní pomoci při záchranných a likvidačních pracích
dokumentace IZS
Hasičský záchranný sbor ČR
integrováný záchranný systém
jednotky požární ochrany
kategorie požárního nebezpečí
koordinace složek IZS
likvidační práce
místo zásahu
mimořádná událost
obnovovací práce/obnova
osobní pomoc
ostatní pomoc
ostatní složky IZS
havarijní plán
havarijní plán kraje
plánovaná pomoc na vyžádání
pomoci při záchranných a likvidačních pracích
poplachový plán IZS kraje
požární evakuační plán
požární poplachové směrnice
preventivní požární hlídka
stupně poplachu IZS
stupně požárního poplachu
štáb velitele zásahu
tísňové volání
typová činnost složek IZS
ústřední poplachový plán IZS

věcná pomoc
vnitřní organizace jednotky požární ochrany
záchranné práce
záchranný sbor
základní složky IZS

jaderná bezpečnost

celostátní radiační monitorovací síť
ionizující záření
jaderná bezpečnost
jaderné zařízení
kritický stav jaderného reaktoru
mezní hodnota
havarijní plán
ochranná opatření při radiační mimořádné situaci
radioaktivní odpad
radionuklid
skladování radioaktivních odpadů a vyhořelého jaderného paliva
ukládání radioaktivních odpadů
uvádění jaderného zařízení do provozu
vybrané zařízení
zdroj ionizujícího záření
zóna havarijního plánování
zprošťovací úroveň

krizové řízení

analýza rizik
asistence
bezpečnostní rada kraje (BRK)
bezpečnostní rada obce s rozšířenou působností
bezpečnostní rada státu (BRS)
bezpečnostní strategie ČR
běžný stav
dobrovolná pomoc
DVI/identifikace obětí katastrof
hlavní hygienik ČR
chráněné objekty a prostory
informační systém krizového řízení
kritická infrastruktura
krize
krizová atribuce
krizová intervence
krizová komunikace
krizová opatření
krizová připravenost
krizová situace
krizové plánování
krizové řízení
krizové vyjednávání
krizový plán
krizový stav
Krizový štáb České národní banky
Krizový štáb finančního trhu
krizový štáb kraje
krizový štáb ministerstev a jiných správních úřadů
krizový štáb obce s rozšířenou působností
měkké cíle
migrační vlna velkého rozsahu
nařízení krajské hygienické stanice
nevojenská krizová situace

nouzový stav
orgány krizového řízení
orgány pro řízení evakuace
osobní pomoc
personál organizací civilní obrany v ozbrojeném konfliktu
plánování evakuace
plán kontinuity činnosti
plán krizové připravenosti
poskytování a přijímání humanitní pomoci
požární poplachový plán kraje
pracoviště krizového řízení
pracovní povinnost
pracovní výpomoc
přijímací středisko při evakuaci
psychosociální krizová pomoc
psychosociální krizové potřeby
ripple efekt
správní úřad (v oblasti krizového řízení)
stav nebezpečí
stav ohrožení státu
subjekt kritické infrastruktury
typový plán
Ústřední krizový štáb (ÚKŠ)
Ústřední povodňová komise (ÚPK)
vládní utajené spojení
Výbor pro civilní nouzové plánování
Výbor pro koordinaci zahraniční bezpečnostní politiky
Výbor pro obranné plánování
Výbor pro zpravodajskou činnost
vyrozumění
záložní krizové pracoviště
zasažení lidé
zdravotnická přeprava v ozbrojeném konfliktu
zdravotnické jednotky v ozbrojeném konfliktu
zdravotnické přepravní prostředky v ozbrojeném konfliktu
zdravotnický personál v ozbrojeném konfliktu
zvláštní skutečnosti
životní cyklus krize

kybernetická bezpečnost

aktivní kybernetická obrana
autorizace
bezpečnostní incident
bezpečnostní opatření
bezpečnostní standardy
bezpečnostní úroveň
bezpečnostní zranitelnost IT
hacker
informační kriminalita
kybernetická bezpečnost
kybernetická obrana
kybernetický terorismus/kyberterorismus
kybernetická válka
stav kybernetického nebezpečí
Výbor pro řízení kybernetické bezpečnosti

mezinárodní spolupráce

Dopravní skupina
Euroatlantické koordinační středisko pro řešení situace při MU
Evropská komise

Evropská kritická infrastruktura
Evropská referenční síť pro ochranu kritické infrastruktury
Evropská unie
Evropské kapacity pro odezvu na mimořádné události
Evropský program na ochranu kritické infrastruktury
Evropský podpůrný úřad pro otázky azylu
formy zapojování do mezinárodních záchranných operací
Kontaktní místo ochrany evropské kritické infrastruktury
mechanismus civilní ochrany Unie
Mezinárodní ochrana
Modul civilní ochrany
Natura 2000
operace na podporu míru
operace na budování míru
operace pro nastolení míru
operace pro udržování míru
Organizace pro bezpečnost a spolupráci v Evropě
Organizace Severoatlantické smlouvy/Severoatlantická aliance (NATO)
partnerství pro mír
Policejní pracovní skupina k terorismu
Protiteroristický koordinátor EU
Protiteroristický výbor OSN
Rada bezpečnosti OSN
Rada euroatlantického partnerství
Severoatlantická rada
Schengenská dohoda
Schengenská prováděcí úmluva
Schengenský informační systém druhé generace
Skupina pro civilní ochranu
Skupina pro průmyslové zdroje a komunikační služby
Společná skupina pro zdraví, zemědělství a potraviny
Společný komunikační a informační systém pro mimořádné události
STANAG – standardizační dohoda NATO
Středisko pro koordinaci odezvy na mimořádné události (ERCC)
styčný bezpečnostní zaměstnanec
Úřad OSN pro koordinaci humanitárních otázek
Úřad vysokého komisaře OSN pro uprchlíky
Výbor pro civilní nouzové plánování
Výbor pro obranné plánování
Výbor Rady pro operace a cvičení
Ženevské úmluvy

management rizik

audit
frekvence
hodnocení rizika
identifikace rizika
komunikace a konzultace rizika
matice rizik (mapa rizik)
monitoring rizika
následek (dopad)
ošetřování rizika
ovládání rizika/řízení rizika
popis rizika
posuzování rizika
pravděpodobnost
proces managementu/řízení rizik
referenční úroveň rizika
registr rizik
úroveň rizika

zajímavost (stakeholder)
zbytkové riziko
zranitelnost

obecné pojmy

aditivní účinky
aktivní střelec/aktivní útočník
aktivum
aliance států
armáda
bezpečnost
bezpečnostní politika státu
bezpečnostní situace
bezpečnostní systém státu
bezpečnostní výzkum
civilní nouzové plánování
domino efekt
dopad
duchovní personál v ozbrojeném konfliktu
etnický konflikt
fyzická ochrana
Generální inspekce bezpečnostních sborů
havárie
havarijný postup
hrozba
chyba
incident v letecké dopravě
konflikt
koridor
letecká nehoda
management rizik
mimořádná situace
mimořádná událost
mobilizace
neionizující záření
nejistota
odezva
odolnost
odpad
ohrožení
ochrana vnitřní bezpečnosti státu
ochranné pásmo
opatření
ozbrojená zpravodajská služba
ozbrojený bezpečnostní sbor
plán
Policie ČR – organizace
politika vnitřní bezpečnosti a veřejného pořádku
právo na sebeobranu
prevence
preventivní opatření
připravenost
referenční úroveň
riziko
scénář – v systému prevence závažných havárií
skoronehoda
státní svrchovanost
strategické zájmy ČR
strategické zájmy státu

únosné zatížení území
ústřední správní úřad (ÚSÚ)
útok
územně plánovací dokumentace
územní plánování
válka
včasné varování
veřejná infrastruktura
veřejný pořádek
vládní utajované spojení
veřejně prospěšná stavba
vnější bezpečnost státu
vnitřní bezpečnost státu
zahraniční bojovníci
základní funkce státu
základní zájmy státu
zřízení – v systému prevence závažných havárií
zásah
závažná mimořádná událost
zbraně hromadného ničení
zdroj rizika
zvládnání následků
životní zájmy ČR

ochrana obyvatelstva

civilní obrana
civilní ochrana
evakuace
evakuační plán
evakuační zavazadlo
humanitární operace
humanitární pomoc
chemoprofylaxe
improvizovaná ochrana dýchacích cest a povrchu těla
improvizovaný úkryt
individuální ochrana
informování právnických a fyzických osob o ohrožení a opatřeních
kadáver
kolektivní ochrana
koncové prvky varování a vyrozumění
materiál organizací civilní obrany v ozbrojeném konfliktu
mezinárodní rozeznávací znak civilní obrany
náhradní ubytování
nemoci a postižení cizinců ohrožující veřejný pořádek
nemoci cizinců ohrožující veřejné zdraví
nouzové přežití
nouzové ubytování
ohrožení veřejného zdraví
ochrana člověka za mimořádných událostí
ochrana obyvatelstva
ochrana a podpora veřejného zdraví
organizace civilní obrany v ozbrojeném konfliktu
Organizace pro bezpečnost a spolupráci v Evropě (OBSE)
Organizace Severoatlantické smlouvy/Severoatlantická aliance/Aliance (NATO)
podzemní objekty podléhající dozoru státní báňské správy
pomoc v oblasti civilní ochrany
preventivně výchovná činnost
prostředky improvizované ochrany
prostředky individuální ochrany

ranění a nemocní v ozbrojeném konfliktu
ukrytí obyvatelstva
varování
vojenský záchranný útvar
vyrozumění
zabezpečení evakuace
zařízení civilní ochrany bez právní subjektivity

plánování obrany státu

agrese
anexe
bojová pohotovost
branná povinnost
částečná mobilizace
globální ozbrojený konflikt
interoperabilita
krajské vojenské velitelství
krizová situace
lokální ozbrojený konflikt
mimořádná služba
nestandardní operace
objekty důležité pro obranu státu
objekty možného napadení
obrana státu
obrana zázemí
obranná infrastruktura
obranná operace
obranná politika
Obranná strategie ČR
obranné plánování
obranyschopnost státu
operační příprava státního území
operační uskupení/ úkolové uskupení
ozbrojené síly ČR
ozbrojená zpravodajská služba
plán obrany
plánování obrany státu
pracovní výpomoc
předcházení konfliktů
příprava občanů k obraně státu
příprava státu k obraně
ranění a nemocní v ozbrojeném konfliktu
regionální ozbrojený konflikt
stálá pracovní skupina krizového štábu kraje a obce s rozšířenou působností
standardizace
stav ohrožení státu
určená dopravní cesta
určená dopravní síť
válečný stav
vojenská činná služba
vojenská krizová situace
vojenská obranná infrastruktura
vojenská politika
vojenská strategie
vojenský konflikt s omezeným cílem
vojenský správní úřad
vojenský záchranný útvar
všeobecná mobilizace

průmyslová bezpečnost

objekt s nadlimitním množstvím nebezpečných látek nebo směsí
objekt s podlimitním množstvím nebezpečných látek nebo směsí
scénář expozice chemických látek a směsí
stav nouze v elektrizační soustavě
stav nouze v plynárenství
stav nouze v teplárenství
vnější havarijní plán
vnitřní havarijní plán

radiační ochrana

činnosti vedoucí k ozáření
havarijní připravenost
kontrolované pásmo
mezní hodnota
optimalizace radiační ochrany
optimalizační mez
ozáření
radiační havárie
radiační mimořádná situace
radiační nehoda
radiační ochrana
radioaktivní látka
radionuklidový zářič (otevřený, uzavřený)
referenční úroveň
skladování radioaktivních odpadů a vyhořelého jaderného paliva
sledované pásmo
směrná hodnota
úložiště radioaktivních odpadů
uvolňovací úroveň

rostlinolékařská péče

epifytie
eradikace rostlinolékařské péče
nárazníková zóna ochrany rostlin

terorismus

bioterrorismus
financování terorismu
Národní akční plán boje proti terorismu
protiteroristická činnost
Protiteroristický koordinátor EU
Protiteroristický výbor OSN
teror
terorismus

veterinární bezpečnost

asanační podnik (kafilérie)
enzootie
epizootie
epizootologické šetření
kadáver
mimořádná veterinární opatření – MVO
nákazová komise
nákazová situace
nákazy na seznamu OIE
nouzová vakcinace
ohnisko nákazy zvířat
panzootie
pásmo dozoru

Ústřední nákazová komise
Veterinární asanační činnost
zoonóza
zvířata podezřelá z nákazy
zvířata podezřelá z nakažení

vodní hospodářství

aktivní zóna záplavového území
hlásná povodňová služba
individuální zásobování pitnou vodou
návrh záplavového území
nebezpečí povodně
nouzové zásobování vodou
podzemní vody
povodňový plán
povodeň
povodí
povrchové vody
stupně povodňové aktivity
systém nouzového zásobování vodou
Ústřední povodňová komise (ÚPK)
vodní díla podléhající dohledu
záplavová čára
záplavové území
záplavové území nejvyšší zaznamenané přirozené povodně

ABECEDNÍ REJSTŘÍK POJMŮ

A

aditivní účinky
agrese
aktivní kybernetická obrana
aktivní střelec/aktivní útočník
aktivní zóna záplavového území
aktivum
aliance států
analýza rizik
anexe
armáda
asanace
asanační podnik (kafilerie)
asistence
audit
autorizace
azyl

B

bakteriologické a toxické zbraně
bezpečnost
bezpečnostní incident
bezpečnostní opatření
bezpečnostní politika státu
bezpečnostní program prevence závažné havárie
Bezpečnostní rada kraje (BRK)
bezpečnostní rada obce s rozšířenou působností
bezpečnostní rada státu (BRS)
bezpečnostní sbor
bezpečnostní situace
bezpečnostní standardy
Bezpečnostní strategie ČR
bezpečnostní systém státu
bezpečnostní úroveň
bezpečnostní výzkum
bezpečnostní zpráva
běžný stav
biologická agens
bioterrorismus
bojová pohotovost
branná povinnost

C, Č

celostátní radiační monitorovací síť
cestovní doklad
cestovní průkaz totožnosti
civilní nouzové plánování
civilní obrana
civilní ochrana
cizinec
cyklus plánování civilních zdrojů – dvouletý
částečná mobilizace
činnosti vedoucí k ozáření
číselník nezbytných dodávek (CND)

D

dílní plán obrany
dobrovolná pomoc
dodavatel nezbytné dodávky
dodavatelský řetězec

dohoda o poskytnutí věcné nebo osobní pomoci při záchranných a likvidačních pracích
dokumentace IZS
domino efekt
dopad
dopravní skupina
duchovní personál v ozbrojeném konfliktu
DVII identifikace obětí katastrof

E

ekologická stabilita
ekologická újma
ekonomická bezpečnost
ekosystém
emigrace
emise
emisní limit
environmentální bezpečnost
enzootie
epidemie (epidemický výskyt)
epifytie
epizootie
epizootologické šetření
eradikace rostlinolékařské péče
etnický konflikt
Euroatlantické koordinační středisko pro řešení mimořádných událostí
evakuace
evakuační plán
evakuační středisko
evakuační zavazadlo
Evropská komise
evropská kritická infrastruktura
Evropská referenční síť pro ochranu kritické infrastruktury
Evropské capacity pro odezvu na mimořádné události
Evropský program na ochranu kritické infrastruktury
Evropská unie
Evropský podpůrný úřad pro otázky azylu

F

finální dodavatel mobilizační dodávky
financování terorismu
formy zapojování do mezinárodních záchranných operací
frekvence
fyzická ochrana

G

Generální inspekce bezpečnostních sborů
geneticky modifikovaný mikroorganismus
geneticky modifikovaný organismus
globální ozbrojený konflikt

H

hacker
hecker for hire
Hasičský záchranný sbor ČR
havárie
havarijný plán
havarijný plán kraje
havarijný postup
havarijní připravenost
hlášená povodňová služba
hlavní hygienik ČR
hmotné rezervy
hodnocení rizika

hospodářská mobilizace
hospodářská opatření pro krizové stavy
hranice
hrozba
humanitární operace
humanitární pomoc

Ch

chemická látka
chemická směs
chemoprolaxe
chráněné objekty a prostory

I

identifikace rizika
imigrace
imise
improvizovaná ochrana dýchacích cest a povrchu těla
improvizovaný úkryt
incident v letecké dopravě
individuální ochrana
individuální zásobování pitnou vodou
infekční onemocnění
informační kriminalita
informační systém krizového řízení
informační systém pro plánování civilních zdrojů (ARGIS)
informační systém Krizkom
informování právnických a fyzických osob o ohrožení a opatřeních
infrastruktura k přípravě a přijetí HOPKS
inkubační doba
integace cizinců
integrovaný záchranný systém
interoperabilita
ionizující záření
izolace infekčně nemocných

J

jaderná bezpečnost
jaderné zařízení
jednotky požární ochrany

K

kadáver
kafilerie
kategorie požárního nebezpečí
karanténa
karanténní opatření
kategorie požárního nebezpečí
kolektivní ochrana
komunikace a konzultace rizika
koncové prvky varování a vyznění
konflikt
kontaktní místo ochrany evropské kritické infrastruktury
kontaminace mikroorganismy
kontamované území
kontrolované pásmo
koordinace složek IZS
koridor
krajské vojenské velitelství
kritická infrastruktura
kritický stav jaderného reaktoru
krize
krizová atribuce

krizová intervence
krizová komunikace
krizová opatření
krizové plánování
krizová připravenost
krizová situace
krizové řízení
krizové vyjednávání
krizový plán
krizový stav
krizový stav v silniční nákladní dopravě
Krizový štáb České národní banky
Krizový štáb finančního trhu
krizový štáb kraje
krizový štáb ministerstev a jiných správních úřadů
krizový štáb obce s rozšířenou působností
kybernetická bezpečnost
kybernetická obrana
kybernetická válka
kybernetický terorismus, kyberterorismus

L

letecká nehoda
letecký rejstřík ČR
likvidační práce
lokální ozbrojený konflikt

M

management rizik
materiál organizací civilní obrany v ozbrojeném konfliktu
matice rizik (mapa rizik)
mechanismus civilní ochrany Unie
měkké cíle
mezinárodní ochrana
mezinárodní rozeznávací znak civilní obrany
mezní hodnota
migrace
migrační vlna velkého rozsahu
mimořádná situace
mimořádná služba
mimořádná událost
mimořádná veterinární opatření – MVO
mimořádné použití státních hmotných rezerv
mimořádný státní závěrečný účet
minimální limit položky hmotných rezerv
místa náhradních přemostění
místo zásahu
mobilizace
mobilizační dodávka
mobilizační rezervy
modul civilní ochrany
monitoring rizik

N

náhradní přemostění
náhradní ubytování
nákazová komise
nákazová situace
nákazy na seznamu OIE
nápravné opatření ke zmírnění dopadů ekologické újmy
nárazníková zóna ochrany rostlin
Národní akční plán boje proti terorismu
nařízení krajské hygienické stanice

následek (dopad)
Natura 2000
návrh záplavového území
nebezpečí povodně
nebezpečná chemická látka, nebezpečná směs
nebezpečný odpad
neionizující záření
nejistota
nemoci a postižení cizinců ohrožující veřejný pořádek
nemoci cizinců ohrožující veřejné zdraví
nestandardní operace
nevojenská krizová situace
nezbytná dodávka
nouzová vakcinace
nouzové přežití
nouzové ubytování
nouzové zásobování vodou
nouzové zásoby ropy a ropných produktů
nouzový státní rozpočet
nouzový stav
nouzový stav v devizovém hospodářství

O

objednatel mobilizační dodávky
objekt kritické infrastruktury
objekty důležité pro obranu státu
objekty možného napadení
objekt s nadlimitním množstvím nebezpečných látek nebo směsí
objekt s podlimitním množstvím nebezpečných látek nebo směsí
obnovovací práce
obrana státu
obrana zázemí
obranná infrastruktura
obranná operace
obranná politika
Obranná strategie ČR
obranné plánování
obranyschopnost státu
odběratel mobilizační dodávky
odezva
odolnost
odpad
odpadové hospodářství
ohnisko nákazy zvířat
ohrožení
ochrana a podpora veřejného zdraví
ochrana člověka za mimořádných událostí
ochrana ekonomiky
ochrana kritické infrastruktury
ochrana obyvatelstva
ochrana a podpora veřejného zdraví
ochrana vnitřní bezpečnosti státu
ochranná opatření při radiační mimořádné situaci
ochranné pásmo
opatření
operace na podporu míru
operace pro budování míru
operace pro nastolení míru
operace pro udržování míru
operační příprava státního území
operační uskupení/úkolové uskupení
optimalizace radiační ochrany
optimalizační mez

orgán ochrany veřejného zdraví
organizace civilní obrany v ozbrojeném konfliktu
Organizace pro bezpečnost a spolupráci v Evropě
Organizace Severoatlantické smlouvy/Severoatlantická aliance/Aliance (NATO)
orgány krizového řízení
orgány pro řízení evakuace
osobní pomoc
ostatní pomoc
ostatní složky IZS
osvědčení o jmenování subjektem hospodářské mobilizace
ošetřování rizika
ovládání rizika/řízení rizika
ozáření
ozbrojená zpravodajská služba
ozbrojené síly ČR
ozbrojený bezpečnostní sbor

P

pandemie
panzootie
Partnerství pro mír
pásma dozoru
personál organizací civilní obrany v ozbrojeném konfliktu
plán
plán hospodářské mobilizace
plán kontinuity činností
plán krizové připravenosti
plán nezbytných dodávek
plán obrany
plán opatření hospodářské mobilizace
plán vytváření a udržování státních hmotných rezerv k zajištění bezpečnosti ČR
plán vytváření civilních zdrojů k zajištění bezpečnosti ČR
plánovaná pomoc na vyžádání
plánování věcných zdrojů
plánování evakuace
plánování obrany státu
poddodavatel mobilizační dodávky
podzemní objekty podléhající dozoru státní báňské správy
podzemní vody
pohotovostní plán Státní veterinární správy ČR
pohotovostní zásoby
Policejní pracovní skupina k terorismu
police ČR – organizace
politika vnitřní bezpečnosti a veřejného pořádku
položka hmotných rezerv
pomoc v oblasti civilní ochrany
popis rizika
poplachový plán IZS kraje
pořizování hmotných rezerv
poskytování a přijímání humanitní pomoci
posuzování rizik
poškození životního prostředí
povodeň
povodí
povodňový plán
povrchové vody
požadavek na vytvoření pohotovostních zásob
požadavek na přípravu
požární evakuační plán
požární poplachové směrnice
požární poplachový plán kraje
pracoviště krizového řízení
pracovní povinnost

Pracovní skupina Rady EU pro civilní ochranu (PROCID)

pracovní výpomoc
pravděpodobnost
právo na sebeobranu
prevence
preventivně výchovná činnost
preventivní opatření
preventivní požární hlídka
preventivní práce
proces managementu/řízení rizik
prostředky improvizované ochrany
prostředky individuální ochrany
protiepidemická opatření
protiteroristická činnost
Protiteroristický koordinátor EU
Protiteroristický výbor OSN
provozovatel zdroje znečišťování ovzduší
přijímací středisko při evakuaci
připravenost
předcházení konfliktům
přenos původce nákazy
příprava mobilizační dodávky
příprava občanů k obraně státu
příprava státu k obraně
psychosociální krizová pomoc
psychosociální krizové potřeby
půjčka státních hmotných rezerv
původce nákazy
původce odpadů

R

Rada bezpečnosti OSN
Rada euroatlantického partnerství
radiační havárie
radiační mimořádná situace
radiační nehoda
radiační ochrana
radioaktivní látka
radioaktivní odpad
radionuklid
radionuklidový zářič
ranění a nemocní v ozbrojeném konfliktu
referenční úroveň
referenční úroveň rizika
regionální ozbrojený konflikt
registr rizik
regulační opatření
regulační plan
ripple efekt
riziko
ropná bezpečnost

S

scénář – v systému prevence závažných havárií
scénář expozice chemických látek a směsí
Severoatlantická rada
shromažďování odpadů
Schengenská dohoda
Schengenská prováděcí úmluva
Schengenský informační systém druhé generace
skladování radioaktivních odpadů a vyhořelého jaderného paliva
skoronehoda
Skupina pro civilní ochranu

Skupina pro průmyslové zdroje a komunikační služby
Společná skupina pro zdraví, zemědělství a potraviny
sledované pásmo
směrná hodnota
snížení rizika katastrof
Společný komunikační a informační systém pro mimořádné události
správní úřad (v oblasti krizového řízení)
stálá pracovní skupina krizového štábu kraje a obce s rozšířenou působností
STANAG – standardizační dohoda NATO
standardizace
státní hmotné rezervy
státní svrchovanost
stav kybernetického nebezpečí
stav nebezpečí
stav nouze v elektrizační soustavě
stav nouze v plynárenství
stav nouze v teplárenství
stav ohrožení státu
stav ropné nouze
strategické zájmy ČR
strategické zájmy státu
strategické zásoby
Středisko pro koordinaci odezvy na mimořádné události ERCC)
stupně poplachu IZS
stupně povodňové aktivity
stupně požárního poplachu
stýčný bezpečnostní zaměstnanec
subjekt hospodářské mobilizace
systém nouzového hospodářství
systém nouzového zásobování vodou
systém priorit a alokace zdrojů
systém řízení bezpečnosti
štáb velitele zásahu

T

technická ochrana pozemních komunikací a železnic
teror
terorismus
tísňové volání
toxiny
typová činnost složek IZS
typový plán

U

uchování výrobních schopností
ukládání radioaktivních odpadů
ukrytí obyvatelstva
úložiště radioaktivních odpadů
umístění nebezpečné látky
únosné zatížení území
určená dopravní cesta
určená dopravní síť
úroveň rizika
úroveň znečištění ovzduší
Úřad OSN pro koordinaci humanitárních otázek
Úřad vysokého komisaře OSN pro uprchlíky
Ústřední krizový štáb (ÚKŠ)
Ústřední nákazová komise
ústřední poplachový plán IZS
Ústřední povodňová komise (ÚPK)
ústřední správní úřad (ÚSÚ)
útok
uvádění jaderného zařízení do provozu

uvolnění státních hmotných rezerv
uvolňovací úroveň
územně plánovací dokumentace
územní plánování
územní plán

V

válečná výroba
válečné hospodářství
válečný státní rozpočet
válečný stav
válka
varování
včasné varování
věcná pomoc
věcné zdroje
věcný prostředek
veřejná infrastruktura
veřejně prospěšná stavba
veřejný pořádek
veterinární asanační činnost
vládní utajené spojení
vnější bezpečnost státu
vnější dočasná hranice
vnější havarijní plán
vnější hranice
vnitřní bezpečnost státu
vnitřní havarijní plán
vnitřní hranice
vnitřní organizace jednotky požární ochrany
vodní díla podléhající dohledu
vojenská činná služba
vojenská krizová situace
vojenská obranná infrastruktura
vojenská politika
vojenská strategie
vojenský konflikt s omezeným cílem
vojenský správní úřad
vojenský záchranný útvar
všeobecná mobilizace
Výbor pro civilní nouzové plánování
Výbor pro koordinaci zahraniční bezpečnostní politiky
Výbor pro obranné plánování
Výbor pro vnitřní bezpečnost
Výbor pro zpravodajskou činnost
Výbor Rady pro operace a cvičení
vybrané zařízení
vyrozumění
výstražná informační síť kritické infrastruktury
vzdušný prostor ČR

Z, Ž

zabezpečení evakuace
zahraniční bojovníci
záchranné práce
záchranný sbor
zajímavost strana (stakeholder)
základní funkce státu
základní složky IZS
základní zájmy státu
záložní krizové pracoviště
záplavová čára
záplavové území

záplavové území nejvyšší zaznamenané přirozené povodně
zařízení – v systému prevence závažných havárií
zařízení civilní ochrany bez právní subjektivity
zásah
zasažení lidí
zásoby pro humanitární pomoc poskytované v systému HOPKS
závažná havárie
závažná mimořádná událost
zbraně hromadného ničení
zbytkové riziko
zdravotnické jednotky v ozbrojeném konfliktu
zdravotnická přeprava v ozbrojeném konfliktu
zdravotnické přepravní prostředky v ozbrojeném konfliktu
zdravotnický personál v ozbrojeném konfliktu
zdroj ionizujícího záření
zdroj nákazy
zelená hranice
zdroj rizika
znečišťování ovzduší
znečišťování životního prostředí
znečišťující látka
zóna havarijního plánování
zoonóza
zprošťovací úroveň
zranitelnost
zvířata podezřelá z nákazy
zvládnání následků
zvláštní skutečnosti
zvláštní užívání pozemní komunikace
zvýšený zdravotnický dozor
Ženevské úmluvy
životní cyklus krize
životní prostředí
životní zájmy ČR